

**Osídlení venkova Jihomoravského kraje, jeho diferenciaci
a typologie**

Diplomová práce

Vedoucí práce:
doc. RNDr. Antonín Vaishar, CSc.

Vypracovala:
Bc. Tamara Hubáčková

Zadání - oboustranně

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci *Osídlení venkova Jihomoravského kraje, jeho diferenciacce a typologie* vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....
podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé diplomové práce doc. RNDr. Antonínu Vaisharovi, CSc. za jeho cenné připomínky a rady. Dále děkuji všem lidem, kteří se mnou měli trpělivost a podporovali mě při zpracovávání mé diplomové práce.

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce řeší osídlení venkovských oblastí Jihomoravského kraje. Literární rešerše se zaměřuje především na vysvětlení pojmu venkov a na vymezení venkova v Jihomoravském kraji. V následující kapitole je vytvořena typologie venkova z hlediska demografického. V rámci výsledků jsou charakterizovány venkovské oblasti v jednotlivých spádových obvodech obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem. Pomocí parametrů popsanych u každého spádového obvodu je vytvořena typologie jihomoravského venkova z hlediska jeho rozvoje. Jihomoravský venkov je rozdělen do 4 typů. V závěrečné diskuzi je doplněno geografické zařazení jednotlivých typů venkova.

Klíčová slova: Jihomoravský kraj, obec s rozšířenou působností, rozvoj venkova, typologie, venkov

Abstract

This thesis describes the settlement of rural areas of the South Moravian Region. The literature review concentrates on the explanation of the notion “countryside” and on the definition of countryside in the South Moravian Region. A typology of countryside in terms of demographics is formulated in the next chapter. Within the results, rural areas in individual districts of municipalities with extended authority and authorized municipal office are characterized. Using the parameters described in each district, the typology of South Moravian countryside in terms of its development was designed. The South Moravian countryside is divided into 4 types. The final discussion covers the geographic classification of individual types of countryside.

Keywords: South Moravian Region, municipality with extended authority, rural development, typology and countryside

OBSAH

1	Úvod.....	8
2	Cíl práce.....	9
3	Literární přehled	10
3.1	Pojmy týkající se osídlení	10
3.2	Struktura obyvatelstva.....	11
3.3	Současné demografické procesy	12
3.4	Venkovské osídlení	14
3.5	Definice venkovského osídlení	15
3.6	Typologie venkovského prostoru v České republice	17
4	Materiál a metodika	22
4.1	Charakteristika jihomoravského venkova	22
4.2	Dlouhodobý vývoj obyvatelstva	23
4.3	Krátkodobý vývoj obyvatelstva	23
4.4	Pohyb obyvatelstva	24
4.5	Typologie obcí z hlediska demografického	25
4.5.1	Typologie obcí dle dlouhodobého vývoje počtu obyvatel.....	25
4.5.2	Typologie spádových obcí z hlediska vývoje od roku 2009 do roku 2015 27	
5	Výsledky	28
5.1	Mikroregionalizace jihomoravského venkova	28
5.1.1	Spádový obvod ORP Blansko.....	29
5.1.2	Spádový obvod ORP Boskovice.....	31
5.1.3	Spádový obvod ORP Břeclav	34
5.1.4	Spádový obvod ORP Bučovice.....	36
5.1.5	Spádový obvod ORP Hodonín.....	38

5.1.6	Spádový obvod ORP Hustopeče.....	40
5.1.7	Spádový obvod ORP Ivančice	43
5.1.8	Spádový obvod ORP Kuřim	45
5.1.9	Spádový obvod ORP Kyjov.....	47
5.1.10	Spádový obvod ORP Mikulov	49
5.1.11	Spádový obvod ORP Moravský Krumlov	51
5.1.12	Spádový obvod ORP Pohořelice.....	54
5.1.13	Spádový obvod ORP Rosice.....	56
5.1.14	Spádový obvod ORP Slavkov u Brna.....	58
5.1.15	Spádový obvod ORP Šlapanice	60
5.1.16	Spádový obvod ORP Tišnov.....	62
5.1.17	Spádový obvod ORP Veselí nad Moravou	64
5.1.18	Spádový obvod ORP Vyškov	67
5.1.19	Spádový obvod ORP Znojmo	70
5.1.20	Spádový obvod ORP Židlochovice.....	72
5.2	Typologie jednotlivých spádových obvodů ORP z hlediska rozvoje venkova	75
6	Diskuze a závěr	79
7	Použitá literatura a zdroje	81
8	Seznam zkratk	84
9	Seznam grafů	84
10	Seznam map	85
	Příloha.....	87

1 ÚVOD

Problematika vymezení venkova je pro odborníky i ostatní veřejnost zajímavá od té doby, kdy došlo k prudkému nárůstu měst v důsledku průmyslového rozvoje. Hranice mezi venkovem a městem se stává díky industrializaci a následné urbanizaci mnohem zřetelnější. Rozdíl mezi pojmy „město“ a „venkov“ existoval již v dobách starověkých měst, ovšem až v období urbanizace se stal častým předmětem mnoha vědních oborů od sociologie přes geografii až po ekonomii či architekturu. (Postavení venkova v Jihomoravském kraji, 2009)

Venkovem se v dnešní době zabývá velké množství autorů např. Binek (2007, 2009), Chromý, Jančák, Marada, Havlíček (2011), Majerová (2009), Perlín (2009, 2010), Vaishar, Šťastná a kol. (2011). Ze zahraničních autorů je to například Davers (1992), Shucksmith (1990), Wilson (2010) nebo Pizzoli a Gong (2007). Každý autor vymezuje venkovský prostor odlišným způsobem.

Pro tuto práci je podstatná především typologie venkovského prostoru v Česku dle Perlína (1998) a dále typologie venkova dle Perlína, Kučerové, Kučery (2010). Publikace těchto autorů jsou značnou inspirací k vytvoření typologií venkovského prostoru v Jihomoravském kraji.

2 CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je charakteristika Jihomoravského venkova z hlediska demografického, tzn. vytvoření typologie obcí z hlediska demografického. Dále charakteristika jednotlivých spádových obvodů obcí s rozšířenou působností a jejich typologie z hlediska rozvoje venkova. V závěru bude diskutována závěrečná typologie s ohledem na geografickou polohu spádových obvodů ORP.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Pojmy týkající se osídlení

V diplomové práci budou používány některé pojmy týkající se osídlení v České republice. V této kapitole budou pojmy definovány.

Sídlo

Sídlo je považováno za základní jednotku osídlení. Jedná se v současnosti o prostorový útvar, vymezený katastrálními hranicemi, v jehož zastavěné části plošně dominují stavby pro bydlení a postupně s jeho rozvojem části pro další účely, v rozsahu a proporcích podle typu, velikosti a poslání sídla. Zástavbu tvoří různá prostorová a funkční seskupení zastavěných a nezastavěných (veřejných, vyhrazených a soukromých) pozemků. Na správním území obce se může nacházet jedno i více různých sídel. Sídla se rozdělují na 2 základní kategorie - venkovská a městská sídla. Venkovská sídla byla původně jednoznačně rurální (zemědělská). Nezastavěné plochy obdělávané krajiny byly nezbytnou existenční, převažující plošnou součástí venkovské obce (úživným prostorem). U městských sídel byla a je jejich zastavěná část ohraničena volnou venkovskou krajinou, která původně nebyla, ale může se stát existenční součástí celého města. (BAŠE, 2010)

Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Některé obce jsou označovány jako města, resp. statutární města a městyse. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Obec s rozšířenou působností (ORP)

Obce s rozšířenou působností jsou obce vykonávající státní správu v přenesené působnosti. Jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. V jejich správních obvodech se nachází i obce s pověřeným úřadem. Obce s rozšířenou působností vznikly 1. 1. 2003 v rámci reformy územní veřejné správy. (RIS, 2014)

Obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ)

Obec s pověřeným obecním úřadem je obec, na kterou stát přenáší část svých pravomocí, ovšem ne v takovém rozsahu, v jakém ji přenáší na obec s rozšířenou působností.

Je to tedy obec menší, než obec s rozšířenou působností, a vždy spadá do správního obvodu nějaké obce s rozšířenou působností. (RIS, 2014)

Suburbanizace

Pojem suburbanizace znamená proces stěhování rezidenčních, komerčních a dalších funkcí z jádrového města do jeho zázemí. Suburbanizaci lze také popsat jako stěhování obyvatelstva a jeho aktivit z jádra do zázemí. (Webový portál suburbanizace.cz, 2014)

3.2 Struktura obyvatelstva

Pro charakteristiku jednotlivých spádových obvodů obcí s rozšířenou působností Jihomoravského kraje bude v další části diplomové práce využíváno různých demografických struktur. Mezi ně patří především pohlaví a věk, rodinný stav, vzdělání a ekonomická struktura obyvatelstva. Pohlaví a věk jsou základní demografické charakteristiky každého jedince, neboť jsou s jedincem spojeny biologicky. Další kritéria struktury obyvatelstva mají spíše sociálně-ekonomický či kulturní charakter. (Demografický informační portál - Struktura obyvatelstva, 2014)

Struktura dle pohlaví a věku

Struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku patří mezi základní demografické struktury obyvatelstva. Při stejném početním stavu mohou mít jednotlivé populace zcela rozdílnou věkovou strukturu a zastoupení podle pohlaví, proto je nutné věnovat těmto strukturám zvýšenou pozornost. Struktura obyvatelstva podle věku bývá vyjádřena rozdělením celkového počtu obyvatel obvykle do pětiletých věkových skupin, přičemž toto členění se provádí prakticky vždy odděleně pro muže a ženy. Tato struktura bývá graficky vyjádřena tzv. *věkovou pyramidou*. (Demografický informační portál - Pohlaví, věk, 2014)

Demografické stárnutí obyvatelstva

Definice demografického stárnutí obyvatelstva je pro diplomovou práci zásadní, protože komplexně ve venkovských oblastech Jihomoravského kraje obyvatelstvo stárne. Demografické stárnutí je proces, při němž se zvyšuje podíl osob starších 60 let (resp. 65 let) a snižuje se podíl osob mladších 15 let, tj. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek. (Demografický informační portál - Stárnutí, 2014) Proces demografického stárnutí lze charakterizovat mimo jiné pomocí indexu stárání. Definice indexu stárání je v různých publikacích uváděna rozdílně. Na webových stránkách Demografického informačního portálu je uvedeno, že index stárání vyjadřuje,

kolik je v populaci obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let. Dle definice Českého statistického úřadu vyjadřuje index stáří podíl obyvatel ve věku 65 let a více na 100 obyvatel ve věku 0-14 let. Právě definice dle ČSÚ byla použita pro výpočet indexu stáří v diplomové práci.

Rodinný stav

Struktura populace podle rodinného stavu je jednou ze základních demografických charakteristik každé populace. Obyvatelstvo se dle rodinného stavu třídí na *svobodné, ženaté a vdané, rozvedené a ovdovělé*. Toto třídění bývá zpravidla provedeno zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy. Strukturu populace podle rodinného stavu ovlivňuje sňatečnost, rozvodovost a ve vyšším věku především úmrtnost, tj. demografické procesy, které jsou detailněji popsány níže. (Demografický informační portál - Rodinný stav, 2014)

Vzdělanostní struktura

Důležitou charakteristikou struktury obyvatel je jeho rozložení dle vzdělanosti. V České republice rozlišujeme podle stupně nejvyššího dosaženého vzdělání obyvatele se *základním vzděláním, středoškolským vzděláním bez maturity, středoškolským vzděláním s maturitou* a s *vysokoškolským vzděláním*. (Demografický informační portál - Vzdělání, 2014)

3.3 Současné demografické procesy

Demografie je vědní obor, který se zabývá studiem reprodukce lidských populací a podmíněnostmi tohoto procesu. Objektem studia demografie jsou lidské populace, jeho předmětem je demografická reprodukce, rozuměna jako neustálá obnova lidských populací v důsledku procesu rození a vymírání. Tato přirozená obnova populace je označována jako přirozená měna nebo přirozený pohyb obyvatelstva.

Demografický vývoj ovšem není totéž co populační vývoj. Ten je obsahově širší, neboť v sobě zahrnuje i prostorovou mobilitu obyvatelstva, nazývanou též mechanická měna neboli migrace. (Portál na podporu rozvoje obcí ČR, 2011)

S procesem demografické reprodukce souvisí demografické procesy. Tyto procesy nejsou studovány jako individuální, ale jako hromadné procesy v životě jedince. (Demografický informační portál - Demografické procesy, 2014) Mezi demografické procesy patří: úmrtnost, porodnost, potratovost, nemocnost, sňatečnost a rozvodovost (Šalamounová, 1982). Následně budou tyto procesy jednotlivě charakterizovány.

Porodnost

Porodnost spolu s úmrtností představuje základní složku demografické reprodukce populací. Úroveň porodnosti závisí na *plodivosti* neboli *fekunditě*, což je schopnost muže a ženy rodit děti. Výsledným efektem je *plodnost* neboli *fertilita*, vyjadřována počtem narozených dětí. Při analýze procesu porodnosti se studují narozené děti, ne událost porodu. Porody se totiž dělí na základě počtu narozených dětí na jednočetné a vícečetné. (Demografický informační portál - Porodnost, 2014)

Úmrtnost

Úmrtnost doplněna nemocností je jedním z hlavních ukazatelů vypovídajících o zdravotním stavu populace (Demografický informační portál - Úmrtnost, 2014).

Demografie se zajímá o úmrtí jako o hromadný jev, tzn., že zkoumá proces vymírání určité populace. (Portál na podporu rozvoje obcí, 2011) Je ovlivněna celou řadou faktorů, například životním stylem jedince, genetickými predispozicemi, výskytem rizikových faktorů, jeho chováním, ale také např. kvalitou a využíváním zdravotní péče apod. (Daňková, 1982)

Potratovost

Potratovost je demografický proces, který se váže k oběma základním procesům lidské reprodukce - k porodnosti i k úmrtnosti. Potrat je možné definovat dvěma způsoby:

- ukončení těhotenství ženy, při němž:
 - plod neprojevuje ani jednu ze známek života a jeho porodní hmotnost je nižší než 1000 g a pokud ji nelze zjistit, jestliže je těhotenství kratší než 28 týdnů,
 - plod projevuje alespoň jednu ze známek života, má porodní hmotnost nižší než 500 g, ale nepřežije 24 hodin po porodu,
 - z dělohy ženy bylo vyňato plodové vejce bez plodu, nebo těhotenská sliznice.
- ukončení mimoděložního těhotenství nebo umělé přerušení těhotenství provedené podle zvláštních předpisů¹

(Demografický informační portál - Potratovost, 2014)

Nemocnost

Nemocnost je základním ukazatelem zdravotního stavu. Zdraví je Světovou zdravotnickou organizací (World Health Organisation - WHO) vymezeno jako stav úplné tělesné,

¹ Zákon ČNR č.66/1988 Sb., o umělém přerušení těhotenství. Vyhláška MZ ČSR č. 75/1986 Sb., kterou se provádí zákon ČNR č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství.

duševní a sociální pohody, a neznamena tedy pouze nepřítomnost nemoci. (Demografický informační portál - Nemocnost, 2014) Poměrně spolehlivé informace o nemocnosti existují za ekonomicky aktivní obyvatelstvo, tj. včetně pracujících důchodců na základě statistiky ukončených případů pracovní neschopnosti. Kromě této výběrové statistiky existuje ještě běžná statistika pracovní neschopnosti, založená na evidenci zaměstnavatele a podléhající působnosti statistických orgánů. (Portál na podporu rozvoje obcí v ČR, 2011)

Sňatečnost

Sňatečnost je demografický proces, který studuje zakládání manželství na základě zákonem daných podmínek. Sňatek je demografická událost opakovatelného charakteru, která nemusí nastat u každého (na rozdíl od narození a úmrtí). Neobnovitelnou událostí je pouze první sňatek. (Demografický informační portál - Sňatečnost, 2014)

Rozvodovost

Rozvod je právním ukončením manželství, uskutečňuje se na základě žádosti a dojde k němu rozhodnutím soudu. Do roku 1949 zanikala manželství buď rozvodem (bez možnosti uzavřít další sňatek), nebo rozlukou, která další sňatek umožňovala. Zákon č. 265/1949 sb., o právu rodinném zavedl rozvod jako jedinou formu právního zániku manželství za života manželů. (Demografický informační portál - Rozvodovost, 2014)

3.4 Venkovské osídlení

Vymezení a definování venkova ztěžuje zásadní a obtížně řešitelný problém, kterým je nalezení hranice mezi venkovem a městem. I přesto, že lze zřetelně vnímat odlišnosti mezi městem a venkovem, neexistuje mezi těmito dvěma prostory jasná hranice. Neexistuje totiž jednotná definice těchto dvou pojmů. Velkým problémem pro hledání hranice mezi městem a venkovem je obrovská variabilita venkovského osídlení. Na venkově je možné setkat se s odlehlými osadami nebo samotami, s klasickými vesnicemi či s příměstskými oblastmi, které mají často suburbanizační tendence. Samostatnou kategorií v odlišení venkova od měst jsou malá městečka či městyse, které se v mnoha ohledech daleko více podobají venkovu než městu. (Postavení venkova v Jihomoravském kraji, 2009)

Téměř v každém z příspěvků, které se zabývají venkovským prostorem či venkovem, hledají geografové, demografové, sociologové, ekonomové, historici a další, odpovědi na otázky typu *Co je to venkov?, Jak a proč je definován?, příp. Jakým způsobem jej lze vymežit?.* (Chromý a kol., 2011)

Woods (2005) také zastává názor, že definice venkova je mimořádně obtížná. Říká, že venkov je pojem, o němž si každý myslí, že zná jeho význam, ale nikdo jej nedokáže dopodrobna definovat.

Dle Perlína, Kučerové a Kučery (2010) je problém vymezení a typologie venkovských oblastí často spojen s nejednoznačností obsahu označení venkovská obec. Protože v České republice neexistuje legislativně ukotvené jasné vymezení tohoto pojmu a lze pouze dovodit, že obce, které nejsou městy, mohou být označeny jako venkovské. Perlín (2010) dále popisuje, že vymezení venkova buď může být myšleno pozitivně - „toto je venkov“, nebo negativně - „toto není v žádném případě venkov, to je městské, urbánní“. V tomto druhém případě je tak venkov vymezen jako doplněk k urbánnímu prostoru.

Potřeba charakterizovat a přesně vymežit venkov, resp. venkovské obce, souvisí s jasným vymezením příjemců dotací (Metodická podpora regionálního rozvoje). Perlín (2009) v článku Deníku veřejné správy specifikuje, že všichni, v jejichž zájmu je přesné definování venkovských oblastí, se snaží vymežit venkov jako specifický fenomén v sídelní soustavě, který vyžaduje specifické formy podpory. Dále v článku objasňuje, že vymezení území na urbanizovaný a rurální prostor je těsně svázáno s historickými, politickými, kulturními a administrativními souvislostmi vývoje a proto proces stanovení jednotné definice postupuje vpřed velmi pomalu.

3.5 Definice venkovského osídlení

Při hodnocení venkovského osídlení je možné vycházet buď ze statisticky dostupných dat, nebo je možné využít i celou řadu subjektivních hodnotících technik. To je ovšem možné pouze pro územně velmi malé oblasti a nelze jich využívat pro národní či mezinárodní srovnávání. (Perlín, 2009)

Venkov lze obecně definovat jako prostor, který zahrnuje jak nezastavěné území, tak i zastavěné území malých sídel - vesnic (Perlín, Kučerová, Kučera, 2010). Dle Jančáka (2003) se termínem venkov již tradičně označují oblasti s nízkou hustotou zalidnění a s převládajícími zemědělskými, případně lesnickými formami hospodaření.

Venkovským prostorem může být označen také prostor mimo město, kde mají lidé oproti městu uzpůsobené odlišné vzorce chování a jednání. Je zde také patrná odlišná reflexe reality (Blažek, 2004).

V mezinárodním měřítku je jedinou uznávanou definicí vymezení venkova dle metodiky OECD. Podle této metodiky je za venkov považováno území s hustotou obyvatelstva menší než 150 osob na km². Tato metodika dělí venkovské oblasti na dvě úrovně. Na úrovni lokální jsou to sídla s hustotou menší než 150 obyvatel na km². Na úrovni regionální rozlišuje regiony:

- *převážně venkovské*, kde více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích,
- *významně venkovské*, kde ve venkovských obcích žije 15 - 50 % obyvatel regionu,
- *výrazně městské*, kde ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel regionu. (Postavení venkova v Jihomoravském kraji, 2009)

Tato definice však nebere v úvahu regionální specifika, která jsou pro rurální prostor významnější než pro města (Vaishar a kol., 2011). Proto je využívána hlavně pro mezinárodní srovnání (Postavení venkova v Jihomoravském kraji, 2009). Na území ČR při aplikaci této definice byla hraniční hodnota hustoty zalidnění snížena na 100 obyvatel/km² (Binek, 2007).

Definice statistického úřadu Evropské unie (EUROSTAT) je obdobná jako definice dle OECD. Definice používá jako kritérium hustotu zalidnění a absolutní počet obyvatel. Regiony lze opět rozdělit na tři kategorie:

- *hustě obydlené zóny* - hustota zalidnění je nad 500 obyvatel/km² a počet obyvatel je alespoň 50 000,
- *přechodné zóny* - nespádají do první kategorie, hustota zalidnění je větší než 100 obyvatel/km² a počet obyvatel je alespoň 50 000,
- *řídce obydlené zóny* - všechny ostatní obce a seskupení obcí, které nesplňují výše uvedená kritéria. Tyto zóny bývají označovány jako venkovský prostor.

Poslední uvedená kategorie bývá dále rozdělována na následující tři podskupiny:

- *extrémní venkovské osídlení* - do 8 obyvatel na km²,
- *méně zalidněné venkovské oblasti* - 8-50 obyvatel/km²,

- *venkovské oblasti* - 50-100 obyvatel/km². (Binek, 2007)

Využití výše popsaných definic na území České republiky je nevýhodné kvůli značné rozdrobenosti sídel. Nachází se zde spousta malých vesnic, které jsou blízko u sebe. Mohou splnit velikostní kritérium, ale již nezapadnou do definice z hlediska hustoty obyvatelstva. V praxi jsou pomocí kritéria hustoty hodnoceny významnější územní celky. Z makropohledu je tak považováno za „venkovské“ celé území státu s výjimkou Prahy. (Binek, 2007)

V národním měřítku, dle definice Českého statistického úřadu, musí mít venkovské obce maximálně 2 tisíce obyvatel, nebo maximálně 3 tisíce obyvatel, pokud nejsou sídlem alespoň správního obvodu obce s rozšířenou působností nebo vyššího územního celku. Obce nad 3 tisíce obyvatel jsou považovány za jednoznačně městské a obce do 2 tisíc obyvatel jednoznačně venkovské. Kritérium počtu obyvatel tedy zaručuje, že se do výběru nedostanou větší obce. Český statistický úřad do definice zahrnul také kritérium hustoty obyvatel, které je totožné s metodikou OECD, tedy hranice 150 obyvatel/km². Toto kritérium částečně zjemňuje ostrou hranici mezi venkovskými a městskými obcemi. Je vhodné například pro začlenění obcí s počtem obyvatel větším než 2 tisíce, ovšem to jen díky velkému počtu místních částí, které jsou samotnými sídelními útvary a nemají městský charakter. Z opačného pohledu pomůže toto kritérium filtrovat ty obce, které jsou hustě osídlené a nachází se v urbanizovaném či suburbani-zovaném prostoru. (Postavení venkova v Jihomoravském kraji, 2009)

S vymezením venkovského osídlení Jihomoravského kraje Českému statistickému úřadu v minulosti vypomáhali odborní pracovníci Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Vzhledem k výrazně odlišné sídelní struktuře Jihomoravského kraje, byly venkovské obce definovány následovně. Venkovský prostor tvoří obce, které nemají statut města, dále obce se statutem města do 4 tisíc obyvatel a 3 města s vyšším počtem částí obce - Letovice, Rousínov a Velké Opatovice. (Postavení venkova v Jihomoravském kraji, ČSÚ, 2009)

3.6 Typologie venkovského prostoru v České republice

Vzhledem k tomu, že cílem práce je provést typologii venkova Jihomoravského kraje, je potřeba si pojem typologie venkova blíže charakterizovat.

Dle Perlína (1998) lze v českém venkovském prostoru na základě historických, sociálních, ekonomických a fyzickogeografických kritérií identifikovat několik základních typů venkovského osídlení:

- Suburbánní zóna
- Venkov v bohatých zemědělských oblastech
- Bohaté Sudety
- Chudé Sudety
- Vnitřní periferie
- Moravsko-slovenské pomezí

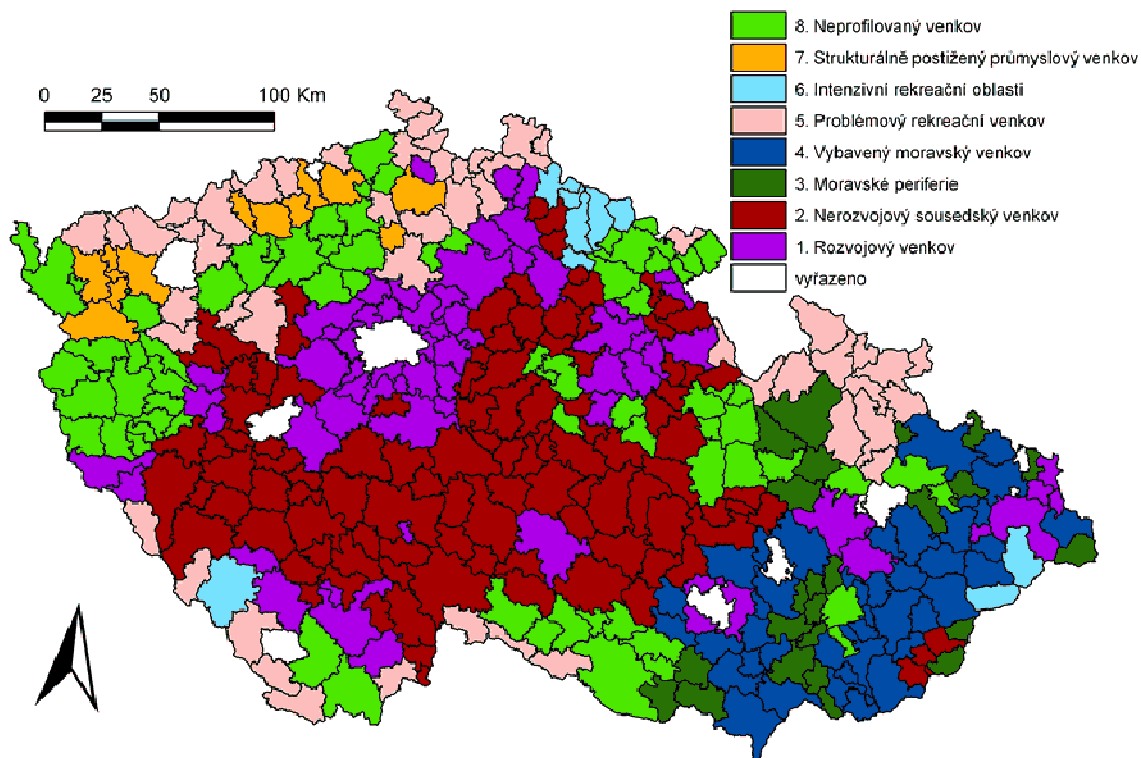
Binek (2007) uvádí další způsoby typologie venkovského prostoru:

- Velikostní a polohová typologie
- Sídlní typologie
- Typologie vybavenosti obcí

Perlín, Kučerová a Kučera (2010) nabízí další pohled na typologii venkova, a to:

- Typologie venkovského prostoru podle potenciálu rozvoje.

Poslední uvedená typologie bude využita pro inspiraci v další části diplomové práce. Proto si vyžaduje podrobnější popis. Na základě této typologie bylo vymezeno 8 základních typů venkova (Perlín, 2010) - viz obrázek 1.

Obrázek 1: Typologie venkovského prostoru Česka (Perlín, 2010)

– Rozvojový venkov

Rozvojový venkov představuje shluk POÚ ležících v zázemí největších měst a při rozvojových osách a hlavních dopravních koridorech spojujících jádrové oblasti. (Perlín, Kučerová, Kučera, 2010). Tento typ je charakterizován nejvyšším migračním saldem, nejvyšším podílem nově postavených domů a dalšími faktory, které jsou typické pro zázemí velkých měst (vysoká míra vzdělanosti, nízká míra nezaměstnanosti, vysoká vyjížďka do zaměstnání). Rozvojový potenciál tohoto venkovského prostoru je v oblasti lidských zdrojů a hospodářských aktivit velmi vysoký, z hlediska sociálních aspektů a komunitního života spíše nižší. (Perlín, 2010)

– Nerozvojový sousedský venkov

Tento typ je možno nalézt v převážné části vnitrozemí České republiky, zejména na jih od Prahy, a na východě až k Českomoravské vrchovině. Nachází se tu většina hospodářsky slabých území ležících při hranicích krajů (tzv. vnitřní periferie). (Perlín, Kučerová, Kučera, 2010) Na jedné straně je v regionu nižší intenzita občanského vybavení, na straně druhé se zde projevují tradiční sociální aktivity venkovských komunit a sousedská sounáležitost. (Perlín, 2010)

– **Moravská periferie**

Představuje specifický typ pouze na území historických zemí Moravy a Slezska. Jde o několik shluků venkovských obcí v nerozvojových polohách (Ždánický les, Chřiby a Jeseníky) a některé slezské regiony. Pro tento typ je charakteristické záporné migrační saldo, vysoká míra nezaměstnanosti a nižší hodnoty indexu vzdělanosti. V těchto místech žije vysoké procento obyvatel narozených v místě nynějšího trvalého bydliště. Moravská periferie není příliš atraktivní pro rekreaci. (Perlín, Kučerová, Kučera, 2010)

– **Vybavený moravský venkov**

Opět se nachází na Moravě a ve Slezsku. Vykazuje vysokou míru vybavenosti obcí s velkou intenzitou veřejné dopravy a s vysokou vyjížděnkou do zaměstnání. Je podmíněn strukturou osídlení a obcemi s relativně velkým počtem obyvatel. Turisticko-rekreační potenciál je téměř nejnižší. Rozvojový potenciál je tedy velmi příznivý, ale ekonomická stránka je poměrně nejednoznačná. (Perlín, Kučerová, Kučera, 2010)

– **Problémový rekreační venkov**

Tento typ venkova se rozprostírá ve velké části pohraničí dosídleného po druhé světové válce, především na více industrializované části území. Typické jsou obce s větším počtem obyvatel s nejnižším podílem trvale obydlených domů. Jde o turisticky velmi atraktivní oblasti s vysokým zastoupením objektů druhého bydlení. Zároveň jde však o problémovou oblast z hlediska společenského a ekonomického. Tento typ venkova má nepříznivý rozvojový potenciál v oblasti lidských zdrojů, hospodářské výkonnosti i společenské soudržnosti. Nejvyšší potenciál rozvoje skýtá atraktivní prostředí pro turistiku. (Perlín, 2010)

– **Intenzivní rekreační oblasti**

V těchto oblastech představují dominantní hospodářské odvětví turistický ruch a s ním spojené aktivity. Je zde opět velmi malý počet trvale obydlených domů, ale naopak vyšší podíl nově postavených domů po roce 1990. Nízká míra nezaměstnanosti a nižší podíl vyjíždějících souvisí s vyšší nabídkou pracovních příležitostí v oblasti cestovního ruchu. Ukazatele charakterizující sociální kapitál a lidský potenciál (s výjimkou vzdělanosti) jsou spíše podprůměrné. (Perlín, 2010)

– **Strukturálně postižený průmyslový venkov**

Tento typ je charakteristický pro oblast severních Čech. Vymezen je ve venkovských regionech značně proměněných těžbou především hnědého uhlí a na Českolipsku těžbou uranu. Rozvojový potenciál v tomto typu je spojován s relativně dobrou polohou v blízkosti velkých měst, na druhou stranu obce musí překonat velmi negativní image celého regionu. (Perlín, 2010).

– **Neprofilovaný venkov**

Vyplňuje z velké části zbylá území. Typické jsou převážně nerůstové populačně malé obce s podprůměrnou občanskou vybaveností. Ve většině ohledů je rozvojový potenciál velmi malý a do značné míry dosud nevyužitý. (Perlín, Kučerová, Kučera, 2010)

4 MATERIÁL A METODIKA

4.1 Charakteristika jihomoravského venkova

V diplomové práci bude vymezen jihomoravský venkov dle definice, která byla popsána v kapitole 3.5. Spadají sem tedy obce, které mají méně než 4 tisíce obyvatel (včetně měst), a obce které mají více než 4 tisíce obyvatel, ale nemají statut města. Včetně tří měst - Letovic, Rousínova a Velkých Opatovic.

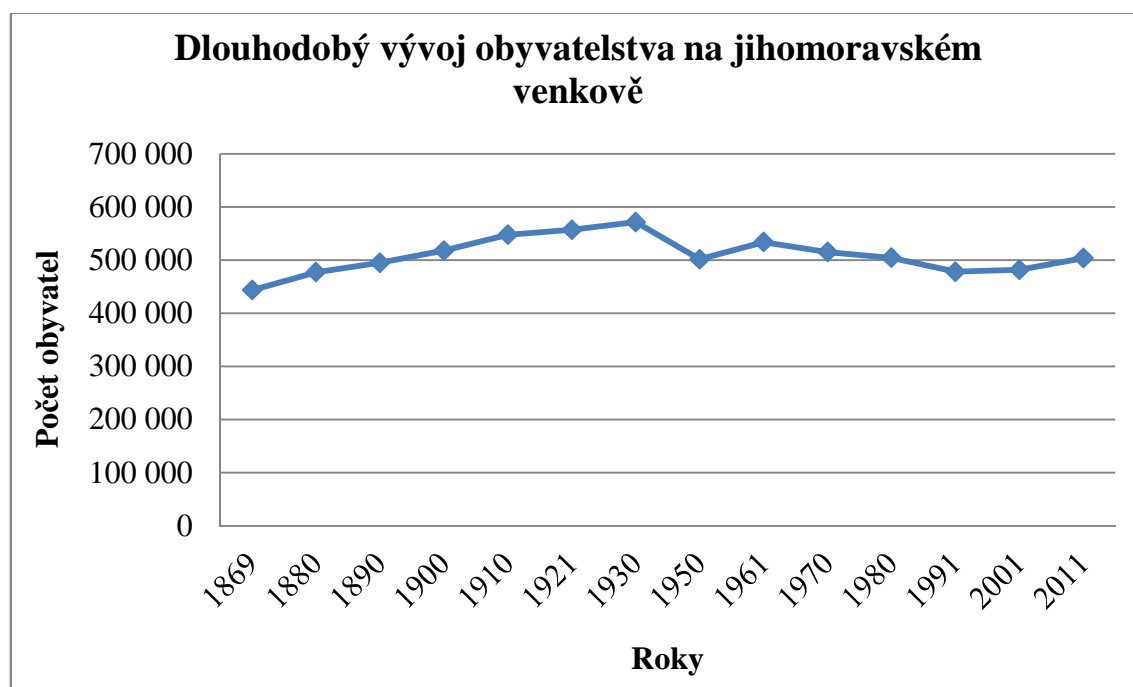
Celková rozloha jihomoravského venkova činí přibližně 6 078 km², což je přibližně 85 % z rozlohy celého Jihomoravského kraje. K 1. 1. 2015 tvořilo jihomoravský venkov 646 obcí, to je 96 % obcí z jejich celkového počtu. Tyto obce spadají do 20 spádových obvodů obcí s rozšířenou působností. K témuž datu měl jihomoravský venkov 520 679 obyvatel, což odpovídá přibližně 44 % z celkového počtu obyvatel Jihomoravského kraje. Z toho tedy vyplývá, že i když je Jihomoravský kraj podle krajské definice z téměř 85 % venkovem, více než polovina obyvatel žije ve městech. Průměrná hustota obyvatelstva na Jihomoravském venkově je 98 obyvatel/km².

Tabulka 1: Základní údaje o venkově v Jihomoravském kraji (data ČSÚ, vlastní výpočet a úprava)

Celková rozloha venkova JMK (km ²)	Venkovský prostor v JMK (%)	Počet obyvatel na venkově v JMK k 1. 1. 2015	Venkovské obyvatelstvo JMK (%)	Průměrná hustota obyvatelstva na jihomoravském venkově (obyvatel/ha)	Počet venkovských obcí v JMK	Venkovské obce v JMK (%)
6 077, 61	85,2%	520 679	44,4%	98,39	646	96,0%

4.2 Dlouhodobý vývoj obyvatelstva

Vývoj počtu obyvatel na jihomoravském venkově od roku 1869 až do roku 2011 je vyznačen na následujícím grafu. Zde je patrný růst počtu obyvatel až do roku 1930. V roce 1940 nebylo sčítání kvůli průběhu 2. světové války prováděno. Téměř na celém území jihomoravského venkova došlo v důsledku druhé světové války k poklesu počtu obyvatel až do roku 1950 - viz graf 1. Od té doby, kromě poválečného nárůstu, počet obyvatel na jihomoravském venkově klesal, protože se lidé stěhovali do měst. Mezi lety 1991 až 2011 se situace na venkově opět mění. Lidé se stěhují zpět na venkov, proto počet obyvatel mírně stoupá.

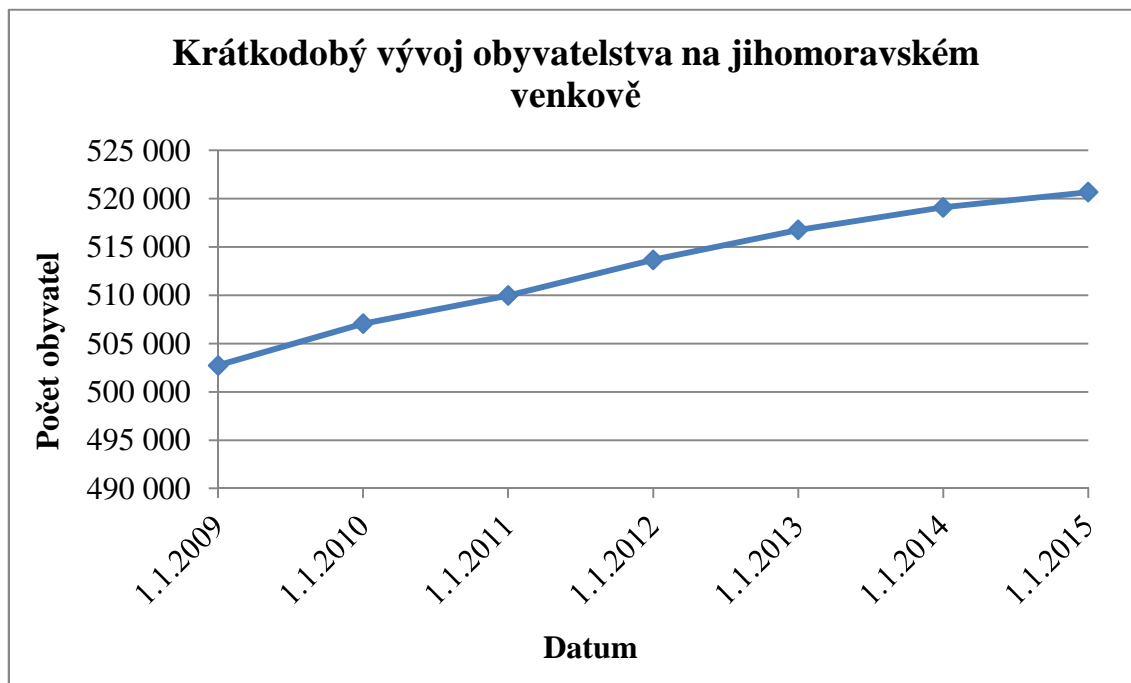

Graf 1: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel na venkově Jihomoravského kraje od roku 1869 až 2011 (data ČSÚ, vlastní zpracování)

4.3 Krátkodobý vývoj obyvatelstva

Nárůst počtu obyvatel na venkově Jihomoravského kraje lze vidět i na dalším grafu, který zobrazuje vývoj počtu obyvatel od 1. ledna 2009 do 1. ledna 2015. K tomuto nárůstu dochází mimo jiné také vlivem procesu tzv. suburbanizace, která je v některých obcích rozvinuta více, v jiných méně. Na grafu je také patrné, že počáteční celkem rychlý růst počtu obyvatel se postupem času zpomaluje. Mohl by to být důsledek poklesu výstavby, který byl vyvolán ekonomickou krizí v roce 2008, a v dalších letech stále na-

růstal. Zároveň se do snižování počtu obyvatel mohla promítnout také ustupující vlna suburbanizace. Lidé se na venkov již tolik nestěhují nebo se dokonce opět vrací zpět do měst.

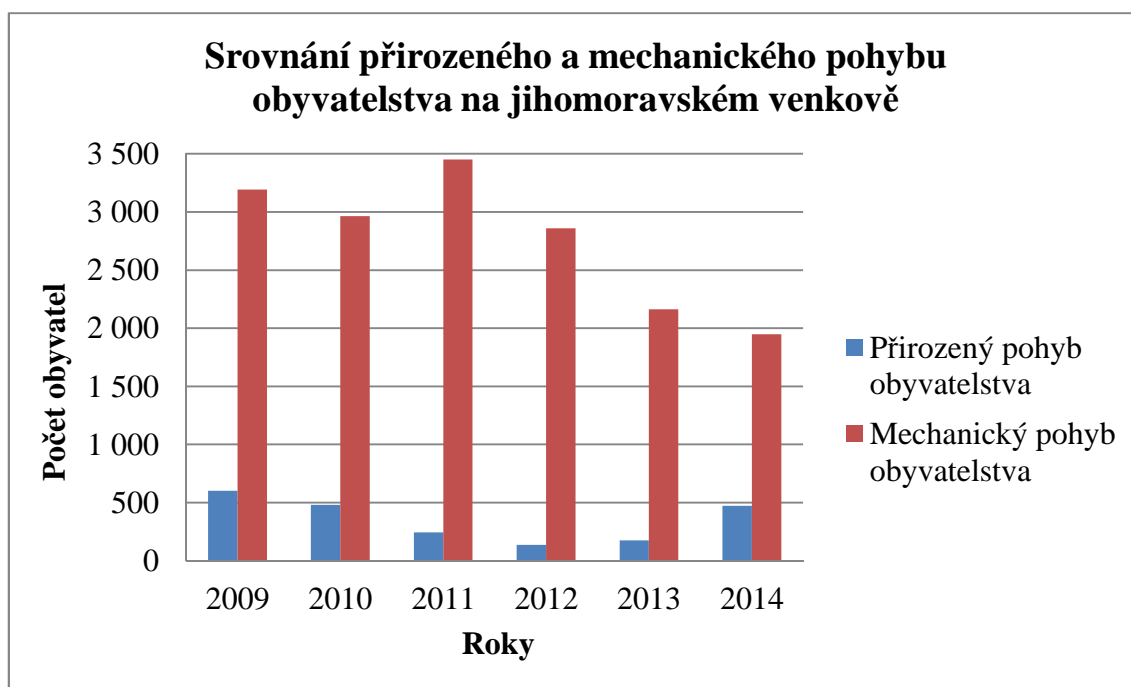

Graf 2: Vývoj obyvatel na jihomoravském venkově od roku 2009 do roku 2015 (data ČSÚ, vlastní zpracování)

4.4 Pohyb obyvatelstva

Jak již bylo v předchozí podkapitole řečeno, od roku 2009 do roku 2014 lze na jihomoravském venkově pozorovat nárůst počtu obyvatel - migrační i přirozený pohyb byl po celou dobu kladný - viz následující graf. Migrační přírůstek lze mimo jiné přikládat procesu tzv. suburbanizace. Tento jev byl již vysvětlen v podkapitole 3.1 a je následujícím grafem potvrzen. Na něm lze vidět, že celkový přírůstek stěhováním od roku 2009 do roku 2014 převyšuje přibližně 8x celkový přirozený přírůstek. V roce 2011 jej převyšuje dokonce 14x. Jak už bylo řečeno, vlna suburbanizace v posledních třech/čtyřech letech nepatrně polevuje. Migrace na jihomoravský venkov má od roku 2011 klesající tendenci. Co se týká přirozeného přírůstku, tak ten v podstatě kopíruje trend posledních let v rámci celé České republiky. To znamená, že přibližně od roku 2007 lze pozorovat nárůst populace díky příchodu silných ročníků 70. let minulého století, tzv. Husákových dětí, do reprodukčního procesu. Z tohoto hlediska jde o dočasný nárůst obyvatelstva.

Krom toho by mohlo jít také o důsledek suburbanizace, protože se na venkov stěhovali mladí lidé, kteří zde zakládají rodiny. Tím se přirozený přírůstek zvyšuje. Lze z toho tedy vyvodit, že jihomoravský venkov není aktuálně ohrožen depopulací, ale také není jisté, zda nebudou lidé v blízké budoucnosti více migrovat do měst, to by mohlo venkov v rámci depopulace ohrozit.

Graf 3: Přirozený a mechanický pohyb obyvatel na venkově Jihomoravského kraje (data ČSÚ, vlastní zpracování)

4.5 Typologie obcí z hlediska demografického

Typologie obcí jihomoravského venkova z hlediska demografického byla pro větší přehlednost provedena pro spádové obvody obcí s rozšířenou působností a byla rozdělena na dvě části - typologie dle dlouhodobého vývoje počtu obyvatel a typologie z hlediska vývoje počtu obyvatel v letech 2009-2015.

4.5.1 Typologie obcí dle dlouhodobého vývoje počtu obyvatel

Jak již bylo výše zmíněno, jihomoravský venkov byl z velké části poznamenán 2. světovou válkou, která proběhla v letech 1939-1945. Téměř ve všech případech se dotkla vývoje počtu obyvatel. Proto se následující typologie týká vymezení venkovských oblastí, které byly či nebyly 2. světovou válkou ovlivněny.

- **Venkov velmi ovlivněný 2. světovou válkou**

Tento typ venkova zahrnuje obce, kde se počet obyvatel mezi lety 1930 až 1950 snížil o více než 20 %.

- **Venkov středně ovlivněný 2. světovou válkou**

Do této kategorie venkova spadají obce, ve kterých se počet obyvatel od roku 1930 do roku 1950 snížil o více než 10 % a méně než 20 %.

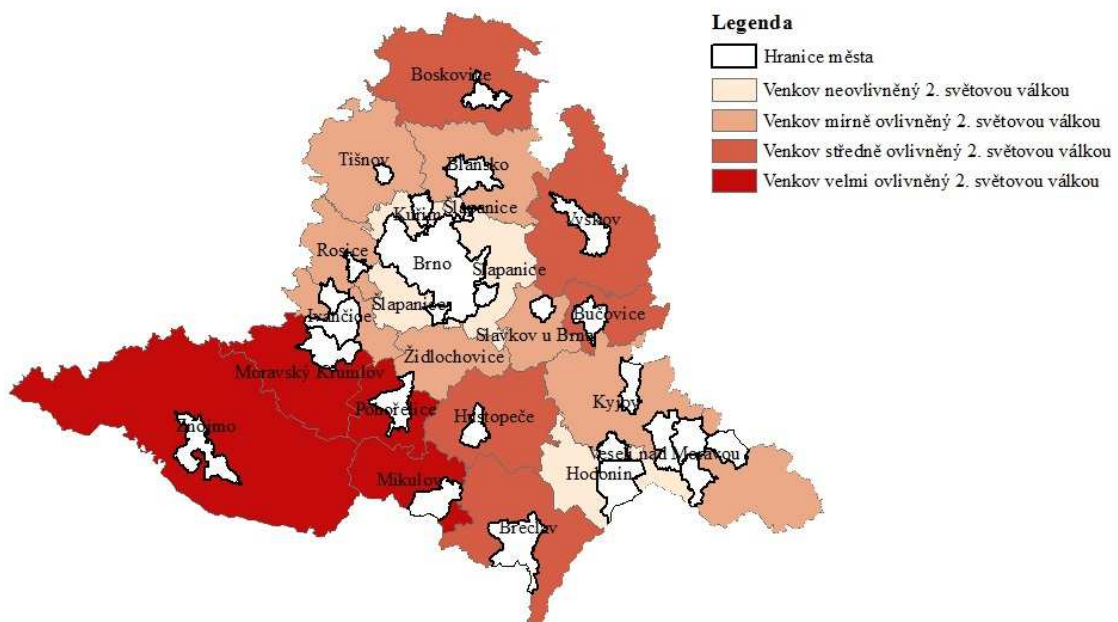
- **Venkov mírně ovlivněný 2. světovou válkou**

Tato kategorie zahrnuje ty obce, kde se počet obyvatel mezi lety 1930 a 1950 snížil o méně jak 10 %.

- **Venkov neovlivněný 2. světovou válkou**

Do tohoto typu venkova patří obce, kde se počet obyvatel od roku 1930 a 1950 nesnížil, ale zvýšil.

Typologie obcí dle dlouhodobého vývoje počtu obyvatel

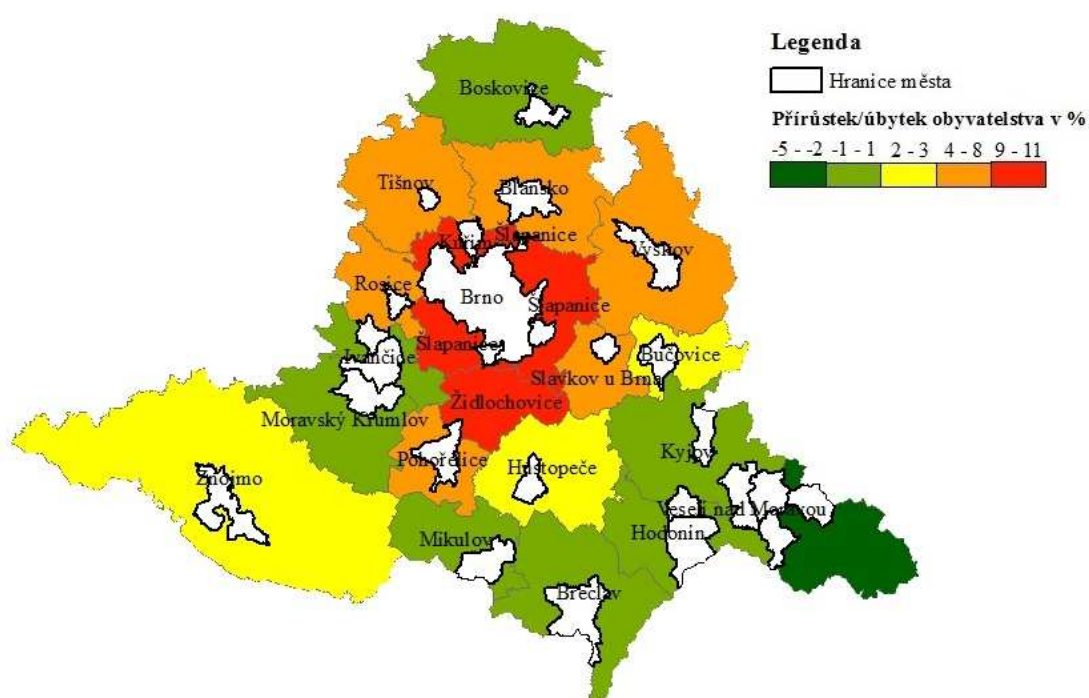

Mapa 1: Typologie obcí dle dlouhodobého vývoje počtu obyvatel (vlastní zpracování)

4.5.2 Typologie spádových obcí z hlediska vývoje od roku 2009 do roku 2015

Pro následující typologii byly spádové obce rozděleny do pěti kategorií, dle procenta přírůstku či úbytku obyvatelstva od 1. 1. 2009 do 1. 1. 2015. Na následující mapě lze vidět, že červená barva označuje venkov s nejvyšším celkovým přírůstkem obyvatelstva. V ostatních spádových obcích se přírůstek obyvatel postupně snižoval. Tmavě zelenou barvou jsou označené obce, kde se počet obyvatel mezi lety 2009 až 2015 jen snižoval. Tyto venkovské oblasti by mohly být ohroženy depopulací.

Typologie obcí z hlediska vývoje počtu obyvatel od roku 2009 do roku 2015

Mapa 2: Typologie obcí z hlediska vývoje počtu obyvatel od roku 2009 do roku 2015 (vlastní zpracování)

5 VÝSLEDKY

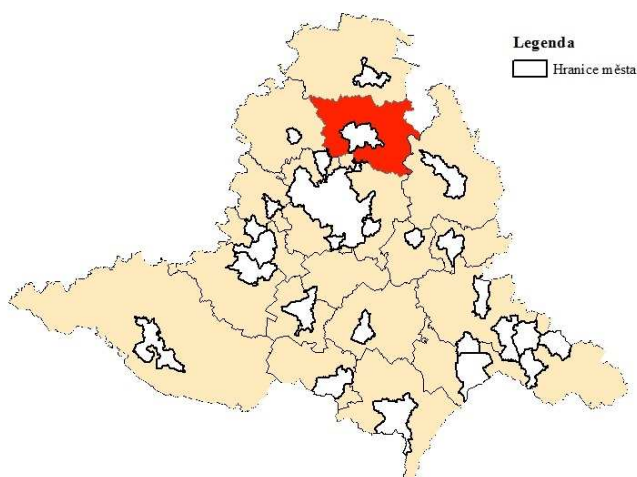
5.1 Mikroregionalizace jihomoravského venkova

V Jihomoravském kraji se nachází celkem 21 obcí s rozšířenou působností (ČSÚ). Přičemž všechny kromě Brna spadají, dle kritérií uvedených výše, do venkovských oblastí. V následujících podkapitolách budou charakterizovány jednotlivé spádové obvody obcí s rozšířenou působností, a to dle počtu obyvatel, rozlohy, přirozeného a mechanického salda, rodinného stavu, vzdělanosti, dle věku, ekonomické aktivity a vyjížděky za prací a do škol. Z těchto ukazatelů bude poté vytvořena typologie spádových obvodů z hlediska rozvoje venkova. Nutno dodat, že u všech spádových obvodů budou charakterizovány pouze venkovské oblasti, ty městské budou vynechány. Pro kategorie věková struktura, rodinný stav, vzdělanostní a ekonomická struktura a vyjížděka za prací a do škol byla využita data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Nezaměstnanost byla zjišťována za únor 2016 z portálu Ministerstva práce a sociálních věcí. Věková pyramida byla vždy vytvořena po skupinách po 20 letech z důvodu nedostatku dat v malých obcích.

5.1.1 Spádový obvod ORP Blansko

Spádový obvod ORP Blansko leží v severní části Jihomoravského kraje, na rozhraní Dražanské a Českomoravské vrchoviny v údolí řeky Svitavy. Jedná se o významné hospodářské centrum s dlouholetou průmyslovou tradicí a je vstupní bránou do Moravského krasu. (Socio-demografická analýza Blansko, 2007) Spádový obvod se skládá ze dvou obvodů obcí s pověřeným úřadem, a to POÚ Blansko a POÚ Adamov. Obvod POÚ Adamov je složen pouze z obce Adamov, která byla posouzena jako městská, proto s ní dále nebylo pracováno. Co se týče zařazení spádového obvodu do typologie, tak bude brána v úvahu vysoká migrace na venkov, nízká nezaměstnanost a poměrně vysoké procento obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Dále to je fakt, že obyvatelé venkova vyjíždí za prací spíše do měst, buď v rámci obvodu ORP, nebo do Brna. Další charakteristiky jsou popsány pod mapou.

Spádový obvod ORP Blansko

Mapa 3: Poloha SO ORP Blansko v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Administrativně se spádový obvod ORP Blansko člení na 43 obcí, z toho jsou 2 městské (Adamov a Blansko). Je do něj tedy zahrnuto 41 venkovských obcí. Jejich rozloha čítá přibližně 303 km², což je 5 % z celkové rozlohy venkova Jihomoravského kraje. Venkovský prostor spádového obvodu zaujímá přibližně 86 % jeho celkové plochy. K 1. 1. 2015 žilo ve venkovských oblastech spádového území ORP Blansko 31 030 obyvatel, což tvoří asi 55 % z celkového počtu obyvatel SO. Hustota obyvatelstva je 103 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb

Počet obyvatel spádového obvodu ORP Blansko se od roku 2009 do začátku roku 2015 zvyšoval. A to spíše z důvodu migračního přírůstku, než z důvodu přírůstku přirozeného. Přirozený přírůstek byl kromě roku 2010 kladný, ale v průměru byl o více než 60 % nižší než migrační přírůstek. V roce 2012 byl přirozený přírůstek nejvyšší, ovšem od té doby značně klesá. Populace ve spádové oblasti stárne a již nedochází v dostatečné míře k přirozené obnově obyvatelstva. Migrační přírůstek byl po celých 6 let kladný, ale od roku 2013 má klesající tendenci. (viz příloha - graf 4) Je tedy možné, že venkov ve spádové oblasti Blansko přestává být pro nově příchozí obyvatele atraktivní.

Věkové složení obyvatel

Následující graf, tzv. věková pyramida (graf 5), vyjadřuje informaci o věkovém složení populace podle pohlaví. Výrazně nižší podíl osob starších 80 let je způsoben nízkou porodností v období 1. světové války v letech 1915-1918. Zároveň se zde uplatňuje obecně známý fakt, že se ženy dožívají vyššího věku, než muži. Dále je z grafu patrný nárůst porodnosti v 70. letech, tzv. *Husákovy děti*, a to u skupiny osob ve věku 20-39 let, kterou tvoří děti *Husákových dětí*. Z grafu je také možné vyčíst budoucí vývoj. V současnosti je ve venkovských oblastech vysoký podíl osob v produktivním věku, ovšem v následujících letech tito lidé přejdou do věku seniorského. To způsobí zvýšenou poptávku po službách pro seniory a po sociálních zařízeních.

Rodinný stav

Obyvatelstvo na venkově ve spádové oblasti Blansko tvoří z téměř 50 % ženy (49,5 %) a z 50,5 % muži. Nejvyšší procento je zde ženatých a vdaných (50,6 %) a dále svobodných (z větší části mužů). Rozvedené jsou častěji ženy, stejně jako vdovy.

Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura byla řešena u osob starších 15 let, které tvoří přibližně 85 % všech venkovských obyvatel této spádové oblasti. Nejpočetnější skupinu tvoří obyvatelé s vyučením (zde převažují muži), dále jsou to obyvatelé se středním vzděláním s maturitou a lidé se základním vzděláním včetně neukončeného (u obou kategorií převažují ženy). Celkem vysoké procento obyvatel má vysokoškolské vzdělání (11 % - mírně převažují muži). Po ORP Kuřim a Šlapanice je zde nejvíce vysokoškolsky vzdělaných obyvatel z celého jihomoravského venkova.

Ekonomická aktivita

Ve spádové venkovské oblasti ORP Blansko je téměř stejné procento ekonomicky aktivních a ekonomicky neaktivních lidí, přičemž u ekonomicky aktivních silně převažují zaměstnaní. Nezaměstnanost zde byla v únoru 2016 4,8 %.

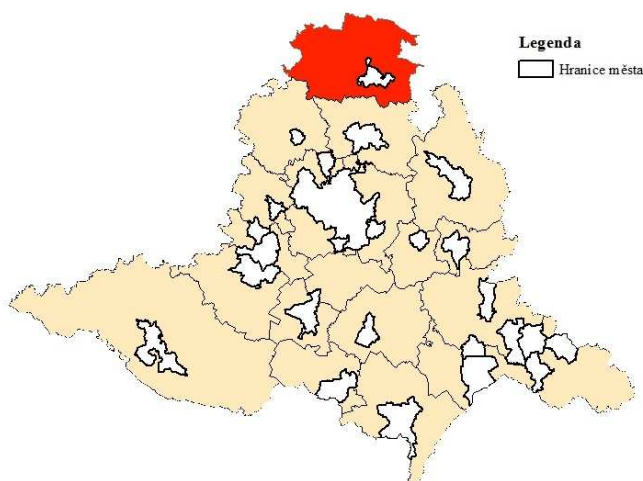
Vyjíždka za prací a do škol

V roce 2011 vyjíždělo do zaměstnání a do škol celkem 32,5 % obyvatel venkova, přičemž 7 049 jich dojíždělo do zaměstnání a 2 673 studentů do škol (z 82 % do škol mimo obec). Nejvíce zaměstnaných vyjíždělo do jiné obce okresu či do jiného okresu kraje. V rámci své vlastní obce pracovalo zhruba 10 % obyvatel (viz graf 7).

5.1.2 Spádový obvod ORP Boskovice

Spádový obvod ORP Boskovice se nachází na severním okraji Jihomoravského kraje. Hraničí s krajem Olomouckým na východě, Pardubickým na severu a s krajem Vysočina na západě - viz mapa 4. Na jeho území se kříží dva výrazné liniové prvky v krajině – řeka Svitava a Boskovická brázda, které dávají celému území sídelní i dopravní charakter (ÚAP SO ORP Boskovice, 2012).

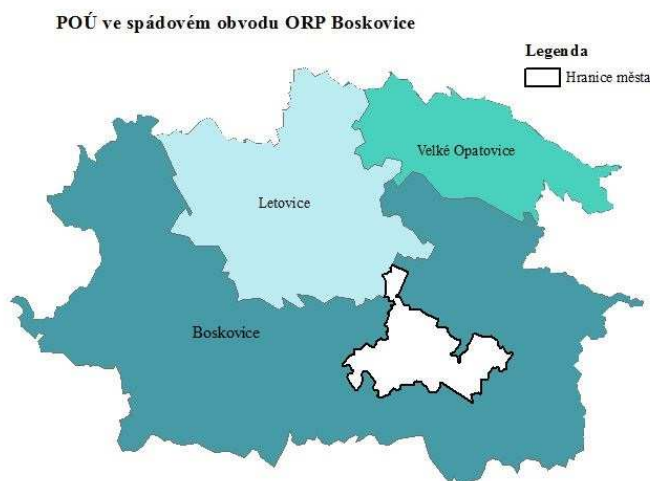
Spádový obvod ORP Blansko

Mapa 4: Poloha SO ORP Boskovice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Území ORP je rozčleněno na 3 obvody POÚ - Boskovice, Letovice a Velké Opatovice - viz mapa 5. Celkem je zde 73 obcí, včetně jedné městské (Boskovice) nacházející se v POÚ Boskovice. K této spádové oblasti je nutno říci, že jako celek se jeví jako poměrně dobře vybavená a rozvíjející se oblast. Ovšem po rozdělení na obvody POÚ je

patrné, že obvody v okolí centrální části ORP jsou na tom lépe než Velké Opatovice, které se nachází na periferii. To je doloženo v charakteristice níže.

Mapa 5: Obvody POÚ v ORP Boskovice (vlastní zpracování)

V celé ORP tedy 72 venkovských obcí, jejichž celková rozloha činí přibližně 483 km². Tato rozloha tvoří 95 % z celkové rozlohy spádové oblasti a 8 % z celkové rozlohy venkova Jihomoravského kraje. Je to třetí největší spádový obvod v celém Jihomoravském kraji. Počet venkovských obyvatel k 1. 1. 2015 byl ve spádové oblasti ORP Boskovice třetí nejvyšší v rámci JMK, a to 40 042, což je přibližně 78 % z celkového počtu obyvatel SO ORP Boskovice. Hustota zalidnění je 83 obyvatel/km². Co se týče rozdělení na POÚ, tak POÚ Boskovice je rozlohou největší (309 km²) a Velké Opatovice nejmenší (60 km²). Hustota venkovského obyvatelstva je nejvyšší ve Velkých Opatovicích, a to 99 obyvatel/km². V Boskovicích je naopak nejnižší, a to 77 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb

Počet obyvatel se od roku 2011, kdy zde bylo nejméně obyvatel, stále zvyšuje. Během let 2009 a 2011 se na venkov přistěhovalo nejvíce obyvatel, každý rok kolem 150. Od té doby má migrace na venkov klesající tendenci. Na druhou stranu roste přirozený přírůstek, který byl v letech 2013 a 2014 vyšší než mechanický přírůstek. I když zde dochází k migračnímu úbytku, přirozená měna je pozitivní, tudíž tento obvod ORP není momentálně ohrožen depopulací. V rámci obvodů POÚ se nejvíce obyvatel za 6 let přistěhovalo do POÚ Boskovice a migrační saldo bylo naopak záporné v POÚ Velké Opatovice. Posledně jmenovanému obvodu již mírná depopulace aktuálně hrozí.

Věková struktura obyvatelstva

Pro určení věkové struktury obyvatel byla využita věková pyramida. Je velmi podobná věkové pyramidě ve spádovém obvodu ORP Blansko. Populace stárne, je zde více žen ve starším věku a také početná skupina lidí ve věku od 20 do 39 let. Index stáří je nejvyšší v obvodu POÚ Letovice, a to celých 119. V Boskovicích byl index stáří jeden z nižších, a to 103.

Rodinný stav

Na venkově ve spádovém obvodu ORP Boskovice nepatrně převažuje počet žen (ženy tvoří 50,4 % a muži 49,6 % obyvatelstva). Stejně jako v předchozím případě je zde nejvíce ženatých a vdaných (přibližně 45 % - v této kategorii je o 10 žen více než mužů) a dále svobodných (41 % - převažují muži). Opět je zde více rozvedených žen než mužů a více vdov než vdovců. To opět vypovídá o faktu, že se ženy dožívají vyššího věku, než muži.

Vzdělanostní struktura

Ve venkovských oblastech ve spádovém území ORP Boskovice je 84 % obyvatel starších 15 let. Výsledky jsou opět velmi podobné těm z předešlého SO. Nejvíce obyvatel je vyučeno (42 %), velkou část tvoří obyvatelé s úplným středním vzděláním s maturitou (26 %) a obyvatelé se základním vzděláním včetně neukončeného (19 %). 9 % obyvatel z celkového počtu má vystudovanou vysokou školu. V POÚ Velké Opatovice je pouze 5 % obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním.

Ekonomická struktura

Ve venkovských spádových oblastech ORP Boskovice je více ekonomicky neaktivních obyvatel než ekonomicky aktivních. Přitom z ekonomicky aktivních je 89 % procent zaměstnaných. Nezaměstnanost zde byla v únoru 2016 6,6 %. Nezaměstnanost je ve všech třech obvodech POÚ podobná.

Vyjíždka za prací a do škol

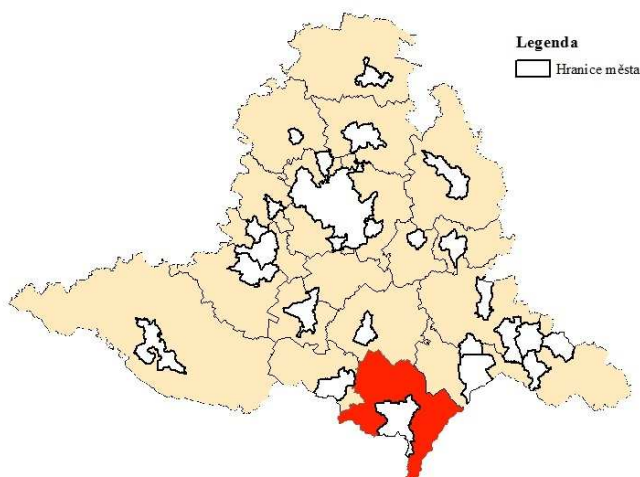
Do zaměstnání či škol vyjíždělo v roce 2011 zhruba 32 % obyvatel. Více než 53 % zaměstnaných jezdilo do jiné obce okresu. V rámci své obce pracovalo téměř 17 % obyvatel, je to druhá nejvyšší vyjíždka do zaměstnání v rámci obce ve srovnání se všemi SO JMK. Téměř 20 % žáků a studentů navštěvovalo školu ve své obci, to je třetí nejvyšší

hodnota v rámci jihomoravského venkova. POÚ Velké Opatovice má nejnižší vyjížděku do zaměstnání i do škol v rámci obce ze všech tří obvodů POÚ.

5.1.3 Spádový obvod ORP Břeclav

Spádový obvod ORP Břeclav se nachází v jižní části Jihomoravského kraje u hranic se Slovenskem a Rakouskem - viz mapa 6. Na území se nachází pouze jeden obvod POÚ - a to POÚ Břeclav, který se kryje s obvodem ORP Břeclav. Migrace na břeclavský venkov není příliš vysoká, ale pohybuje se v kladných hodnotách, index stáří je vyšší, a to 113. Pro zařazení do typologie je zde klíčová vyjížděka do zaměstnání a do škol v rámci obce. Je poměrně vysoká, tzn., že obyvatelé z venkovských oblastí nejsou příliš nuceni jezdit do zaměstnání či do škol mimo obec svého bydliště. V další části jsou znaky spádového obvodu popsány podrobněji.

Spádový obvod ORP Břeclav

Mapa 6: Poloha SO ORP Břeclav v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Spadá do něj 18 obcí, z toho 1 městská (Břeclav). Těchto 17 venkovských obcí má dohromady rozlohu 362 km², což zaujímá 6 % rozlohy venkova Jihomoravského kraje a 82 % z celkové rozlohy spádového obvodu. K 1. 1. 2015 byl počet venkovských obyvatel 34 773. Tento počet tvoří 58 % z celkového počtu obyvatel. Hustota obyvatelstva je 96 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb

Přirozený i mechanický pohyb byl od roku 2009 do roku 2014 na venkově velmi nestabilní. Migrace na břeclavský venkov má od roku 2009 klesající tendenci. V roce 2013

se migrace dostala dokonce hluboko do záporných hodnot a to přesně -69 obyvatel. V roce 2014 se migrační saldo opět vrátilo do kladných hodnot. Přirozený přírůstek byl až do roku 2014 záporný. Celkový přírůstek na břeclavský venkov byl kromě roku 2013 kladný a co je důležité, v roce 2014 se dostal téměř na 50 obyvatel za rok.

Věková struktura obyvatel

Počet mužů a žen na venkově ve spádové oblasti ORP Břeclav je opět téměř shodný, je zde jen o 1 procentní bod více žen. Věková pyramida ukazuje, že v mladších věkových kategoriích převažují muži a ve starších převažují ženy, což souvisí i s rodinným stavem, kde je více vdov než vdovců. Je to opět potvrzení toho, že muži umírají dříve, než ženy. Populace na břeclavském venkově stárne, je zde silná populace obyvatel kolem 20-59 let.

Rodinný stav

Co se týče rodinného stavu, téměř polovina obyvatel je ženatých či vdaných. Svobodných je 38 % (převažují muži). Ženy jsou častěji rozvedené než muži a jak již bylo řečeno, také častěji ovdovělé.

Vzdělanostní struktura

Obyvatelstvo ve věku 15 let a více tvoří více než 86 %. 2/5 těchto obyvatel mají nejvyšší ukončené vzdělání střední bez maturity včetně vyučení (z velké části převažují muži). Téměř stejný počet obyvatel (kolem 25 %) má základní vzdělání včetně neukončeného a střední vzdělání s maturitou (převažují ženy). Vysokoškolsky vzdělaných lidí je zde 8 % (téměř stejný počet mužů i žen).

Ekonomická aktivita

Polovina obyvatel spádové venkovské oblasti ORP Břeclav je ekonomicky aktivní, z toho zaměstnaní tvoří 87 %. V únoru 2016 byla nezaměstnanost 6,3 %.

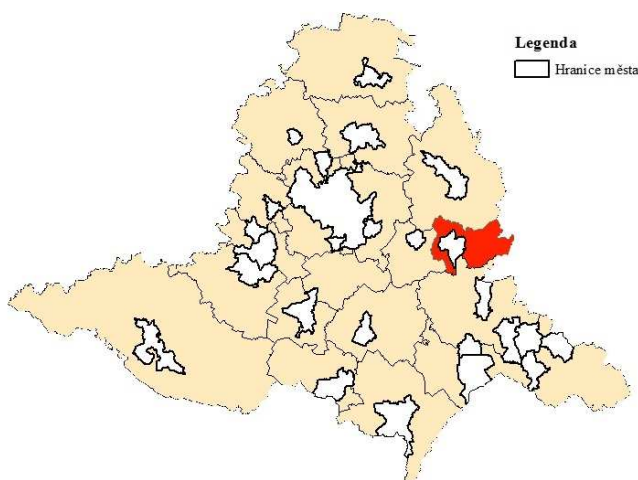
Vyjíždka za prací a do škol

Do práce či do školy vyjíždí kolem 26 % obyvatel. V rámci všech spádových obvodů v JMK je to spádový obvod s druhou nejnižší vyjíždkou za prací či do škol. Do práce vyjíždí 6 475 obyvatel, nejvíce do jiné obce okresu (59 %) a v rámci své obce pracuje 18 % obyvatel. Do škol vyjíždí 2 490 žáků či studentů, z 24 % v rámci obce. Poslední dvě hodnoty jsou nejvyšší ze všech spádových obvodů v JMK.

5.1.4 Spádový obvod ORP Bučovice

Spádový obvod ORP Bučovice se nachází na východní hranici Jihomoravského kraje a sousedí s krajem Zlínským - viz mapa 7. Obvod ORP se překrývá s obvodem POÚ Bučovice. Území ORP Bučovice bude, podle údajů popsaných níže, v typologii zařazen do kategorie *Problémový venkov*. A to z důvodu nízkého migračního salda, vysokého indexu stáří, který je 114, a nízkého procenta vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Z tohoto regionu vyjíždí velké procento obyvatel pracovat i studovat mimo obec.

Spádový obvod ORP Bučovice

Mapa 7: Poloha SO ORP Bučovice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Celkem je obvod členěn na 20 obcí, z toho je jedna městská (Bučovice). 19 venkovských obcí s rozlohou 140 km² tvoří 2 % venkova Jihomoravského kraje, je to tedy 3. nejmenší spádový obvod v JMK. Tato rozloha činí 82 % celkové rozlohy spádové oblasti. K 1. 1. 2015 byl počet venkovských obyvatel 9 512 a tvořil téměř 60 % celkového obyvatelstva. Počet obyvatel byl druhý nejnižší v rámci všech spádových obvodů jihomoravského venkova. Hustota zalidnění na bučovickém venkově je 68 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb

Migrace na venkov od roku 2009 stále klesá a přirozený pohyb je velmi nestabilní. Mimo roky 2011 a 2012 byl vždy kladný. Z grafu 16 je možné odhadnout, že venkov ve spádové oblasti ORP Bučovice by mohl být ohrožen depopulací.

Věková struktura obyvatelstva

K depopulaci přispívá i stárnutí populace, které je viditelné na grafu věkové pyramidy - graf 17. Z tohoto grafu lze také vyčíst, že nejsilnějšími ročníky jsou obyvatelé ve věku 20-39 let. Ve starších ročnících převažují ženy, protože muži obecně umírají dříve, než ženy.

Rodinný stav

Ve spádové oblasti ORP Bučovice je mnohem více vdov než vdovců. Téměř polovina obyvatel je ženatých či vdaných a jen o 5 % méně svobodných. Počet žen a mužů je téměř vyrovnaný, je zde jen o půl procentního bodu více mužů.

Vzdělanostní struktura

Obyvatel ve věku 15 let a více je 86 %. Stejně jako v minulém případě, nejvíce obyvatel má střední vzdělání bez maturity s vyučením (převládají muži). Další dvě skupiny lidí s téměř stejným počtem mají pouze základní vzdělání včetně neukončeného a úplné střední vzdělání ukončené maturitou. Obyvatel s vysokoškolským vzděláním je 7 %.

Ekonomická aktivita

Počet obyvatel ekonomicky aktivních a ekonomicky neaktivních obyvatel je téměř shodný. Nezaměstnanost v tomto spádovém území byla 6 % (únor 2016).

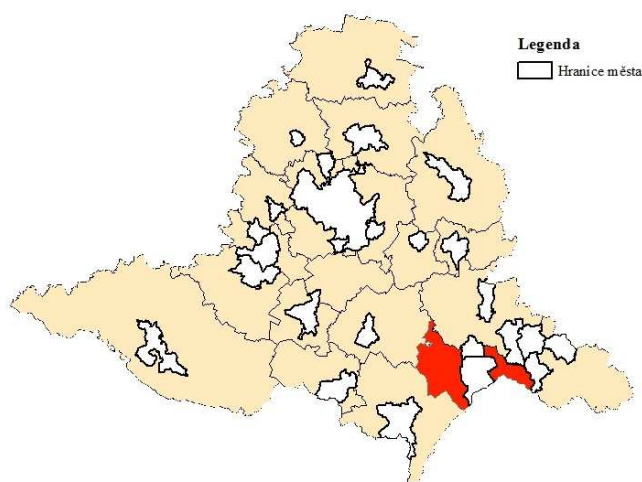
Vyjížd'ka do zaměstnání

Do zaměstnání či do škol vyjíždí zhruba 33 % obyvatel, což je druhá nejvyšší hodnota v rámci všech spádových obvodů v JMK. Nejvíce obyvatel jezdí do jiné obce okresu či do jiného okresu kraje. V obci svého bydliště pracuje 8 % lidí. Téměř 90 % studentů či žáků dojíždí do školy mimo obec. SO ORP Bučovice a Tišnov mají tuto hodnotu druhou nejvyšší v rámci JMK.

5.1.5 Spádový obvod ORP Hodonín

Spádový obvod ORP Hodonín leží v jižní části Jihomoravského kraje na hranicích se Slovenskem - viz mapa 8. V rámci obvodu ORP se nachází i obvod POÚ Hodonín. Hodonín bude v typologii určen jako *Vybavený venkov*. Je to dáno především velkou vybaveností obcí pracovními a studijními možnostmi. Naopak nezaměstnanost je v rámci regionu vysoká (10 %) a procento obyvatel s vysokoškolským vzděláním je nízké. Obyvatelstvo má stárnoucí tendence, index stáří je tu vysoký, a to 109. Podrobnější charakteristika regionu je vypsána na následujících řádcích.

Spádový obvod ORP Hodonín

Mapa 8: Poloha SO ORP Hodonín v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Administrativně se obvod dělí na 18 obcí, přičemž 2 z nich jsou městské (Dubňany, Hodonín). 16 venkovských obcí tvoří se svými 197 km² 3 % venkova JMK a 69 % celkové rozlohy spádové oblasti. Je to 2. nejméně venkovský spádový obvod v Jihomoravském kraji, co se týče rozlohy. K 1. 1. 2015 zde mělo trvalé bydliště 29 867 obyvatel. Tento počet tvoří 49 % celkového venkovského obyvatelstva. Venkovský prostor je sice 2. nejmenší v kraji, ale hustota zalidnění je 152 obyvatel/km², což je jedna z vyšších hodnot hustoty zalidnění.

Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva

V příloze na grafu 20 je možné vidět, že přirozené saldo obyvatel je od roku 2009 víceméně konstantní. Kromě roku 2013, kdy bylo přirozené saldo nulové, se přírůstek pohybuje kolem 10 až 20 lidí ročně. Migrační saldo bylo až do roku 2012 kladné.

Od roku 2013 do roku 2014 se odstěhovalo o 73 lidí více, než se přistěhovalo. Celkový přírůstek byl v roce 2014 nulový.

Věková struktura obyvatelstva

Jak je vidět na grafu věkové pyramidy (graf 21), i na hodonínském venkově populace stárne. Nejpočetnější skupinou jsou opět lidé ve věku od 20 do 59 let. Ve starším věku převažují ženy, kvůli tomu, že muži umírají dříve.

Rodinný stav

Časnější úmrtnost mužů a převaha žen ve starším věku je patrná i z rodinného stavu - je zde více vdov než vdovců. Jinak na venkově ve spádové oblasti ORP Hodonín převažují ženatí muži a vdané ženy a obyvatelé svobodní (více svobodných mužů než žen). Celkově je poměr mezi muži a ženami s 0,8 procentního bodu ku prospěchu žen.

Vzdělanostní struktura

Ve spádové oblasti ORP Hodonín je 86 % obyvatel starších 15 let. Z toho přibližně 40 % má dokončenou střední školu bez maturity vč. vyučení - z toho více než 60 % jsou muži. V téměř stejném poměru je počet obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou a se základním vzděláním vč. neukončeného - u obou je převaha žen nad muži. Vysokoškolské vzdělání má 8 % obyvatel.

Ekonomická aktivita

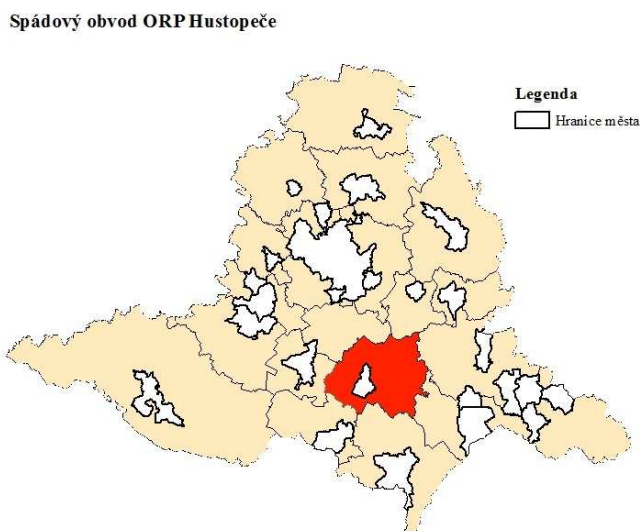
Ve venkovských oblastech ORP Hodonín převládá ekonomicky aktivní obyvatelstvo. V únoru 2016 zde byla nezaměstnanost 10 %, což je druhá nejvyšší míra nezaměstnanosti na jihomoravském venkově.

Vyjíždka do zaměstnání a škol

Do zaměstnání a škol vyjíždí téměř 29 % obyvatel hodonínského venkova. Zaměstnaní vyjíždí nejčastěji do jiné obce okresu. V rámci své obce pracuje zhruba 16 % obyvatel, což je třetí nejvyšší procento ve srovnání s ostatními spádovými oblastmi JMK. Do škol mimo obec vyjíždí přibližně 78 % studentů a žáků, to je druhá nejnižší hodnota v rámci jihomoravského venkova.

5.1.6 Spádový obvod ORP Hustopeče

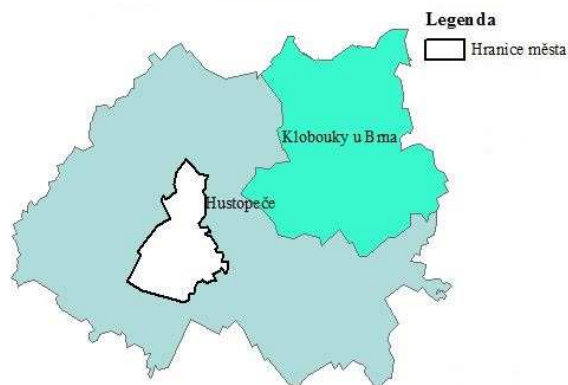
Území spádové oblasti ORP Hustopeče se nachází v jižní části Jihomoravského kraje. Sousedí s dalšími 7 spádovými oblastmi - viz mapa 9.

Mapa 9: Poloha SO ORP Hustopeče v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Na tomto území lze nalézt také 2 obvody POÚ - Hustopeče a Klobouky u Brna, přičemž v POÚ Hustopeče se nachází jedna městská obec (Hustopeče) - viz mapa 10. V centrální části obvodu ORP se nachází POÚ Hustopeče, to také vypovídá o jeho rozvoji. Je mírně ohrožen depopulací, pravděpodobně se lidé stěhují právě do města Hustopeče. Je zde nižší index stáří a obyvatelé venkova častěji vyjíždí do zaměstnání i do škol mimo obec. V POÚ Klobouky u Brna je index stáří vyšší a více žáků i pracujících studuje či pracuje v obci svého bydliště. Podrobnější charakteristika obvodů je popsána níže.

POÚ ve spádovém obvodu ORP Hustopeče

Mapa 10: Obvody POÚ v ORP Hustopeče (vlastní zpracování)

Celé území ORP je rozděleno na 28 obcí. Venkovských obcí je tedy 27 s rozlohou 331 km², která tvoří 5 % venkova Jihomoravského kraje a 93 % rozlohy celé spádové oblasti. Obvod POÚ Hustopeče zabírá větší část území ORP, a to 234 km². 1. 1. 2015 byl počet venkovských obyvatel 29 690, to znamená, že 84 % z celkového počtu tvoří venkovské obyvatelstvo. Hustota obyvatelstva je 90 obyvatel/km². V POÚ Hustopeče byla hustota osídlení vyšší (95 obyvatel/km²), než v POÚ Klobouky u Brna (76 obyvatel/km²).

Přirozený a mechanický pohyb

Celkový přírůstek obyvatel na hustopečském venkově má klesající tendenci, i když se stále drží v kladných hodnotách. Migrace na venkov do roku 2010 rostla, ale od té doby výrazně klesá. V roce 2014 byl mechanický přírůstek 7 obyvatel. Přirozený přírůstek byl také nejvyšší v roce 2010 a nejnižší v letech 2012 a 2013, kdy dosáhl záporných hodnot. V roce 2014 byl kladný, a to 9 obyvatel. Venkov ve spádovém obvodu ORP Hustopeče je aktuálně mírně ohrožen depopulací a to u obou obvodů POÚ.

Věková struktura obyvatelstva

S depopulací souvisí také stárnutí obyvatelstva. Ve starším věku 60 a více let převažují ženy, a nejpočetnější skupinou jsou mladí lidé od 20 do 39 let, což jsou mimo jiné děti silných ročníků ze 70. let, tzv. Husákových dětí. Stárnutí obyvatelstva se více dotýká SO POÚ Klobouky u Brna, index stáří je zde 115.

Rodinný stav

Co se týče srovnání počtu žen a mužů, tak žen je o 0,8 procentního bodu více, než mužů. Nejpočetnější skupinou jsou vdané ženy a ženatí muži. O 7 % méně je svobodných mužů a žen, s převahou mužů. Muži jsou častěji ženatí a svobodní, ženy jsou naopak častěji rozvedené či vdovy.

Vzdělanostní struktura

Obyvatel nad 15 let je na hustopečském venkově více než 85 %, většinou mají střední vzdělání bez maturity včetně vyučení, nebo základní či úplné střední vzdělání s maturitou. Obyvatel s dokončenou vysokou školou je zde celkem 7 %, přičemž u obou POÚ je procento obdobné.

Ekonomická aktivita

Ekonomicky aktivních obyvatel je ve spádové oblasti ORP Hustopeče téměř polovina všech obyvatel, přičemž zaměstnaných je 90 %. Nezaměstnanost byla v únoru 2016 6,1 %, a to v obou obvodech POÚ.

Vyjíždka do zaměstnání či do škol

Do zaměstnání či do školy vyjíždí 7 874 obyvatel, což je přibližně 27 %. V rámci obce pracuje více než 13 % obyvatel, nejčastěji ovšem vyjíždí do jiného okresu kraje či do jiné obce okresu. Do školy mimo obec dojíždí cca 84 % žáků a studentů. Vyjíždka za prací i do škol je vyšší v POÚ Klobouky u Brna.

Věková struktura

Obyvatelstvo stárne také na ivančickém venkově. Charakteristika obyvatelstva dle věku je stejná, jako v ostatních případech. Mezi staršími obyvateli převažují ženy a nejpočetnější skupinou jsou lidé mezi 20-39 lety.

Rodinný stav

Struktura dle rodinného stavu je také podobná, nejpočetnější skupinou jsou ženatí a svobodní muži a vdané a svobodné ženy. Mezi obyvateli v manželství a svobodnými převažují muži. Ženy jsou častěji rozvedené a vdovy. Poměr celkového počtu mužů a žen je opět ve prospěch žen a to o 0,4 procentního bodu.

Vzdělanostní struktura

Téměř 86 % obyvatel je ve věku 15 let a více. Mezi nimi převažují obyvatelé se středním vzděláním bez maturity včetně vyučení a s úplným středním vzděláním s maturitou. Vysokoškolsky vzdělaných je zde 8 % lidí.

Ekonomická struktura obyvatelstva

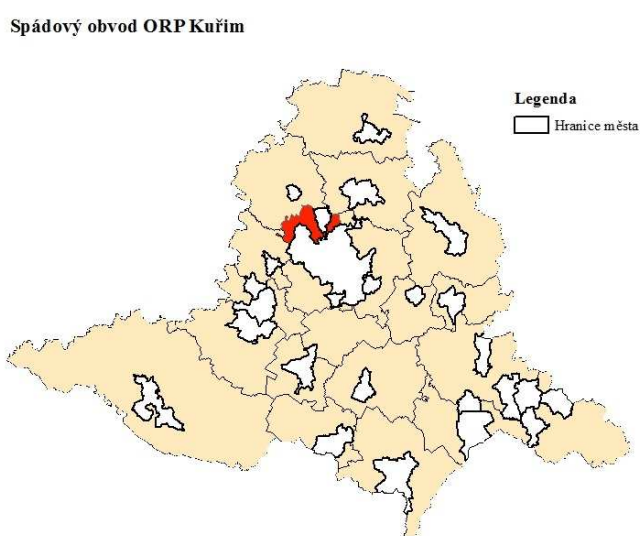
Ekonomicky aktivních obyvatel je ve venkovské spádové oblasti ORP Ivančice 49 %, z toho zaměstnaných je téměř 90 %. Nezaměstnanost byla v únoru roku 2016 6,2 %.

Vyjíždka do zaměstnání a do škol

Z venkova vyjíždí do zaměstnání a škol téměř 27 % obyvatel. Polovina vyjíždějících jezdí do jiného okresu kraje a o 16 procentních bodů méně do jiné obce okresu. Ve své vlastní obci pracuje 6,5 % zaměstnaných, což je druhá nejnižší hodnota v rámci JMK. 12 % žáků a studentů studuje ve školách v rámci obce.

5.1.8 Spádový obvod ORP Kuřim

Spádový obvod ORP Kuřim leží v severní části Jihomoravského kraje, sousedí se spádovým obvodem Brno - viz mapa 12. Kuřimsko je charakterizováno, dle níže uvedeného popisu, jako *Rozvíjející se venkov*. Sousedství s Brnem přispělo k suburbanizaci kuřimského venkova. Saldo migrace se pohybuje kolem 1 000 obyvatel za 5 let od roku 2009. Index stáří je 97, znamená to, že je zde více dětí, než obyvatel nad 65 let. Je tu nejvyšší procento (18 %) vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a velmi nízká nezaměstnanost (4,8 %). V rámci obvodu ORP je také obvod POÚ Kuřim.

Mapa 12: Poloha SO ORP Kuřim v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Administrativně se spádový obvod ORP Kuřim dělí na 10 obcí včetně jednoho města (Kuřim). Venkovský prostor tvoří s 60 km² 78 % celého spádového obvodu a pouhé 1 % venkovské rozlohy Jihomoravského kraje. Je to tedy nejmenší spádový obvod v JMK. K 1. 1. 2015 zde bylo 11 409 venkovských obyvatel, kteří tvoří 51 % ze všech obyvatel spádového obvodu. Hustota zalidnění je absolutně nejvyšší ze všech spádových obvodů, a to 191 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva

Přirozený pohyb na venkově ve spádové oblasti ORP Kuřim byl od roku 2009 stále kladný. V roce 2011 byl nejnižší, a to 13 lidí. Dle migračního salda lze usuzovat, že tento venkov byl ovlivněn procesem suburbanizace. Migrační saldo bylo od roku 2009 do roku 2014 celkem 934 obyvatel a zároveň bylo v roce 2009 nejsilnější. Postup-

ně suburbanizace slábla, proto je již migrace slabší, ale stále se pohybuje kolem 100 lidí za rok.

Věková struktura

Dle grafu věkové pyramidy (graf 33) lze říci, že populace stárne. Ale počet obyvatel v předproduktivním věku (do 15 let) je o 1 % vyšší, než ve věku postproduktivním (nad 65 let). Nejpočetnější je skupina lidí ve věku 20-39 let, kterou představují děti silných ročníků z let 70. U starších ročníků jsou početnější ženy, které se dožívají vyššího věku, než muži.

Rodinný stav

Co se týče rodinného stavu, nejpočetnější skupinou jsou vdané ženy a ženatí muži a posléze svobodní obyvatelé. Svobodných je více mužů než žen, ženy jsou zase častěji vdané, také rozvedené a vdovy. Celkově je žen o téměř 2 procentní body více, než mužů.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Ve spádovém obvodu ORP Kuřim je nejpočetnější skupina obyvatel s vysokoškolským vzděláním na celém jihomoravském venkově. Obyvatel nad 15 let je zde 84 % a vysokoškolsky vzdělaných je celých 18 %. Celkem převažuje úplné a neúplné střední vzdělání (s maturitou i bez maturity), ale obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného je o tři procenta méně, než obyvatel s dokončenou vysokou školou. Tato skutečnost je přikládána suburbanizaci, protože se na venkov stěhuje více mladých vysokoškolsky vzdělaných lidí.

Ekonomická aktivita

Ekonomicky aktivních obyvatel je ve spádové oblasti ORP Kuřim 49 %, zaměstnaných je více než 93 %. Nezaměstnanost zde v únoru 2016 byla 4,8 %.

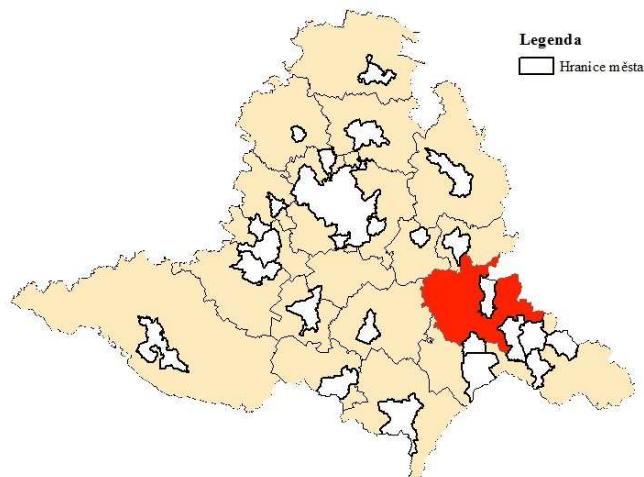
Vyjíždka za prací a do škol

Do práce a do školy vyjíždí zhruba 33 % obyvatel. Je to 3. nejvyšší vyjíždka v rámci spádových obvodů Jihomoravského kraje. Mohl by to být důsledek suburbanizačního procesu. Více než 60 % zaměstnaných vyjíždí do jiného okresu kraje, tzn. do blízkého Brna. Téměř 10 % obyvatel pracuje v rámci obce, kde bydlí. V rámci obce navštěvuje školu přibližně 14 % žáků.

5.1.9 Spádový obvod ORP Kyjov

Spádový obvod ORP Kyjov leží na východní hranici Jihomoravského kraje s krajem Zlínským - mapa 13.

Spádový obvod ORP Kyjov

Mapa 13: Poloha SO ORP Kyjov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Skládá se z 3 obvodů POÚ. Jsou to Bzenec, Kyjov a Ždánice. Charakteristika území je rozepsána v následující části. Ve spádovém obvodu má nejpříznivější hodnoty území spadající pod POÚ Ždánice. Naopak jako *Problémový venkov* jsou charakterizovány POÚ Kyjov a POÚ Bzenec. V těchto případech je klíčovým faktorem poloha obvodů POÚ. POÚ Bzenec i Kyjov se nachází na periferii Jihomoravského kraje. POÚ Ždánice je již blíže k centrální části JMK, proto je vyhodnocena jako venkov vybavený.

POÚ ve spádovém obvodu ORP Kyjov

Mapa 14: Obvody POÚ v ORP Kyjov (vlastní zpracování)

Celkem se dělí na 42 obcí, z toho jsou 3 městské. Bzenec a Vracov – patří pod POÚ Bzenec a Kyjov – POÚ Kyjov. 39 venkovských obcí má rozlohu 356 km². Ta představuje přibližně 6 % rozlohy jihomoravského venkova a tvoří asi 76 % venkovského prostoru celé spádové oblasti, tzn., že je tato oblast třetí nejméně venkovskou oblastí v rámci všech spádových obvodů JMK. Přitom Kyjovsko je rozlohou největší (220 km²) a Bzenecko je nejmenší (22 km²). Venkovské obyvatelstvo k 1. 1. 2015 čítalo 35 375 obyvatel, což je 63 % z celkového počtu. Hustota obyvatelstva celkem je 99 obyvatel/km². Nejvyšší hustota zalidnění je v POÚ Bzenec (149 obyvatel/km²) a nejnižší je na Ždánicku (75 obyvatel/km²).

Přirozené a migrační saldo

Přirozený pohyb obyvatelstva je na kyjovském venkově od roku 2010 záporný a v posledních letech se pohybuje kolem -30 lidí. Mechanický pohyb byl mezi lety 2009 a 2013 kladný, kromě roku 2012. V roce 2014 byl také záporný, to se odstěhovalo o 102 lidí více, než přistěhovalo. Depopulací je nejvíce ohrožen obvod POÚ Bzenec a Kyjov, migrační saldo se zde pohybovalo v záporných hodnotách. Naopak do POÚ Ždánice se stěhovalo nejvíce lidí.

Věková struktura

Populace obecně v ORP Kyjov má stárnoucí tendenci. Nejvyšší index stáří je v POÚ Kyjov, a to 122. Na Ždánicku je index stáří 112 a na Bzenecku je nejnižší (102).

Rodinný stav

Poměr mezi počtem mužů a žen je o 1 procentní bod vyšší u žen. Nejpočetnější skupinou jsou ženatí/vdané a svobodní. Ženy jsou častěji vdané, zároveň také rozvedené a vdovy.

Vzdělanost obyvatel

Obyvatel starších 15 let je více než 85 %, z toho nejvíce obyvatel má střední vzdělání bez maturity, vč. vyučení (větší množství mužů). Další skupinou jsou lidé se základním vzděláním vč. neukončeného a s úplným středním vzděláním s maturitou (zde převažují ženy). Vysokoškolským vzděláním disponuje téměř 7 % procent lidí. Nejméně vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je na Bzenecku (4 %).

Ekonomická struktura

Ve spádové oblasti je více ekonomicky neaktivních obyvatel. V únoru 2016 zde byla nezaměstnanost 7,9 %. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla zjištěna v POÚ Ždánice, a to 6,9 %.

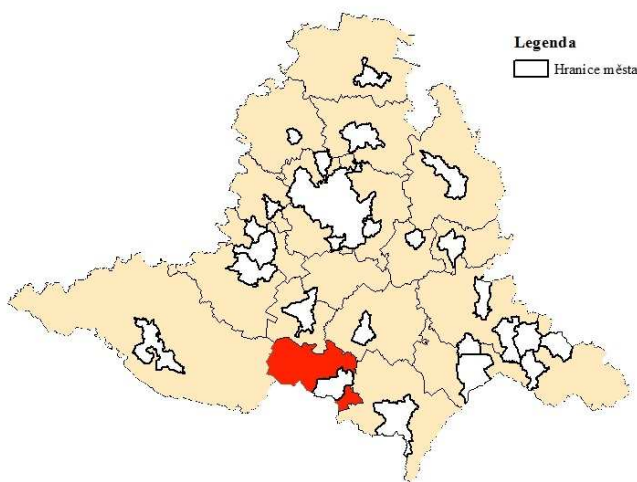
Vyjíždka za prací a do škol

Za prací či do škol vyjíždí přibližně 30 % obyvatel venkovských oblastí ORP Kyjov. Za prací nejčastěji vyjíždí do jiné obce okresu, v rámci obce pracuje téměř 12 % lidí. 86 % studentů a žáků jezdí do škol mimo obec. Nejvyšší vyjíždka v rámci obce, jak za prací, tak do škol, je v POÚ Ždánice.

5.1.10 Spádový obvod ORP Mikulov

Spádová oblast ORP Mikulov a zároveň POÚ Mikulov se nachází na jižní hranici Jihomoravského kraje s Rakouskem – viz mapa 15. Zařazení této oblasti do typologie dle rozvoje venkova je velmi obtížné, protože přírůstek na venkov je velmi malý, stejně jako podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí. Naopak index stáří je nízký, tudíž pozitivní pro budoucí populaci. V rámci obce pracuje i studuje jen malé procento místních obyvatel. Ze všech těchto důvodů a také s přihlédnutím k údajům popsaným níže, je území ORP Mikulov označeno jako *Problémový venkov*.

Spádový obvod ORP Mikulov

Mapa 15: Poloha SO ORP Mikulov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Administrativně se dělí na 17 obcí, z toho je pouze 1 městská, a to Mikulov. Tato spádová oblast má tedy 16 venkovských obcí, jejichž rozloha činí 199 km². To jsou při-

bližně 3 % rozlohy jihomoravského venkova a 81 % celkové rozlohy spádové oblasti. Venkovské obyvatelstvo tvoří 62 % (k 1. 1. 2015 zde bylo 12 335 obyvatel). Hustota zalidnění je 62 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb obyvatel

Migrace na venkov spádové oblasti ORP Mikulov má od roku 2010 vzrůstající tendenci. Nejvíce lidí se do Mikulova přistěhovalo v roce 2013. V roce 2014 migrace klesla na pouhých 8 lidí za rok. Přirozený pohyb je naopak od 2011 záporný a pohybuje se okolo -20 lidí za rok.

Věková pyramida

Přirozený úbytek obyvatel souvisí se stárnutím populace, která je patrná na grafu věkové pyramidy - graf 41. Ve starších ročnících převažují ženy. Silný je ročník obyvatel ve věku 20-39 let. I když populace momentálně stárne, situace by se mohla do budoucna zlepšit. Index stáří je 97, to znamená, že je zde více mladých lidí (do 15 let), než lidí nad 65 let.

Rodinný stav

Na mikulovském venkově převažuje počet žen nad počtem mužů. Počet vdaných/ženatých a svobodných obyvatel je podobný a u obou kategorií převažují muži. Ženy jsou častěji rozvedené a vdovy.

Vzdělání obyvatel

Obyvatel nad 15 let je zde 86 %. Z nich je téměř polovina vyučena, to znamená, že má střední vzdělání bez maturity. Dokonce zde převažují obyvatelé se základním vzděláním vč. neukončeného nad obyvateli s dokončeným úplným středním vzděláním s maturitou. Vysokoškolské vzdělání má pouze 5 % obyvatel, což je nejnižší hodnota v rámci venkovských oblastí v Jihomoravském kraji.

Ekonomická struktura

Polovina obyvatel je ekonomicky aktivních, z toho je téměř 86 % zaměstnaných. Nezaměstnanost v této spádové oblasti byla v únoru roku 2016 7,6 %.

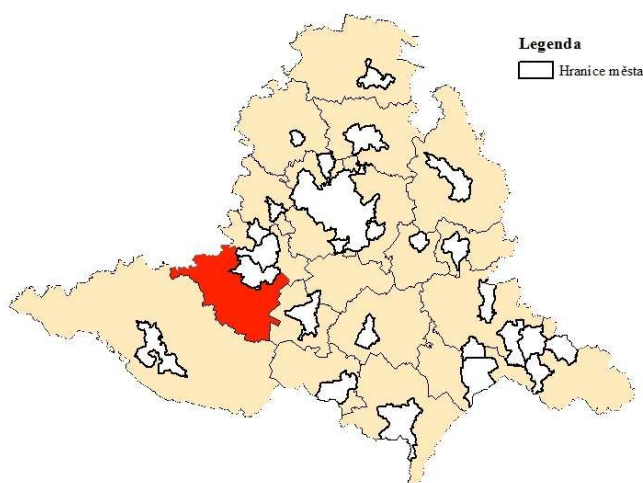
Vyjíždka obyvatel za prací a do škol

Za prací či do škol vyjíždí 32 % obyvatel. Do zaměstnání vyjíždí více než polovina obyvatel do jiné obce okresu. 14 % obyvatel pracuje v rámci obce. 12 % studentů či žáků chodí do školy v rámci obce.

5.1.11 Spádový obvod ORP Moravský Krumlov

Spádový obvod ORP Moravský Krumlov leží v jižní části západní hranice Jihomoravského kraje s krajem Vysočina (mapa 16).

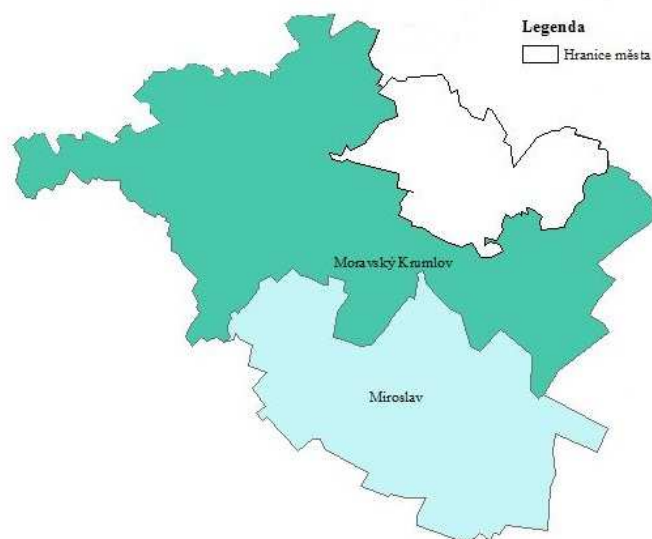
Spádový obvod ORP Moravský Krumlov

Mapa 16: Poloha SO ORP Moravský Krumlov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Spadají do něj dva obvody POÚ – Moravský Krumlov a Miroslav. POÚ Moravský Krumlov, jakožto periferní oblast SO ORP Moravský Krumlov, je méně rozvinutý než POÚ Miroslav. POÚ Miroslav je díky vysoké vyjíždě v rámci obce zařazen do *Vybaveného venkova*. POÚ Moravský Krumlov je charakterizován jako venkov *Problémový*. Níže je území popsáno detailněji.

POÚ ve spádovém obvodu ORP Moravský Krumlov

Mapa 17: Obvody POÚ v ORP Moravský Krumlov (vlastní zpracování)

V tomto spádovém obvodu se nachází 33 obcí, z toho je 1 městská (Moravský Krumlov). Rozloha venkovských obcí je 298 km². Tvoří 86 % rozlohy celého spádového obvodu a 5 % rozlohy jihomoravského venkova. K 1. 1. 2015 zde bylo 16 365 venkovských obyvatel, kteří tvoří 74 % všech obyvatel spádové oblasti. Hustota zalidnění je pouze 55 obyvatel/km², což je druhá nejnižší hustota ze všech spádových obvodů v Jihomoravském kraji. Venkovské území POÚ Moravský Krumlov je větší, než POÚ Miroslav, ale tady je větší hustota zalidnění, a to 63 obyvatel/km². V POÚ Moravský Krumlov je jen 50 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb

Počet obyvatel spádového obvodu ORP Moravský Krumlov se od roku 2009 do začátku roku 2015 zvyšoval. Ovšem nebylo to z důvodu přirozeného přírůstku, protože ten byl po celou dobu záporný, ale z důvodu přírůstku migračního. Populace ve spádové oblasti stárne, lidé umírají a již v dostatečné míře nedochází k přirozené obnově obyvatelstva. Migrační přírůstek byl po celých 6 let kladný, ovšem již od roku 2009 měl víceméně klesající tendenci. Je tedy možné, že venkov ve spádové oblasti Moravský Krumlov již není tak atraktivní a lidé se soustřeďují jinam. Oblast POÚ Miroslav je aktuálně mírně ohrožena depopulací, kdežto v POÚ Moravský Krumlov je celkový přírůstek obyvatel od roku 2009 kladný.

Věková struktura obyvatelstva

Stárnutí populace se dotýká spíše POÚ Moravský Krumlov. Index stáří je zde 123, což je jedna z nejvyšších hodnot v rámci jihomoravského venkova. Nejpočetnější skupinou jsou obyvatelé ve věku 20-39 let. Lidé starší 65 let ovšem převažují a častěji jsou to ženy.

Rodinný stav

V tomto spádovém regionu převažuje počet mužů nad počtem žen o více než 1 procentní bod. Muži jsou také častěji svobodní a častěji v manželství, než ženy. Oba tyto typy rodinného stavu jsou obyvateli nejhojněji zastoupeny. Ženy se častěji rozvádějí a převažují vdovy nad vdovci.

Vzdělanostní struktura

Přibližně 86 % obyvatel je starších 15 let, z toho téměř 45 % má střední vzdělání bez maturity včetně vyučení. Vyskytuje se zde také poměrně dost lidí se základním vzděláním včetně neukončeného. Vysokoškolské vzdělání má pouze 5 % obyvatel (u obou POÚ stejně), což je druhá nejnižší hodnota ze všech spádových oblastí JMK.

Ekonomická struktura

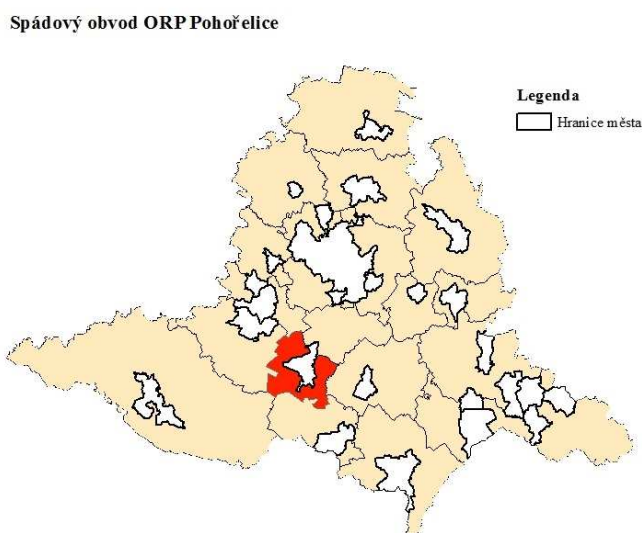
Obyvatelé ve spádové oblasti ORP Moravský Krumlov jsou z větší míry ekonomicky neaktivní. Nezaměstnanost se zde v únoru roku 2016 pohybovala kolem 7,8 %, v POÚ Miroslav je vyšší než v POÚ Moravský Krumlov.

Vyjíždka za prací a do škol

Za prací či do škol vyjíždí zhruba 28 % obyvatel. Za prací jezdí nejčastěji do jiného okresu kraje. V obci svého bydliště pracuje přibližně 12 % obyvatel. Do škol mimo obec jezdí téměř 88 % žáků a studentů. V obvodu Moravského Krumlova (POÚ) se vyjíždka za prací a do škol v rámci obce pohybuje pouze kolem 6 %.

5.1.12 Spádový obvod ORP Pohořelice

Spádová oblast ORP Pohořelice leží ve střední části Jihomoravského kraje, obklopená 6 spádovými obvody – viz mapa 18. Nachází se severně od soustavy nádrží Nové Mlýny (ÚAP SO ORP Pohořelice, 2014). Území spadá také do obvodu POÚ Pohořelice. Migrace na venkov je zde poměrně značná, index stáří se pohybuje pod 100, je tu tedy více dětí do 15 let, než obyvatel starších 65 let. Celkem příznivá je i hodnota míry nezaměstnanosti, a to 6,5 %. Ostatní hodnocené parametry nejsou již tolik pozitivní - viz údaje vypsané níže. Z toho důvodu je pohořelický venkov charakterizován jako venkov mezilehlý, a to venkov, který se nachází v blízkém okolí větších měst.

Mapa 18: Poloha SO ORP Pohořelice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Administrativně se spádová oblast dělí na 13 obcí, přičemž jedna je městská, a to obec Pohořelice. Venkovské obce tvoří s rozlohou 152 km² 2,5 % rozlohy jihomoravského venkova a 78 % rozlohy celého spádového území. Venkovské obyvatelstvo zaujímá 65 % celkového počtu obyvatel ve spádovém obvodu. K 1. 1. 2015 zde bylo 8 967 venkovských obyvatel. To je nejnižší hodnota ze všech spádových oblastí JMK. Hustota zalidnění je s 59 obyvatel/km² třetí nejnižší v Jihomoravském kraji.

Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva

Spádový obvod ORP Pohořelice je významně ovlivněn migrací. Od roku 2009 se na venkov ORP Pohořelice přistěhovalo každoročně kolem 100 lidí, až na roky 2010 a 2014, kdy byla migrace kolem 70 obyvatel za rok. Přirozený přírůstek byl nejsilnější

v letech 2009 a 2010, kdy přibylo kolem 25 lidí za rok. Od té doby se přirozený přírůstek pohybuje okolo 10 obyvatel za rok.

Věková struktura

Nejsilnější věkovou skupinou jsou obyvatelé ve věku 20-39. Populace má tendenci ke stárnutí, ve starších ročnících převažuje počet žen, protože muži umírají časněji, než ženy.

Rodinný stav

Muži v této spádové oblasti převažují nad ženami, ale pouze 0,5 procentního bodu. Skupina obyvatel v manželství je spolu se svobodnými obyvateli nejpočetnější. Muži jsou častěji svobodní, ženatí a rozvedení. Ovdovělé jsou častěji ženy než muži.

Vzdělání obyvatel

Mezi obyvateli nad 15 let, kterých je na pohořelickém venkově 85 %, jsou nejčastěji lidé se středním vzděláním vč. vyučení bez maturity. Dále je v převaze vzdělání základní vč. neukončeného. Vysokoškolským vzděláním disponuje téměř 7 % obyvatel. Muži mají častěji dokončenou střední školu s vyučením a vysokou školu. Ženy zastupují početněji všechny ostatní skupiny.

Ekonomická aktivita

Ekonomicky aktivních obyvatel je téměř polovina jejich celkového počtu. Přičemž převažují zaměstnaní. Nezaměstnanost v únoru roku 2016 byla 6,5 %.

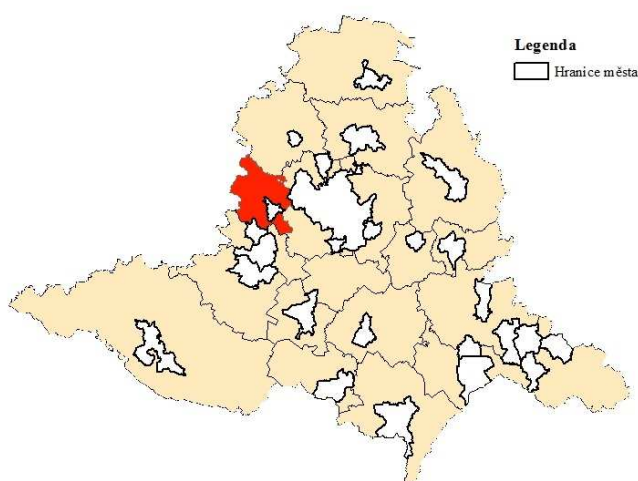
Vyjíždka za prací a do škol

Za prací či do škol vyjíždí více než 26 % venkovských obyvatel. Tento počet je třetí nejnižší v rámci všech spádových obvodů Jihomoravského kraje. Za prací dojíždí nejčastěji do jiného okresu kraje či do jiné obce okresu. V rámci obce pracuje 7 % obyvatel. Spolu s ORP Tišnov je tento spádový obvod s třetí nejnižší vyjíždkou za prací v rámci obce. Nejméně studentů a žáků (10 %) z celého jihomoravského venkova dojíždí do škol v rámci obce.

5.1.13 Spádový obvod ORP Rosice

Spádové území ORP Rosice, zároveň také POÚ Rosice, leží ve střední části západní hranice Jihomoravského kraje s krajem Vysočina - mapa 19. Tento region je se všemi hodnocenými parametry v celku rozvinutý - viz popis v následující části. Největším problémem je zde stárnutí obyvatelstva, což dokazuje index stáří, který se pohybuje kolem 113. Dále poměrně velké procento obyvatel (cca 90 %) vyjíždí za prací mimo obec. To značí, že rosický venkov není dostatečně vybaven pracovními místy a obyvatelé vyjíždí spíše do blízkých měst, hlavně do Brna.

Spádový obvod ORP Rosice

Mapa 19: Poloha SO ORP Rosice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Území se dělí na 24 obcí, z toho je 1 městská (Rosice). Rozloha těchto 23 venkovských obcí je 162 km², tvoří 93 % prostoru celé spádové oblasti a 3 % venkovské rozlohy Jihomoravského kraje. Patří mezi ta menší spádová území JMK. K 1. 1. 2015 zde bylo 19 418 venkovských obyvatel, což je 77 % z celkového počtu obyvatelstva ve spádové oblasti. Hustota osídlení je 120 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb

Ve spádové oblasti ORP Rosice se od roku 2010 migrační saldo pohybuje kolem 150 obyvatel ročně. V roce 2011 dokonce přesáhlo 180 obyvatel. Přirozený pohyb byl kromě let 2010 a 2014 záporný. Tento region se zdá být pro příchozí obyvatele atraktivní, ovšem populace zde stárne, proto je přirozený pohyb většinou záporný.

Věková struktura obyvatel

Věková struktura je vyobrazena na grafu věkové pyramidy (viz graf 53). Z něj je patrné, že populace na rosickém venkově stárne. Ženy se dožívají vyššího věku než muži. Nej- silnější věkovou skupinou jsou obyvatelé ve věku 20-39 let, jsou mezi nimi i děti tzv. *Husákových dětí*.

Rodinný stav

Nejvyšší procento obyvatelstva tvoří vdané ženy a ženatí muži. O 8 % méně je obyvatel svobodných, kde převažují muži. Ženy jsou častěji rozvedené a ovdovělé. V celkovém počtu obyvatel je převaha žen, o jeden procentní bod.

Vzdělanostní struktura

Obyvatel, kteří jsou starší 15 let, je v tomto spádovém obvodu téměř 85 %. Z nich má kolem 38 % dokončenou střední školu bez maturity vč. vyučení a 27 % má dokončené úplné střední vzdělání s maturitou. Vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je zde téměř 11 %. Tento spádový region je na tom se vzdělanostní strukturou oproti jiným regionům velmi dobře.

Ekonomická struktura obyvatelstva

Co se týče ekonomické aktivity u obyvatel ve spádové oblasti ORP Rosice, tak větší část obyvatelstva je ekonomicky neaktivní. Z ekonomicky aktivních je téměř 91 % zaměstnaných. Nezaměstnanost zde byla v únoru 2016 6 %.

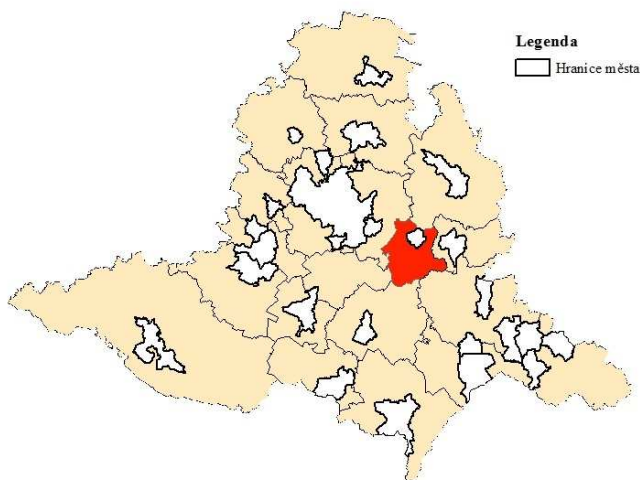
Vyjíždka do zaměstnání a do škol

Z rosického venkova vyjíždí do zaměstnání či do škol 27 % obyvatel. V rámci obce studuje 16 % žáků či studentů a pracuje téměř 10 % obyvatel. Nejvíce obyvatel, přesněji polovina, odjíždí za prací do jiného okresu kraje.

5.1.14 Spádový obvod ORP Slavkov u Brna

Spádové území ORP Slavkov u Brna leží ve střední části Jihomoravského kraje, blíže k jeho východní hranici. Je obklopeno 6 spádovými regiony - viz mapa 20. Venkovský obvod ORP a POÚ Slavkov u Brna je v typologii označen jako mezilehlý, neboli venkov v okolí větších měst. Migrace na tento venkov je velmi vysoká, mírně se zde projevuje proces suburbanizace. Je zde více obyvatel v předproduktivním věku (do 15 let), než obyvatel ve věku postproduktivním (nad 65 let) - index stáří se pohybuje kolem 96. Dalším projevem suburbanizace je velmi nízká míra nezaměstnanosti (4 %) a vysoká vyjíždka za prací i do škol mimo obec. Hlavním centrem je zde město Brno, Vyškov a Slavkov u Brna. Podrobněji je území popsáno v další části podkapitoly.

Spádový obvod ORP Slavkov u Brna

Mapa 20: Poloha SO ORP Slavkov u Brna v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Administrativně se region dělí na 18 obcí, z toho je jedna městská (Slavkov u Brna). Počet venkovských obyvatel k 1. 1. 2015 byl 16 123, což je 71 % z celkového počtu obyvatel ve spádové oblasti. Venkovský prostor tvoří se 143 km² 91 % rozlohy spádové oblasti a 2 % celkové rozlohy venkova Jihomoravského kraje. Hustota osídlení je 113 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva

Dle migračního salda, které je vyznačené na grafu 56, lze říci, že venkov ve spádové oblasti ORP Slavkov u Brna byl v letech 2009 až 2012 ovlivněn suburbanizační vlnou, která po roce 2012 slábla. Migrační přírůstek v roce 2013 má poloviční hodnotu

než v roce předchozím. Přirozený pohyb během let 2009-2014 kolísal. V nejsilnějších letech bylo přirozené saldo kolem 40-50 lidí. V nejslabších to bylo kolem 15 obyvatel za rok. Z grafu je patrné, že slavkovskému venkovu v nejbližší době depopulace nehrozí.

Věková struktura obyvatel

Z grafu věkové pyramidy (graf 57) je viditelné, že populace na venkově stárne. Nejsilnější skupinou jsou obyvatelé ve věku 20-39 let, což je důsledek nejen reprodukce silných ročníků z let 70., ale také důsledek suburbanizace. U starších ročníků převažují ženy.

Rodinný stav

Ve spádové oblasti ORP Slavkov u Brna převažují obyvatelé v manželském stavu. Těch je téměř polovina. O 7 % méně je lidí svobodných. Svobodných je více mužů, než žen. Ženy jsou častěji rozvedené než muži a také jsou častěji ovdovělé. Celkově je v této spádové oblasti o 0,6 procentního bodu více žen.

Vzdělanost obyvatelstva

Co se týče vzdělání, tak byli bráni v úvahu pouze obyvatelé starší 15 let, kterých je v oblasti kolem 84 %. Nejčastěji mají ukončené střední vzdělání bez maturity včetně vyučení a úplné střední vzdělání s maturitou. Vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je téměř 9 %.

Ekonomická struktura

Celá polovina obyvatelstva je ekonomicky aktivní, přičemž 91 % je zaměstnaných. Nezaměstnanost zde ve druhém měsíci roku 2016 byla 4 %, to znamená nejnižší míru nezaměstnanosti na jihomoravském venkově.

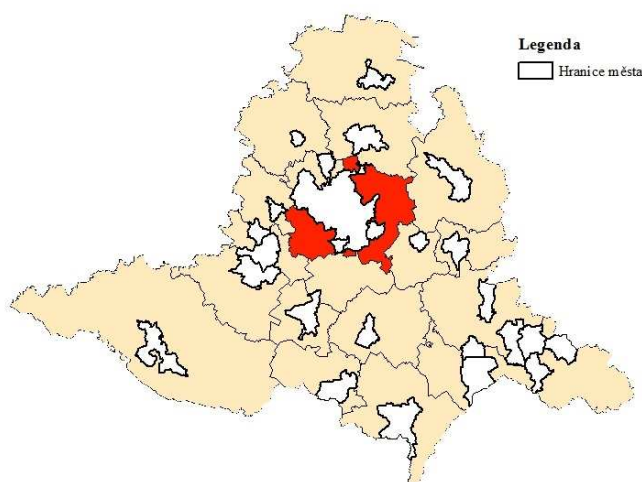
Vyjíždka za prací a do škol

Za prací a do škol vyjíždí zhruba 30 % obyvatel. Za prací vyjíždí téměř 70 % obyvatel do jiného okresu kraje. V rámci obce nepracuje ani 6 % obyvatelstva, což je nejnižší hodnota ve srovnání se všemi venkovskými spádovými oblastmi JMK. Do škol mimo obec vyjíždí více než 88 % studentů a žáků.

5.1.15 Spádový obvod ORP Šlapanice

Spádový obvod ORP Šlapanice se nachází v centru Jihomoravského kraje a obklopuje z téměř celé části městský spádový obvod ORP Brno - mapa 21. Toto území je nejvíce suburbanizovanou oblastí v rámci Jihomoravského kraje, což se projeví i na následujících ukazatelích. V tomto území je jeden obvod POÚ, a to POÚ Šlapanice. Suburbanizace se na šlapanickém venkově projevila nejvyšší migrací na venkov v rámci všech spádových obvodů JMK. Index stáří je nejnižší (90), je zde velmi vysoké procento vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a jedna z nejnižších hodnot míry nezaměstnanosti. Toto území je klasifikováno jako *Rozvíjející se venkov*.

Spádový obvod ORP Šlapanice

Mapa 21: Poloha SO ORP Šlapanice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Tato oblast se skládá ze 40 obcí, z toho jsou 2 městské, a to Modřice a Šlapanice. Rozloha venkova je 318 km², v rámci rozlohy venkova Jihomoravského kraje je to 5 %. Venkov tvoří 93 % plochy celé spádové oblasti. K 1. 1. 2015 zde byl 2. nejvyšší počet venkovských obyvatel ve srovnání se všemi spádovými obvody, a to 53 300. Tento počet vytváří více než 81 % z celkového počtu obyvatel ve spádové oblasti. Hustota zalidnění se pohybuje kolem 167 obyvatel/km², je to druhá nejvyšší hodnota v rámci všech SO Jihomoravského kraje.

Přirozený a mechanický pohyb obyvatel

Suburbanizace se v tomto regionu projevila hlavně mechanickým přírůstkem obyvatel. Za 6 let, od roku 2009, byl mechanický přírůstek na šlapanický venkov více než 4 000 obyvatel. Na rozdíl od ostatních spádových oblastí, hodnoty migračního salda zde neklesají, ale každý rok zůstávají na podobných hodnotách. Díky migraci a reprodukci mladých lidí se zvýšil také přirozený přírůstek, který byl v roce 2014 nejvyšší, a to 220 obyvatel za rok. Tato oblast je díky migraci na venkov jednou z nejrozvinutějších oblastí v Jihomoravském kraji.

Věková struktura

Stejně jako u předchozího spádového obvodu, nejpočetnější skupinou je obyvatelstvo ve věku 20-39 let. Je to z velké části důsledek suburbanizace, kdy se na venkov stěhují hlavně mladí lidé. U obyvatel ve starších věkových kategoriích převažují ženy, které se obecně dožívají vyššího věku, než muži.

Rodinný stav

Dle rodinného stavu je nejvyšší počet obyvatel vdaných či ženatých a následně svobodných. Svobodných i v manželství je více mužů než žen. Ženy jsou častěji rozvedené a ovdovělé. Z celkového počtu obyvatel opět převažují ženy, a to o 0,8 procentního bodu.

Vzdělanostní struktura

Důsledkem suburbanizace je také rozdílná vzdělanostní struktura. Tím, že se na venkov stěhuje více mladých lidí s vyšším vzděláním, je velmi početnou skupinou obyvatelstvo s ukončeným středním vzděláním s maturitou. Obyvatel s vysokoškolským vzděláním je více než 16 %, což je druhá nejvyšší hodnota ze všech spádových oblastí, hned za ORP Kuřim.

Ekonomická aktivita obyvatel

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo převažuje nad ekonomicky neaktivním. Nezaměstnanost zde byla v únoru 2016 4,2 %. To je 2. nejnižší hodnota v rámci všech spádových obvodů JMK.

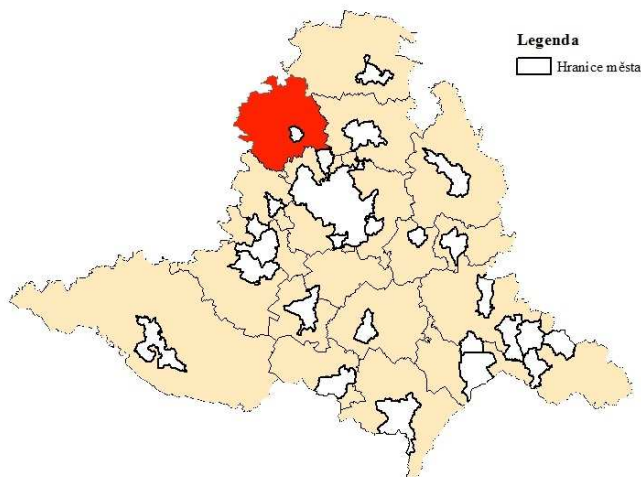
Vyjíždka za prací a do škol

Vyjíždka za prací a do škol celkem je nejvyšší ve srovnání s ostatními spádovými regiony JMK, což je opět důsledek suburbanizace. Zaměstnaní nejčastěji dojíždí do jiného okresu kraje, tzn. do blízkého Brna. V rámci obce je zaměstnaných 8 % obyvatel. Ve školách v rámci obce studuje 17 % žáků a studentů.

5.1.16 Spádový obvod ORP Tišnov

Spádový region ORP Tišnov se nachází na severozápadní hranici Jihomoravského kraje a sousedí s krajem Vysočina (mapa 22). Spádový obvod ORP koresponduje s obvodem POÚ Tišnov. Po zhodnocení parametrů popsaných níže je tišnovský venkov charakterizován jako mezilehlý, neboli venkov v okolí větších měst. Migrace na venkov je značně vysoká, je tu vysoké procento obyvatel s dokončenou vysokou školou a nízká nezaměstnanost. Problém je tu opět stárnoucí obyvatelstvo, neboť index stáří je 118. Většina obyvatel vyjíždí za prací a do škol mimo obec svého bydliště, nejčastěji do blízkého Brna.

Spádový obvod ORP Tišnov

Mapa 22: Poloha SO ORP Tišnov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Administrativně se území dělí na 59 obcí, z toho pouze Tišnov je obcí městskou. Co se týče rozlohy, tak je tato spádová oblast druhou nejvíce venkovskou oblastí z celého Jihomoravského kraje. Rozloha venkova je 325 km², což je 95 % rozlohy celého spádového obvodu a přibližně 5 % rozlohy jihomoravského venkova. Hustota obyvatelstva je 65 obyvatel/km², přičemž počet venkovských obyvatel byl k 1. 1. 2015 21 264. Tento počet tvoří zhruba 70 % celkového počtu obyvatel ve spádové oblasti.

Přirozené a mechanické saldo obyvatel

Od roku 2009 do roku 2014 se na venkov ORP Tišnov stěhuje kolem 150-200 lidí ročně. V roce 2010 se přistěhovalo nejvíce obyvatel, téměř 300. Ohrožení depopulací nehrozí, ovšem jen díky vysokému migračnímu saldu. Přirozený pohyb je totiž každým rokem nižší. V letech 2012 a 2013 se dostal dokonce do záporných hodnot. V roce 2014 činilo přirozené saldo 9 lidí.

Věková struktura

Dle grafu věkové pyramidy (graf 65) je patrné, že populace na tišnovském venkově stárne. Je zde o 2 % více obyvatel ve věku nad 65, než obyvatel pod 15 let. Nejsilnější skupinou jsou opět obyvatelé ve věku 20-39 let, kam patří také děti silných ročníků ze 70. let. Starší ročníky jsou zastoupeny častěji ženami, protože muži se obecně dožívají nižšího věku.

Rodinný stav

Počet mužů a žen je v této spádové oblasti vyrovnaný (50 % mužů a 50 % žen). Nejpočetnější skupinu tvoří vdané ženy a ženatí muži. O deset procent méně je zde svobodných. Svobodní jsou častěji muži, než ženy, muži jsou také častěji rozvedení. Je zde více vdov než vdovců, což souvisí s faktem, že se muži dožívají nižšího věku, než ženy.

Vzdělanostní struktura

Vzdělanost je v této spádové oblasti na poměrně vysoké úrovni. Obyvatel nad 15 let je tu více než 85 %, z nich nejvíce má ukončené střední vzdělání bez maturity včetně vyučení a následně úplné střední vzdělání s maturitou. Téměř 11 % obyvatel má dokončenou vysokou školu.

Ekonomická aktivita

Co se týká ekonomické aktivity, tak ekonomicky aktivních obyvatel je v této spádové oblasti méně než ekonomicky neaktivních. Nezaměstnanost zde v únoru roku 2016 byla 6,1 %.

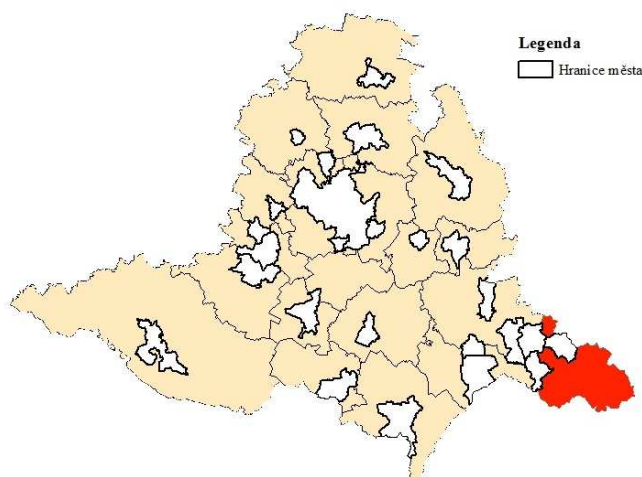
Vyjíždka do zaměstnání a do škol

Do zaměstnání a do škol vyjíždí asi 29 % obyvatel. Do zaměstnání vyjíždí obyvatelé nejčastěji do jiné obce okresu a také do jiného okresu kraje. V rámci obce pracuje 7 % obyvatel. ORP Tišnov a ORP Pohořelice mají třetí nejnižší vyjíždku za prací v rámci obce na jihomoravském venkově. Téměř 11 % studentů a žáků chodí do školy v rámci obce. Společně s ORP Bučovice je tato hodnota druhá nejnižší v rámci jihomoravského venkova.

5.1.17 Spádový obvod ORP Veselí nad Moravou

Spádový obvod ORP Veselí nad Moravou leží v jihozápadním cípu Jihomoravského kraje. Sousedí s krajem Zlínským - viz mapa 23.

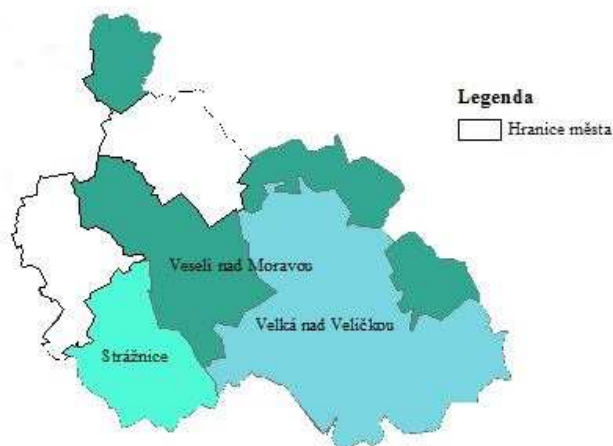
Spádový obvod ORP Veselí nad Moravou

Mapa 23: Poloha SO ORP Veselí nad Moravou v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Území je rozděleno pomocí obvodů POÚ na tři části, a to POÚ Veselí nad Moravou, POÚ Strážnice a POÚ Velká nad Veličkou - viz mapa 24. Spádový obvod POÚ Strážnice leží na hranicích Jihomoravského kraje se Slovenskem. Je nejméně vybavenou a rozvinutou oblastí v celém obvodu ORP. Centrální i periferní oblast obvodu (POÚ Veselí nad Moravou a Velká nad Veličkou) byly vyhodnoceny jako venkov vybavený. Migrace na tento venkov je sice záporná, ale je zde celkem vysoká vyjíždka do zaměstnání i škol v rámci obce.

POÚ ve spádovém obvodu ORP Veselí nad Moravou

Mapa 24: Obvody POÚ v ORP Veselí nad Moravou (vlastní zpracování)

Tento spádový obvod ORP je složen z 22 obcí. 2 z nich jsou obce městské (Strážnice - spadá do POÚ Strážnice a Veselí nad Moravou - součást POÚ Veselí nad Moravou). Rozloha venkovských obcí je celkem 276 km², což je 81 % celkové rozlohy spádové oblasti a 4,5 % rozlohy venkova Jihomoravského kraje. Venkovské obyvatelstvo tvoří 56 % celkového počtu obyvatel spádové oblasti, k 1. 1. 2015 zde bylo 21 507 venkovských obyvatel. Hustota osídlení je 78 obyvatel/ha. Největší území zabírá POÚ Velká nad Veličkou (129 km²) a nejmenší POÚ Strážnice - 42 km², zde je také nejnižší hustota zalidnění, a to 42 obyvatel na km². Nejvyšší hustota obyvatel je v POÚ Veselí nad Moravou - 111 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb obyvatel

Spádový obvod ORP Veselí nad Moravou je velmi ohrožen depopulací. Migrace je zde od roku 2010 v záporných hodnotách a přirozené saldo taktéž. Celkově je přirozené saldo o téměř 100 lidí nižší, než migrační. Aktuálně je depopulací nejméně ohrožen obvod POÚ Strážnice.

Věkové složení

Dle věkové pyramidy a indexu stárí, který se pohybuje kolem 120, je možné říci, že populace stárne. A to ve všech třech obvodech POÚ. Nejsilnějším ročníkem u žen je věková skupina od 40 do 59 let. U mužů převládá věková skupina o 20 let mladší. Starší ženy od 60. roku převažují nad muži, protože muži obecně umírají dříve, než ženy.

Rodinný stav

V celkovém počtu žen a mužů převažují ženy o 1,4 procentního bodu. Nejpočetnější skupinou jsou vdané ženy a ženatí muži. Muži jsou častěji svobodní, než ženy. Ženy jsou naopak častěji vdané, rozvedené a ovdovělé.

Vzdělanost obyvatelstva

V této spádové oblasti je více než 86 % obyvatel ve věku 15 let a více. Z nich mají obyvatelé nejčastěji dokončené středoškolské vzdělání včetně vyučení, bez maturity. Podobný počet tvoří obyvatelé se základním vzděláním včetně neukončeného a s úplným středním vzděláním s maturitou. S vysokoškolským vzděláním zde žije přibližně 8 % obyvatel. Nejmenší procento vysokoškolsky vzdělaných osob se nachází v obvodu POÚ Strážnice.

Ekonomická struktura

Co se týče ekonomické aktivity, tak převažují obyvatelé ekonomicky neaktivní. Nezaměstnanost zde v únoru 2016 byla poměrně vysoká, ve všech třech obvodech POÚ stejná, 3. nejvyšší v rámci Jihomoravského kraje, a to 8,8 %.

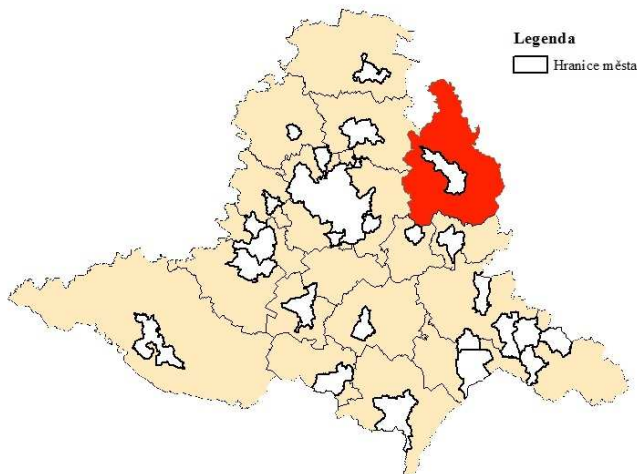
Vyjíždka za prací a studiem

Do zaměstnání a škol vyjíždí více než 31 % obyvatel, přičemž nejčastěji jezdí pracovat do jiné obce v rámci okresu. Tím, že spádový obvod ORP Veselí nad Moravou leží na hranicích Jihomoravského kraje se Zlínským, tak poměrně velká část jezdí pracovat do jiného kraje. V rámci obce pracuje přibližně 14 % obyvatel. Žáci a studenti studují v rámci obce z téměř 19 %. POÚ Strážnice má nejvyšší vyjíždku za prací i do škol mimo obec. Nejvíce obyvatel pracujících či studujících v rámci obce se nachází v POÚ Velká nad Veličkou.

5.1.18 Spádový obvod ORP Vyškov

Spádová oblast ORP Vyškov se nachází na severozápadní hranici Jihomoravského kraje. Hraničí s krajem Zlínským a z velké části s krajem Olomouckým - viz mapa 25.

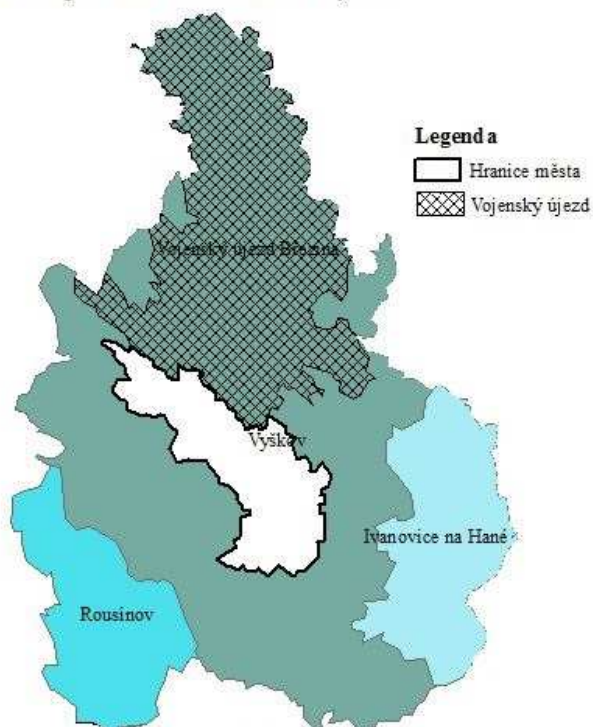
Spádový obvod ORP Vyškov

Mapa 25: Poloha SO ORP Vyškov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Do území spadají 3 obvody POÚ - Ivanovice na Hané, Rousínov a Vyškov a Vojenský újezd Březina - vyznačeno na mapě 26. Dle parametrů popsaných níže je patrné, že centrální oblast správního obvodu ORP Vyškov - POÚ Vyškov - se vyznačuje vysokým migračním saldem na venkov a nízkou mírou nezaměstnanosti. Ovšem vybavenost týkající se pracovních příležitostí a školních zařízení je zde malá. Proto se jedná o venkov mezilehlý, tedy venkov v blízkém okolí větších měst. Periferní oblasti spádového obvodu ORP - POÚ Ivanovice na Hané a POÚ Rousínov - nemají tak vysoké migrační saldo, ale na druhou stranu je zde nízká vyjíždka za prací i do škol mimo obec trvalého bydliště.

POÚ ve spádovém obvodu ORP Vyškov

Mapa 26: Obvody POÚ v ORP Vyškov (vlastní zpracování)

Administrativně je oblast členěna na 42 obcí, přičemž jedna obec je městská, a to Vyškov. K 1. 1. 2015 zde bylo 30 575 venkovských obyvatel, kteří tvořili 59 % z celkového počtu obyvatel ve spádové oblasti. Rozlohou je to 2. největší spádový obvod v Jihomoravském kraji, má 497 km², což je více než 8 % z celkové rozlohy jihomoravského venkova. Je to také 91 % rozlohy celého spádového obvodu. Hustota obyvatelstva zde je 62 obyvatel/ha. Po rozdělení území na POÚ bylo zjištěno, že největší území tvoří obvod POÚ Vyškov (207 km²), nejmenší Rousínov (62 km²) a VÚ Březina zabírá 158 km². Další parametry se týkají území bez vojenského újezdu. Hustota osídlení je nejvyšší v POÚ Rousínov (138 obyvatel na km²) a nejnižší v POÚ Vyškov, a to 79 obyvatel/km².

Přirozené a mechanické saldo

Počet obyvatel ve spádovém obvodu ORP Vyškov roste jen díky migraci. Migrační přírůstek byl od roku 2009 do roku 2012 kolem 250-300 lidí za rok. Ovšem od roku 2012 klesal a v roce 2014 byl o více než polovinu nižší. Přirozené saldo bylo v letech 2009 a 2010 kolem 30 lidí za rok, od té doby bylo záporné a pohybovalo se kolem -5 až -15. Tento spádový obvod by mohl být kvůli nízkému přirozenému přírůstku a snižující se

migraci mírně ohrožen depopulací, přičemž nejvíce je ohrožen obvod POÚ Ivanovice na Hané (viz graf 72 a 73).

Věkové složení obyvatelstva

Věkové složení obyvatelstva je obdobné jako v ostatních spádových oblastech. Nejpočetnější skupinou jsou obyvatelé ve věku 20-39 let. Celkově má populace stárnoucí tendenci. Ve starších věkových kategoriích dominují ženy. Index stáří se u všech obvodů POÚ pohybuje kolem 105, nejvyšší je v POÚ Vyškov.

Rodinný stav

Nejvíce je zde vdaných/ženatých a svobodných obyvatel. Muži převažují v kategoriích svobodný a ženatý, ženy jsou naopak častěji rozvedené a vdovy. Celkem je v této oblasti o 1,2 procentního bodu více žen, než mužů.

Vzdělanost

Vzdělání je na poměrně vysoké úrovni. Obyvatel ve věku 15 let a více je přibližně 85 %. Nejčastěji mají ukončené střední vzdělání bez maturity s vyučením a úplné střední vzdělání s maturitou. Vysokoškolský titul má více než 9 % lidí. Nejnižší počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním je v oblasti POÚ Ivanovice na Hané. Nejvyšší je na Rousínovsku.

Ekonomická aktivita

Ekonomicky aktivní obyvatelé převažují nad ekonomicky neaktivními. Nezaměstnanost zde byla v únoru roku 2016 4,7 %. Nejnižší nezaměstnanost 4,1 % byla v POÚ Rousínov, nejvyšší v POÚ Vyškov.

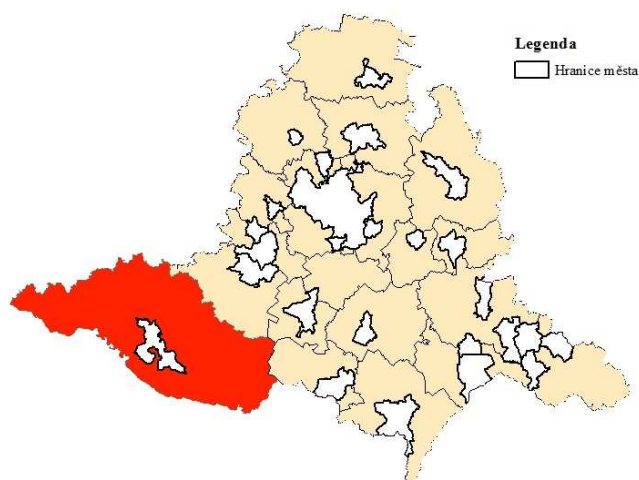
Vyjíždka za prací a do škol

Za prací a do škol vyjíždí asi 29 % obyvatel. V rámci obce pracuje 12 % lidí a nejčastěji vyjíždí do jiné obce okresu. Více než 85 % studentů a žáků navštěvuje školy mimo obec. V obvodech POÚ Ivanovice na Hané a Rousínov jezdí velké procento obyvatel do zaměstnání i do škol do obce svého bydliště. Naopak je tomu na Vyškovsku, kde obyvatelé dojíždí do práce i do školy spíše do větších měst.

5.1.19 Spádový obvod ORP Znojmo

Spádový obvod ORP Znojmo je největším spádovým obvodem Jihomoravského kraje s nejvyšším počtem obcí. Leží na jihozápadní hranici Jihomoravského kraje. Na západní hranici sousedí s krajem Vysočina a na jižní hranici s Rakouskem. Poloha území je vyznačena na mapě 27.

Spádový obvod ORP Znojmo

Mapa 27: Poloha SO ORP Znojmo v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Spádová oblast ORP je rozdělena na tři části pomocí POÚ Hrušovany nad Jevišovkou, POÚ Vranov nad Dyjí a POÚ Znojmo - viz mapa 28. Centrální část, tvořená územím POÚ Znojmo, se vyznačuje vysokou migrací na venkov. Poměr obyvatel v předproduktivním a v postproduktivním věku je téměř vyrovnaný - index stáří je 101. Nezaměstnanost je sice vysoká (10 %), ale je nejnižší ze všech tří POÚ v rámci ORP Znojmo. Vysoké procento obyvatel vyjíždí za prací i do škol mimo obec svého trvalého bydliště, většinou do blízkých velkých měst. Proto je tato oblast zařazena mezi *Mezilehlý venkov*, venkov v blízkosti větších měst. Jako *Vybavený venkov* je charakterizována oblast POÚ Hrušovany nad Jevišovkou. Výrazně zde převažují děti do 15 let nad staršími lidmi (65+) - index stáří je nejnižší, a to 81. Procento obyvatel s vysokoškolským vzděláním je velmi nízké a nezaměstnanost je vysoká. Velké procento populace ovšem pracuje či studuje v rámci obce svého trvalého bydliště - proto *Vybavený venkov*. Periferní oblast - POÚ Vranov nad Dyjí - je nejméně rozvinutá a nejmé-

ně vybavená oblast z obvodu ORP Znojmo. Tato oblast je klasifikována jako *Problémová venkov*. Celý spádový obvod je podrobněji charakterizován níže.

Mapa 28: Obvody POÚ v ORP Znojmo (vlastní zpracování)

Počet obcí v této spádové oblasti je 111, přičemž 1 z nich je městská (Znojmo). Rozloha venkova je 1 177 km², což je 19 % celkové rozlohy venkova Jihomoravského kraje. Venkovský prostor tvoří 95 % rozlohy spádové oblasti. Je to třetí nejvíce venkovská spádová oblast v Jihomoravském kraji. Počet venkovských obyvatel je zde nejvyšší ze všech spádových obvodů, k 1. 1. 2015 jich bylo 57 437, a tvořili 63 % celkového počtu obyvatel v této spádové oblasti. Hustota zalidnění je naopak nejnižší v rámci celého Jihomoravského kraje, je zde pouhých 49 obyvatel/km².

Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva

Migrace ve spádovém obvodu ORP Znojmo byla nejvyšší v roce 2010 a od té doby s výjimkou roku 2012 stále klesá. Ovšem přirozený přírůstek se od roku 2009 rapidně snížil. V letech 2013 a 2014 byl dokonce záporný. Celkový přírůstek obyvatel na Znojemsku má stále klesající tendenci.

Věková struktura

Ve starších věkových kategoriích, od 60. roku, převažují ženy. V mladších věkových kategoriích je naopak převaha mužů. Nejpočetnější skupinou jsou obyvatelé ve věku 20-39 let. Celkově populace na Znojemsku stárne.

Rodinný stav obyvatel

Počet žen a mužů je vyrovnaný. Je zde 50 % žen a 50 % mužů. Celkem vyrovnaný je i poměr vdaných/ženatých a svobodných obyvatel. Muži jsou častěji svobodní či ve stavu manželském, kdežto ženy jsou častěji rozvedené a vdovy.

Nejvyšší dokončené vzdělání obyvatel

Obyvatel ve věku nad 15 let je zde více než 84 %. Nejvyšším ukončeným vzděláním většiny obyvatel (42 %) je středoškolské vzdělání s vyučením, bez maturity. Poměrně početná skupina obyvatel má pouze základní vzdělání včetně neukončeného. Vysokoškolské vzdělání má dokončeno celkem 6 % obyvatel. To je třetí nejnižší počet v rámci jihomoravského venkova.

Ekonomická struktura

Poměr ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel je v celku vyrovnaný. Nezaměstnanost zde byla v únoru 2016 nejvyšší na celém jihomoravském venkově, a to 10,4 %.

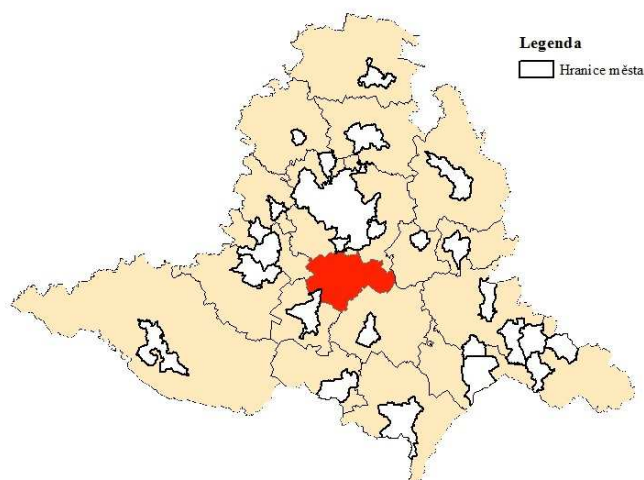
Vyjíždka za prací a do škol

Vyjíždka za prací či do škol celkem je nejnižší ze všech spádových obvodů v Jihomoravském kraji, a to 25 % obyvatel. Téměř 60 % obyvatel jezdí za prací do jiné obce okresu. Vzhledem k tomu, že ORP Znojmo leží na hranicích s Rakouskem a spolupráce s ním je velmi podstatná, více než 7 % lidí jezdí pracovat do zahraničí. V rámci obce pracuje kolem 13 % obyvatel a studuje 11 % žáků a studentů, což je třetí nejnižší hodnota v rámci jihomoravského venkova.

5.1.20 Spádový obvod ORP Židlochovice

Spádový obvod Židlochovice leží ve střední části Jihomoravského kraje. Je obklopen pěti dalšími spádovými obvody. Je to jediné území, které je tvořeno pouze venkovskými obcemi. Je tvořeno též obvodem POÚ Židlochovice. Tato oblast je, dle parametrů popsaných níže, ovlivněna suburbanizací. Tu charakterizuje hlavně vysoké migrační saldo, nízký index stáří, vysoké procento obyvatel s vysokoškolským vzděláním a nízká míra nezaměstnanosti. Vyjíždka do zaměstnání i do škol mimo obec je poměrně vysoká. To vše do jisté míry spádový obvod ORP Židlochovice splňuje. Proto je charakterizován jako *Rozvinutý venkov*.

Spádový obvod ORP Židlochovice

Mapa 29: Poloha SO ORP Židlochovice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)

Tato spádová oblast se dělí na 24 obcí a, jak už bylo řečeno, všechny se řadí do obcí venkovských. Celková rozloha spádové oblasti je 194 km², v rámci venkova Jihomoravského kraje to jsou 3 %. K 1. 1. 2015 zde žilo 31 921 venkovských obyvatel. Hustota osídlení je 164 obyvatel/km², je to 3. nejvyšší hodnota v rámci jihomoravského venkova.

Přirozený a mechanický pohyb

Migrační přírůstek se od roku 2009 pohybuje kolem 350-450 obyvatel za rok, kromě let 2010 a 2013, kdy čítal kolem 270 obyvatel za rok. Díky vysoké migraci mladých lidí se zde rodí hodně dětí, proto je přirozený přírůstek vysoký, a to zhruba 80-120 obyvatel/rok. Mohlo by to být způsobeno lokalizací poměrně blízko Brna. Pravděpodobně sem dosáhla vlna suburbanizace, která zasáhla hlavně šlapanický venkov.

Věková struktura obyvatel

Suburbanizaci odpovídá i věkové složení obyvatelstva. Obyvatelé ve věkové skupině od 20-39 let nejsou jen děti silných ročníků ze 70. let, ale pravděpodobně také přestěhovaní mladí lidé z měst na venkov. Ve starších věkových skupinách převažuje počet žen nad muži.

Rodinný stav

Počet žen nad muži převyšuje, a to o 1 procentní bod. Početná je skupina vdaných žen a ženatých mužů (46 %). Dále také svobodných žen a mužů (40 %), přičemž převažují svobodní muži. Ženy jsou častěji rozvedené a ovdovělé.

Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura se určuje u lidí nad 15 let, kterých je v této oblasti více než 84 %. Nejvíce lidí, přesně 41 %, zde má ukončené střední vzdělání včetně vyučení, bez maturity. Vysokoškolské vzdělání má kolem 10 % obyvatel.

Ekonomická aktivita

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo převažuje počtem nad ekonomicky neaktivním. V únoru 2016 zde byla nezaměstnanost 4,5 %, to je třetí nejnižší hodnota nezaměstnanosti v rámci jihomoravského venkova.

Vyjíždka za prací a do škol

Za prací a do škol vyjíždí kolem 31 % obyvatelstva. 61 % ze zaměstnaných jezdí do práce do jiného okresu kraje. V rámci obce pracuje přibližně 11 % lidí. Více než 83 % žáků a studentů vyjíždí do školy mimo obec.

5.2 Typologie jednotlivých spádových obvodů ORP z hlediska rozvoje venkova

Následující typologie nebude interpretovat celé spádové obvody obcí s rozšířenou působností, ale pouze jejich venkovské oblasti, které byly jednotlivě popsány v předchozí podkapitole. Pro sledované ukazatele byly použity průměrné hodnoty za všechny venkovské obce v příslušné ORP – viz tabulka 2. Pro jednotlivé parametry byla použita data z ČSÚ a ze SLDB 2011. Parametry byly sestaveny tak, aby alespoň částečně vystihly rozvoj venkovských obcí. Byl sem zařazen ukazatel, který hodnotí populační význam obce – migrační saldo za roky 2009-2015. Dále byly do typologie zařazeny ukazatele, které hodnotí stáří a vzdělanost obyvatel (index stáří a procento obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním). Byla řešena také obsazenost škol v rámci obce související také s jejich vybaveností, a to ukazatelem vyjížděky do školy v rámci obce. Dále byla sledována ekonomická složka venkova pomocí míry nezaměstnanosti a vyjížděky do zaměstnání. Inspirací pro tvorbu typologie byla typologie venkovského prostoru podle potenciálu rozvoje dle Perlína, Kučerové, Kučery (2010).

Dle popsaných parametrů lze vyvodit, že jihomoravský venkov je heterogenní, stejně jako venkov v celé České republice (Perlín, Kučerová, Kučera - 2010). Navržená typologie je vyobrazena na následující mapě - viz mapa 30.

Tabulka 2: Vybrané ukazatele pro jednotlivé SO ORP včetně SO POÚ a typy venkova
(vlastní zpracování)

Název ORP	Název POÚ	Saldo migrace za roky 2009-2015	Index stáří	Obyvatelé s vysokoškolským vzděláním (%)	Míra nezaměstnanosti (%)	Vyjíždějící do zaměstnání v rámci obce (%)	Vyjíždějící do školy v rámci obce (%)	Typ venkova
Blansko		1328	114	11	4,8	10	18	2
Boskovice		461	103	9	6,5	22	27	2
Boskovice	Letovice	102	119	8	6,9	27	23	3
Boskovice	Velké Opatovice	-90	115	5	6,5	23	22	3
Břeclav		204	113	8	6,3	18	24	3
Bučovice		139	114	7	6	8	11	4
Hodonín		292	109	8	10	16	22	3
Hustopeče	Hustopeče	360	103	5	6,1	13	14	2
Hustopeče	Klobouky u Brna	222	115	6	6,1	14	20	3
Ivančice		-76	100	8	6,2	6,5	12	4
Kuřim		934	97	18	4,8	10	14	1
Kyjov	Bzenec	-27	102	4	8,1	10	10	4
Kyjov	Kyjov	14	122	5	8,1	10	14	4
Kyjov	Ždánice	112	112	5	6,9	16	17	3
Mikulov		163	97	5	7,6	14	12	4
Moravský Krumlov	Mirotslav	143	108	4	8,8	19	19	3
Moravský Krumlov	Moravský Krumlov	194	123	4	7,4	7	6	4
Pohořelice		551	96	7	6,5	7	10	2
Rosice		790	113	11	6	10	16	2

Slavkov u Brna		951	96	9	4	6	12	2
Šlapanice		4059	90	16	4,2	8	17	1
Tišnov		1205	118	11	6,1	7	11	2
Veselí nad Moravou	Strážnice	90	126	4	8,9	7	10	4
Veselí nad Moravou	Velká nad Veličkou	-182	128	6	8,8	18	19	3
Veselí nad Moravou	Veselí nad Moravou	-80	121	6	8,9	13	20	3
Vyškov	Ivanovice na Hané	16	104	6	4,5	18	18	3
Vyškov	Rousínov	574	102	8	4,1	17	24	3
Vyškov	Vyškov	834	109	7	4,8	8	9	2
Znojmo	Hrušovany nad Jevišovkou	113	81	4	11,4	24	26	3
Znojmo	Vranov nad Dyjí	-20	121	4	13,9	12	6	4
Znojmo	Znojmo	1093	101	5	10	11	8	2
Židlochovice		2112	92	10	4,5	11	17	1

1) Rozvíjející se venkov

Do této kategorie byly zařazeny tři spádové oblasti - Kuřim, Šlapanice a Židlochovice. Jedná se o oblasti, které se nachází v blízkosti městského spádového obvodu ORP Brno. Většina venkovských obcí těchto obvodů se stala suburbii města Brna. Tento typ je charakterizován poměrně vysokou migrací mladých lidí na venkov. Je zde vysoké procento obyvatel s vysokoškolským vzděláním a nízká nezaměstnanost. Rozvojový potenciál tohoto venkovského prostoru je tedy především v mladém a vysokoškolsky vzdělaném obyvatelstvu a v nízké míře nezaměstnanosti.

2) Mezilehlý venkov

Do tohoto typu venkova se řadí celkem 9 území, tedy SO ORP Blansko, POÚ Boskovice, POÚ Hustopeče, ORP Pohořelice, ORP Rosice, ORP Slavkov u Brna, ORP Tišnov, POÚ Vyškov a POÚ Znojmo. Jedná se o mezilehlý venkov nebo také o venkov v blízkosti větších měst. Vyznačuje se vysokým migračním saldem a nízkou mírou nezaměstnanosti. Index stáří se průměrně pohybuje kolem 100, tzn. podíl mla-

dých obyvatel a obyvatel starších 65 let je poměrně vyrovnaný, i když mírně převažují obyvatelé starší 65 let. Příležitost pracovního uplatnění a vybavenost místních škol jsou zde velmi slabé. Většina obyvatel dojíždí za prací a do škol právě do větších měst. Rozvoj tohoto typu venkova je tedy dán vysokou migrací a nízkou mírou nezaměstnanosti. I když je zde vysoká vyjíždka obyvatel za prací a do škol mimo obec, do budoucna by se díky velkému množství přistěhovaných osob mohly tyto parametry zásadně vylepšit.

3) Vybavený venkov

Jako vybavený venkov byly charakterizovány následující spádové oblasti: POÚ Letovice, POÚ Velké Opatovice, ORP Břeclav, ORP Hodonín, POÚ Klobouky u Brna, POÚ Ždánice, POÚ Miroslav, POÚ Velká nad Veličkou, POÚ Veselí nad Moravou, POÚ Ivanovice na Hané, POÚ Rousínov a POÚ Hrušovany nad Jevišovkou. Jsou to především pohraniční oblasti či periferie (oblasti na hranicích spádových obvodů ORP). Nezaměstnanost je zde vysoká a procento obyvatel s vysokoškolským vzděláním nízké. Pro tento venkovský typ je charakteristické poměrně vysoké procento obyvatel pracujících v obcích svého bydliště, tzn. dostatek pracovních příležitostí ve venkovských obcích. Dále je pro tento typ typická dobrá vybavenost škol. Vysoké procento žáků a studentů navštěvuje školu v obci svého bydliště. Rozvojový potenciál je tedy spíše ve vybavenosti obce, co se týče pracovních míst a škol, než v míře nezaměstnanosti či ve vzdělání obyvatelstva.

4) Problémový venkov

Do této kategorie bylo zařazeno 8 spádových území (ORP i POÚ). Jde o ORP Bučovice, ORP Ivančice, POÚ Bzenec, POÚ Kyjov, ORP Mikulov, POÚ Moravský Krumlov, POÚ Strážnice a POÚ Vranov nad Dyjí. Jako problémový byl venkov nazván kvůli tomu, že žádný sledovaný parametr není optimální. Migrace na venkov je poměrně slabá. Mírně zde převažují obyvatelé starší 65 let nad mladšími 15 let. Procento obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním je velmi nízké. Nezaměstnanost je vysoká a počet pracovních míst ve venkovských obcích nízký, lidé musí dojíždět za prací buď do jiné obce okresu, nebo do jiného okresu kraje. Procento žáků a studentů studujících ve škole v rámci obce svého bydliště je nízké. Migrace do těchto venkovských oblastí je sice ve většině případů kladná, ale vzhledem k povaze uvedených parametrů je rozvoj venkova velmi nejistý.

tivní. A dále spádové obvody, které jsou ohroženy depopulací. Na mapě 2 je jasně viditelné, že ve spádových oblastech ležících v přímém i vzdálenějším okolí Brna je přírůstek obyvatel nejvyšší. Naopak v pohraničních regionech se již celkové saldo pohybuje kolem 0. Depopulací je nejvíce ohrožen spádový obvod ORP Veselí nad Moravou.

Hlavní typologie se týkala rozvoje venkovských oblastí. V podkapitole 5.2 byla typologie popsána. Spádové obvody obcí s rozšířenou působností v Jihomoravském kraji byly dle rozvoje venkova začleněny do 4 typů. 1. typ *Rozvíjející se venkov* čítá ty spádové obvody, které přímo sousedí s městským spádovým obvodem ORP Brno. Tyto obvody jsou částečně dotčeny suburbanizací. Rozvoj venkovských obcí je zde přímo úměrný nárůstu počtu obyvatel, proto byly začleněny do typu *Rozvíjející se venkov*. Druhým typem je venkov nazvaný jako *Mezilehlý*. Do něj byly zařazeny spádové regiony, které jsou v relativně blízké dojezdové vzdálenosti od Brna. Nebo regiony, které se nachází v centrálních částech dané ORP. Celá tato oblast je velmi žádanou oblastí mezi příchozími obyvateli. Ovšem pro udržitelný budoucí rozvoj bude potřeba odpovídající angažovanost nových obyvatel. Do třetího typu jsou zařazena spádová území ORP i POÚ nacházející se buď v pohraničí nebo na periferiích daných ORP. Toto území je relativně dobře vybaveno, ovšem není příliš atraktivní, aby se sem stěhovalo velké množství populace. Z toho důvodu bylo území nazváno *Vybavený venkov*. Poslední typ byl pojmenován jako *venkov problémový*. Patří sem některé oblasti nacházející se na periferiích Jihomoravského kraje. Rozvoj těchto regionů není v současné době aktuálním tématem. Největším problémem pro tyto oblasti je nízké migrační saldo a současně nedostatečná vybavenost obcí.

První dvě typologie byly pro přehlednost zpracovány pouze pro spádové obvody obcí s rozšířenou působností. Poslední jmenovaná typologie také pro obvody pověřených obecních úřadů. Při práci na dalších pracích či podrobnějších typologiích by bylo nezbytné analyzovat jednotlivě každou venkovskou obec zvlášť. Typologii dle rozvoje venkova by v dalších pracích bylo vhodné zpracovat pomocí většího množství parametrů, které se týkají rozvoje jednotlivých venkovských obcí.

Závěrem je nutné poznamenat, že stanovený cíl práce byl v rámci kapitol 4 a 5 splněn. Byly charakterizovány jednotlivé spádové obvody ORP, vytvořeny typologie venkovských oblastí Jihomoravského kraje a následně byla diskutována geografická poloha celkových výsledků vytvořených typologií.

7 POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

- Baše M.: Koncepce územního rozvoje České republiky: Charakteristika, stav, hodnoty a problémy územního rozvoje ČR: Sídla. *Principy a pravidla územního plánování*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2010, 18-20. Databáze online [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaB/B2-20160318.pdf>
- Binek J. a kol. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007, 140 s. ISBN 80-251-19-5.
- Binek J. a kol. *Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2009, 94 s. ISBN 978-80-904308-0-8.
- Chromý P., Jančák V., Marada M., Havlíček T. (2011): *Venkov - žitý prostor: regionální diferenciace percepce venkova představiteli venkovských obcí v Česku*. In: *Geografie - Sborník ČGS*. Praha, 2011, roč. 116, č. 1, 23–45 s.
- Český statistický úřad: Data z veřejné databáze. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>
- Český statistický úřad. Postavení venkova v Jihomoravském kraji. Brno, 2009. 171 s. Databáze online [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/postaveni-venkova-v-jihomoravskem-kraji-n-occt4yjpzc>
- Daňková Š. *Úmrtnost*. Sociologický webzin, 1982. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=247&lst=119>
- Deavers K. *What is Rural?* Policy Studies Journal, Volume 20, Issue 2, 184–189 s. 1992.
- *Demografický informační portál Demografie: Demografické procesy*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_procesy=
- *Demografický informační portál Demografie: Nemocnost*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_nemocnost=
- *Demografický informační portál Demografie: Pohlaví a věk*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_pohlavivek=
- *Demografický informační portál Demografie: Porodnost*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: (http://www.demografie.info/?cz_porodnost=)

- *Demografický informační portál Demografie: Potratovost*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_potratovost=,
- *Demografický informační portál Demografie: Rodinný stav*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_rodinnystav=
- *Demografický informační portál Demografie: Rozvodovost*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_rozvodovost=
- *Demografický informační portál Demografie: Sňatečnost*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_snatecnost=
- *Demografický informační portál Demografie: Stárnutí*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_demstarnutivyvoj=
- *Demografický informační portál Demografie: Struktura obyvatelstva*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_struktura=
- *Demografický informační portál Demografie: Úmrtnost*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_umrtnost=
- *Demografický informační portál Demografie: Vzdělání*. 2014. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_vzdelani=
- Jančák V. *Geografie zemědělství a rurální geografie: základní pojmy a metodické přístupy jejich výzkumu v období transformace*. In: Jančák, V., Chromý, P., Marada, M. (eds.): *Geografie na cestách poznání*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 2003, s. 166–176
- Majerová V. *Local initiatives functioning as a condition of rural development of the Czech countryside*. In: *Eastern European Countryside*. 2009, s. 129-149
- *Metodická podpora regionálního rozvoje: Přístupy k vymezení venkova*. Databáze online [cit. 2015-12-10]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/vymezeni.html>
- *Oficiální stránky RIS: Regionální informační servis. Správní členění kraje: Obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ)*. 2014. Databáze online [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihomoravsky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/>
- *Oficiální stránky RIS: Regionální informační servis. Správní obvody obcí s rozšířenou působností*. 2014. Databáze online [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihomoravsky-kraj/obce-s-rozsir-pusobnosti/>

- Perlín R. *Venkov, typologie venkovského prostoru*. 1998. Databáze online [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf.aspx
- Perlín R. *Vymezení venkovských obcí v Česku*. In: Deník veřejné správy. OF 2/2009, rubrika: Regiony.
- Perlín R. *Typologie venkovského prostoru*. In: Deník veřejné správy. OF 2/2010, rubrika: Regiony.
- Perlín R., Kučerová S., Kučera Z. *Typologie venkovského prostoru Česka*. In: Geografie. 2010, roč. 115, č. 2, s. 161-187
- Pizzoli E., Gong X. *How to Best Classify Rural and Urban?* In: Lenders S., Lauwers L., Kerselaers E. (Ed.), *Rural-Urban Delimitation. A Statistical Analysis* Merelbeke: ILVA. 2007. Dostupné z: <http://www.stats.gov.cn/english/icas/papers/P020071114325747190208.pdf>
- Portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Statistika nezaměstnanosti z územního hlediska. Únor 2016. Databáze online [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>
- *Portál na podporu rozvoje obcí ČR: Demografie v regionálním rozvoji*. 2011. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/demografie-v-regionalnim-rozvoji/>
- Shucksmith M. *The definition of rural areas and rural deprivation*. Edinburgh: Scottish Homes, 1990. 49 s.
- *Socio-demografická analýza Blansko*. Zpracováno pro Komunitní plánování sociálních služeb Blansko. Blansko, 2007. Databáze online [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.kpss-blansko.cz/wp-content/uploads/2013/04/ANALÝZA-BLANSKO.pdf>
- Šalamounová P. *Demografie – vymezení a historický vývoj oboru*. Sociologický webzín, 1982. Databáze online [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=240&lst=107>
- Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Boskovice: Rozbor udržitelného rozvoje území. Boskovice, 2012. 35 s.
- Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Pohořelice: Rozbor udržitelného rozvoje území pro ORP Pohořelice. Pohořelice, 2014. 155 s.

- Vaishar A., Šťastná M. a kol. *Současný stav a vývojové tendence jihomoravského venkova*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2011. 166 s. ISBN 978-80-7375-537-9
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. ze dne 15. srpna 2002 o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
- *Webový portál suburbanizace.cz*. Slovníček: Suburbanizace. 2014. Databáze online [cit. 2016-01-14]. Dostupné z: <http://suburbanizace.cz/slovnicek/suburbanizace.htm>.
- Wilson G. *Multifunctional 'quality' and rural community resilience*. In: Transactions of the Institute of British Geographers, Volume 35, Issue 3, 364–381 s., July 2010.
- Woods M. *Rural Geography: processes, responses and experiences in rural restructuring*. London: SAGE Publications Ltd., 2005. 330 s. ISBN 0-7619-4760-4.
- *Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení)*
- *Zákon č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností*

8 SEZNAM ZKRATEK

ČSÚ - Český statistický úřad

JMK - Jihomoravský kraj

OECD - Organisation for Economic Co-Operation and Development - Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

ORP - Obec s rozšířenou působností

POÚ - Pověřený obecní úřad

SLDB - Sčítání lidu, domů a bytů

SO - Spádový obvod

9 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel na venkově Jihomoravského kraje od roku 1869 až 2011 (data ČSÚ, vlastní zpracování).....	23
Graf 2: Vývoj obyvatel na jihomoravském venkově od roku 2009 do roku 2015 (data ČSÚ, vlastní zpracování)	24
Graf 3: Přirozený a mechanický pohyb obyvatel na venkově Jihomoravského kraje (data ČSÚ, vlastní zpracování)	25

10 SEZNAM MAP

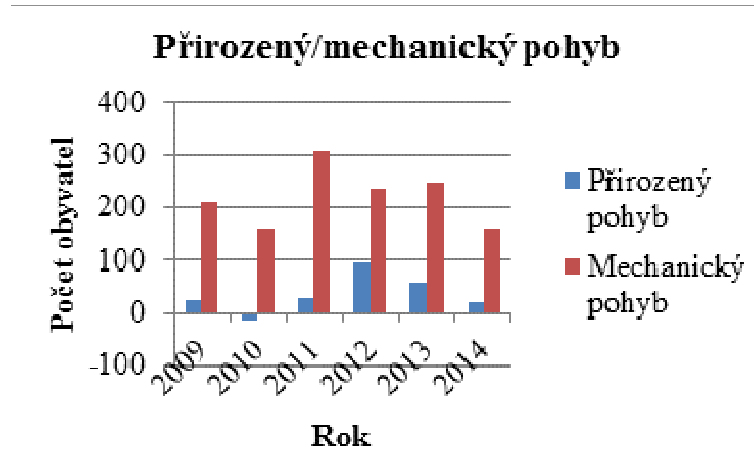
Mapa 1: Typologie obcí dle dlouhodobého vývoje počtu obyvatel (vlastní zpracování)	26
Mapa 2: Typologie obcí z hlediska vývoje počtu obyvatel od roku 2009 do roku 2015 (vlastní zpracování)	27
Mapa 3: Poloha SO ORP Blansko v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	29
Mapa 4: Poloha SO ORP Boskovice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	31
Mapa 5: Obvody POÚ v ORP Boskovice (vlastní zpracování)	32
Mapa 6: Poloha SO ORP Břeclav v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	34
Mapa 7: Poloha SO ORP Bučovice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	36
Mapa 8: Poloha SO ORP Hodonín v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	38
Mapa 9: Poloha SO ORP Hustopeče v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	40
Mapa 10: Obvody POÚ v ORP Hustopeče (vlastní zpracování)	41
Mapa 11: Poloha SO ORP Ivančice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	43
Mapa 12: Poloha SO ORP Kuřim v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	45
Mapa 13: Poloha SO ORP Kyjov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	47
Mapa 14: Obvody POÚ v ORP Kyjov (vlastní zpracování)	47
Mapa 15: Poloha SO ORP Mikulov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	49
Mapa 16: Poloha SO ORP Moravský Krumlov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	51
Mapa 17: Obvody POÚ v ORP Moravský Krumlov (vlastní zpracování)	52
Mapa 18: Poloha SO ORP Pohořelice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	54
Mapa 19: Poloha SO ORP Rosice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	56
Mapa 20: Poloha SO ORP Slavkov u Brna v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	58

Mapa 21: Poloha SO ORP Šlapanice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	60
Mapa 22: Poloha SO ORP Tišnov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	62
Mapa 23: Poloha SO ORP Veselí nad Moravou v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	64
Mapa 24: Obvody POÚ v ORP Veselí nad Moravou (vlastní zpracování)	65
Mapa 25: Poloha SO ORP Vyškov v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	67
Mapa 26: Obvody POÚ v ORP Vyškov (vlastní zpracování)	68
Mapa 27: Poloha SO ORP Znojmo v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	70
Mapa 28: Obvody POÚ v ORP Znojmo (vlastní zpracování)	71
Mapa 29: Poloha SO ORP Židlochovice v rámci Jihomoravského kraje (vlastní zpracování)	73
Mapa 30: Typologie jihomoravského venkova z hlediska jeho rozvoje (vlastní zpracování)	79

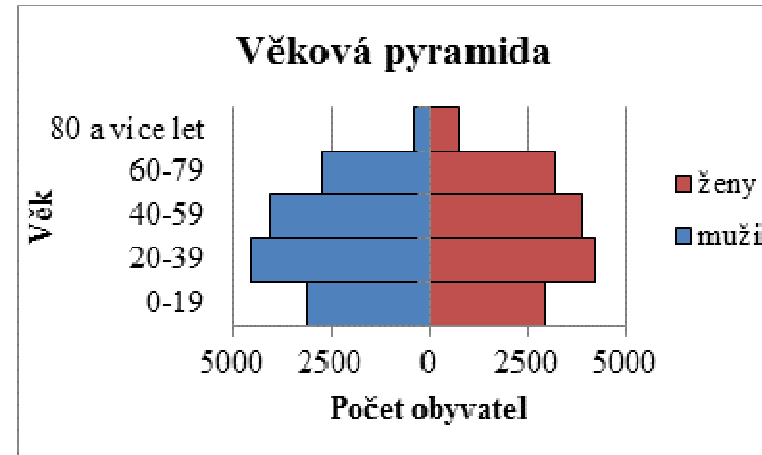
PŘÍLOHA

Grafická příloha k jednotlivým spádovým obvodům obcí s rozšířenou působností

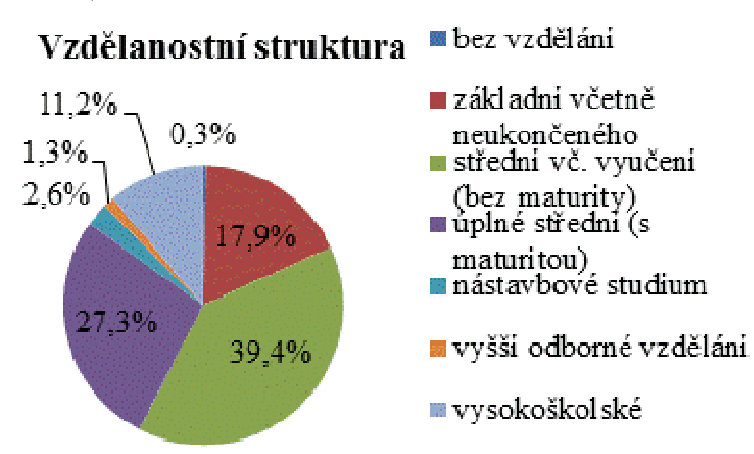
Spádová oblast ORP Blansko

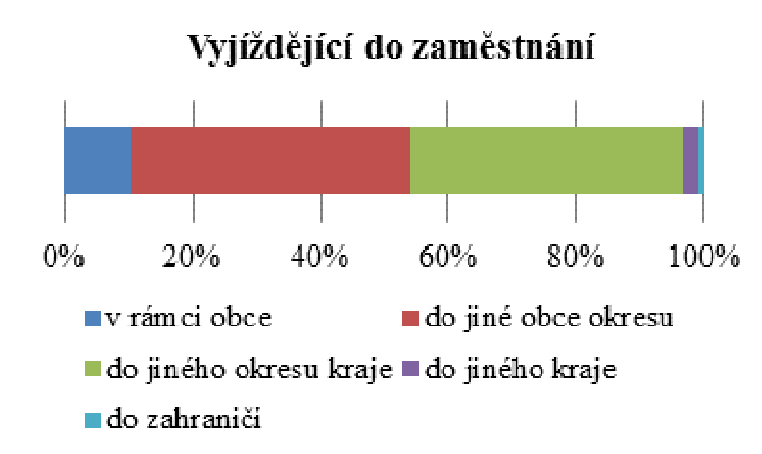
Graf 4: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Blansko (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 5: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Blansko (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

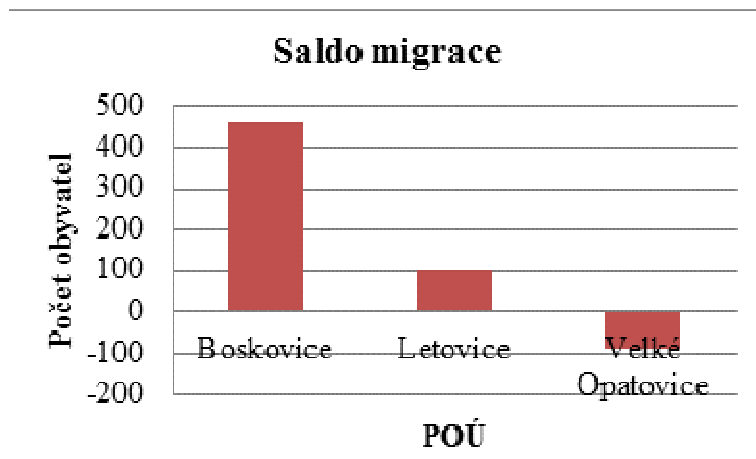

Graf 6: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Blansko (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

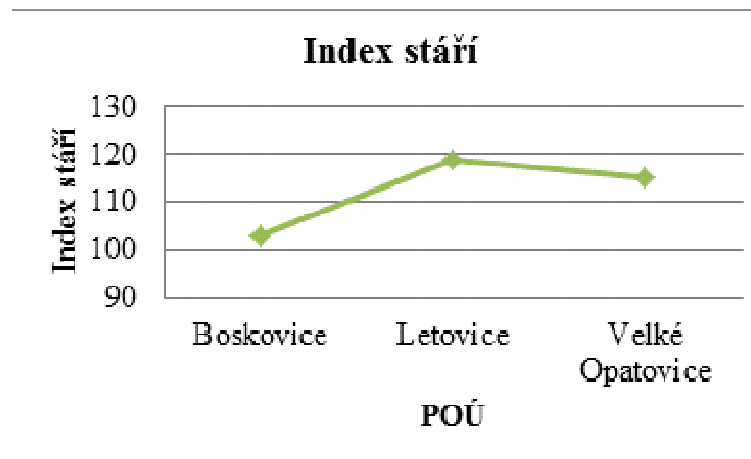

Graf 7: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Blansko (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

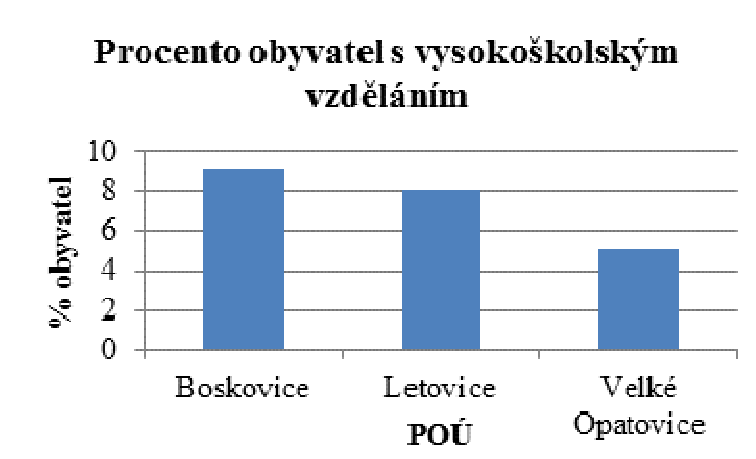
Spádová oblast ORP Boskovice

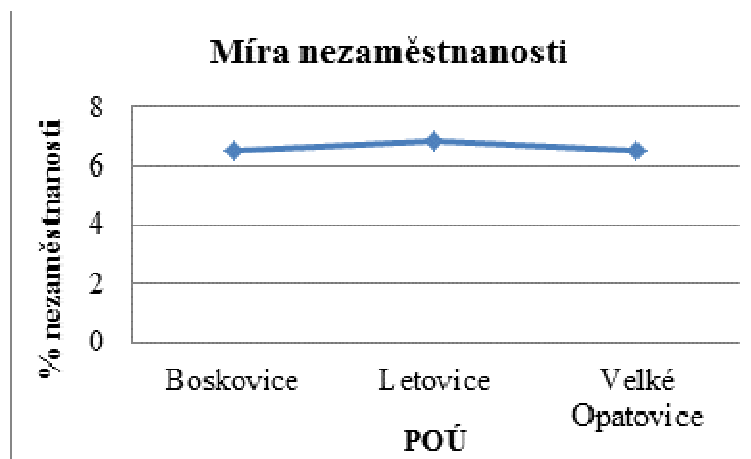
Graf 8: Srovnání salda migrace za roky 2009-2014 v POÚ v ORP Boskovice (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 9: Srovnání indexu stáří v POÚ v ORP Boskovice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

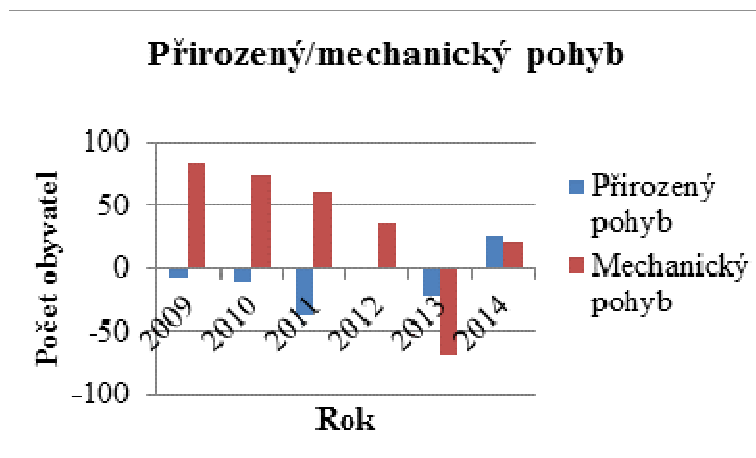

Graf 10: Srovnání procenta obyvatel s vysokoškolským vzděláním v obvodech POÚ v ORP Boskovice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

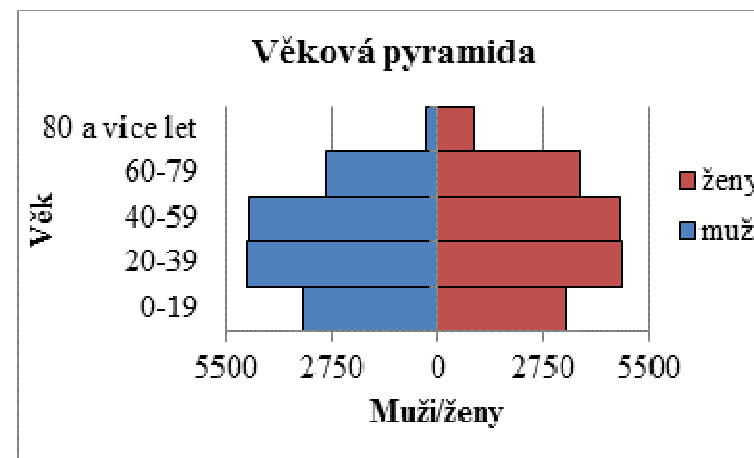

Graf 11: Srovnání míry nezaměstnanosti v POÚ v ORP Boskovice (data z MPSV, vlastní zpracování)

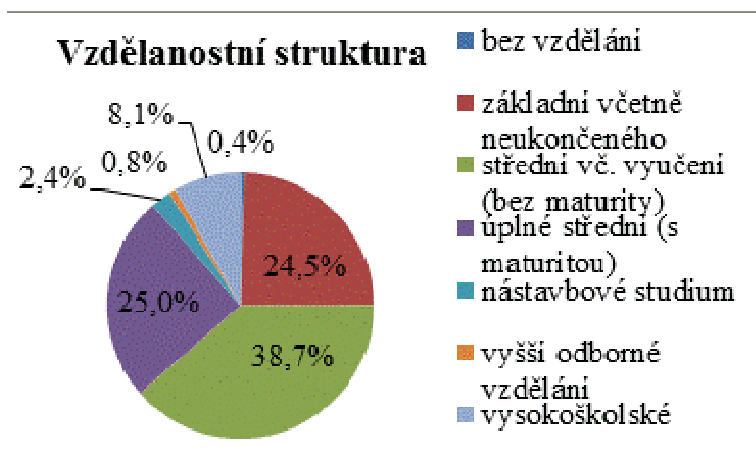
Spádový obvod ORP Břeclav

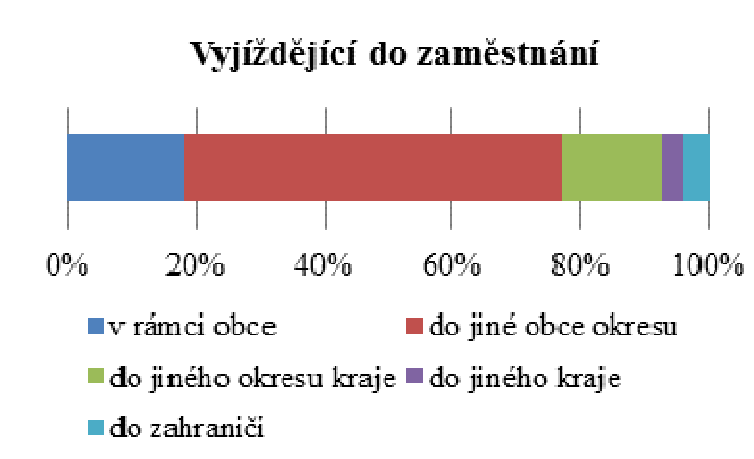
Graf 12: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Břeclav (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 13: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Břeclav (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

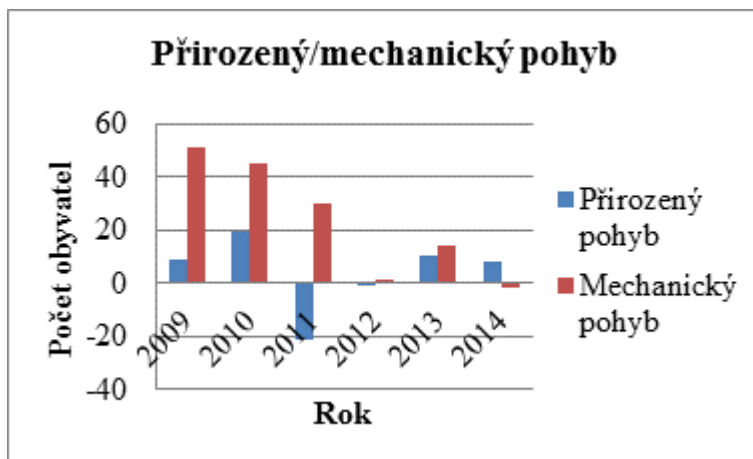

Graf 14: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Břeclav (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

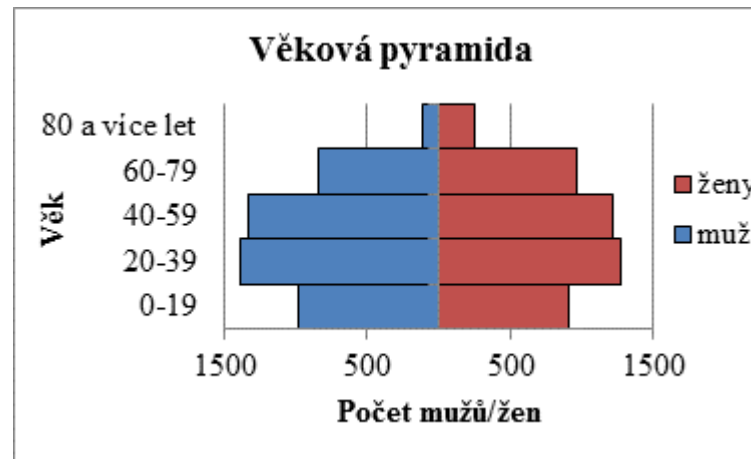

Graf 15: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Břeclav (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

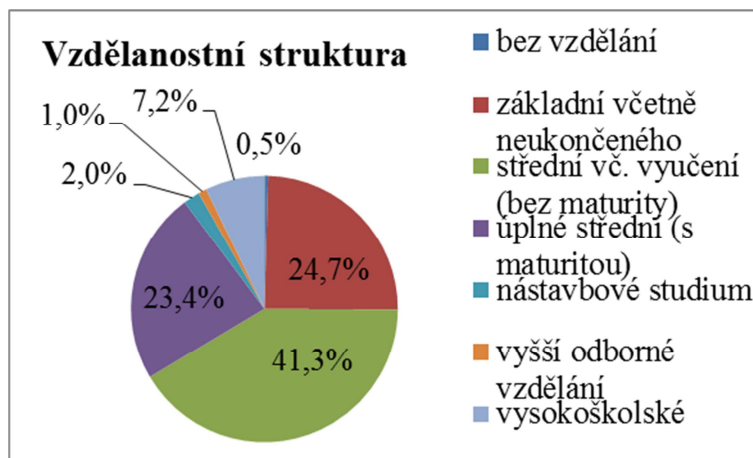
Spádový obvod ORP Bučovice

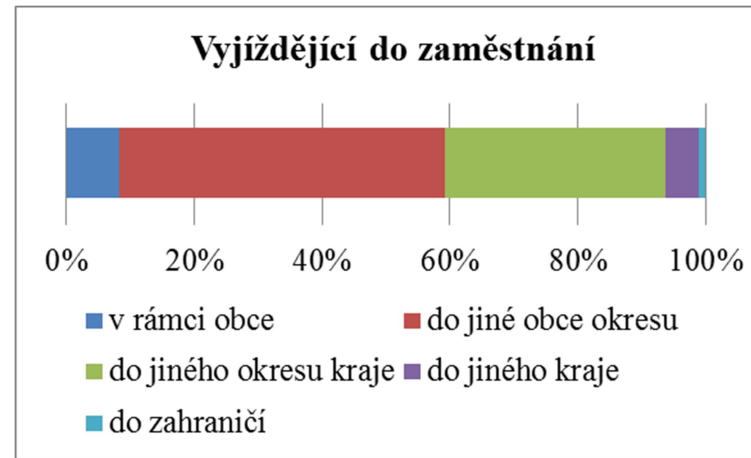
Graf 16: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Bučovice (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 17: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Bučovice (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

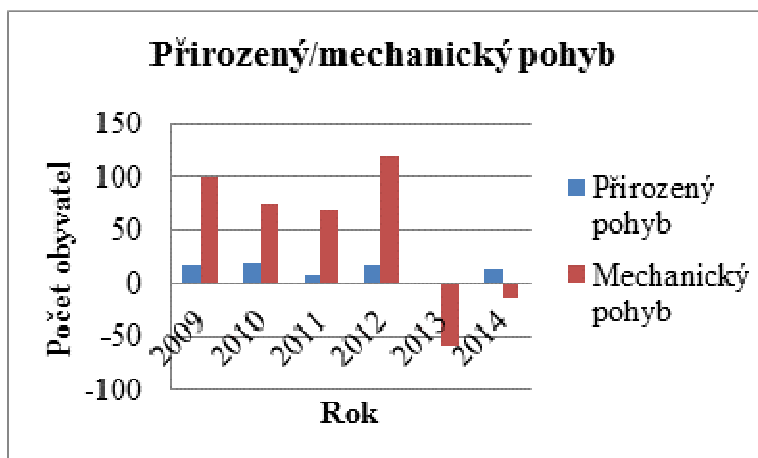

Graf 18: Vzělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Bučovice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

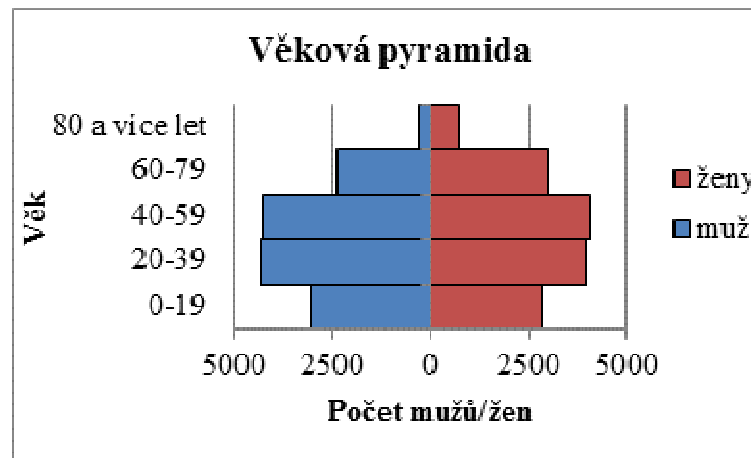

Graf 19: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Bučovice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

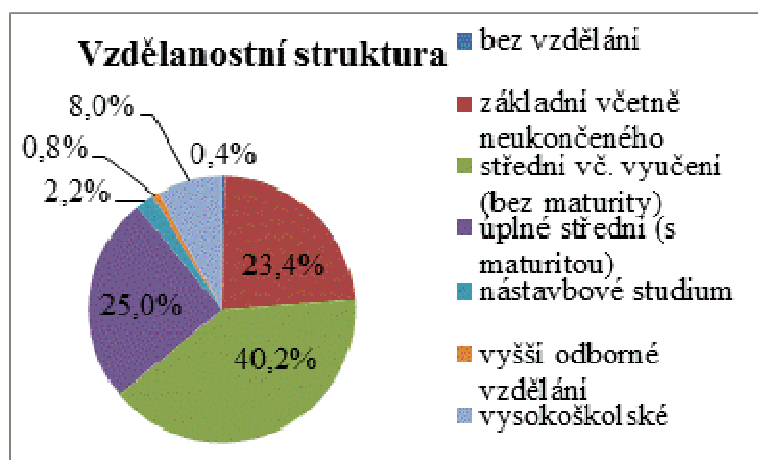
Spádová oblast ORP Hodonín

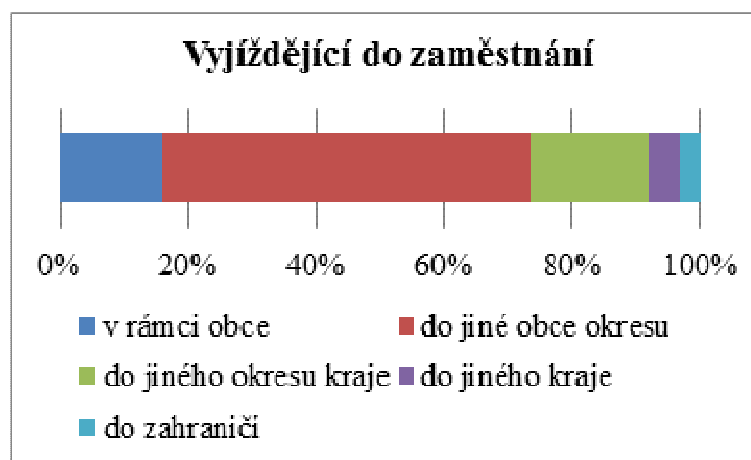
Graf 20: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Hodonín (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 21: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Hodonín (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

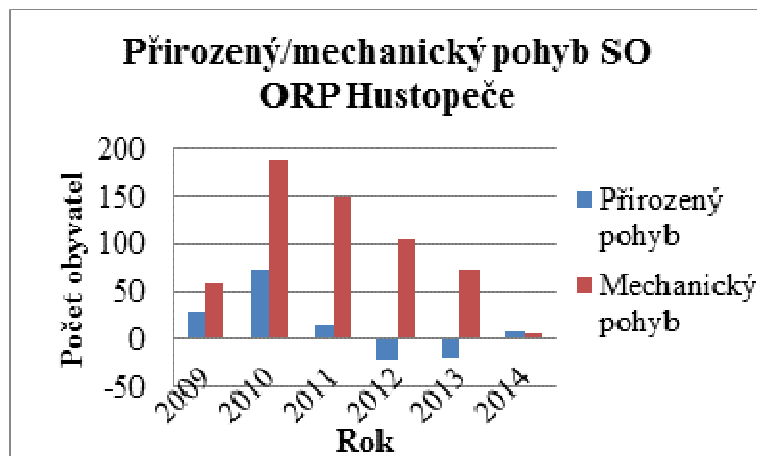

Graf 22: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Hodonín (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

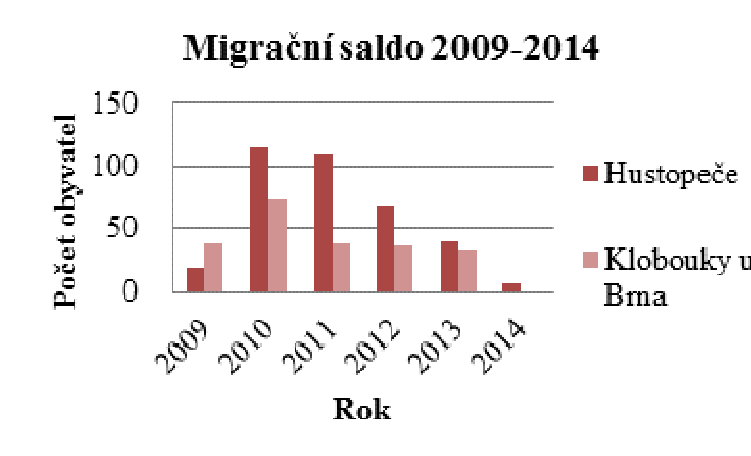

Graf 23: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Hodonín (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

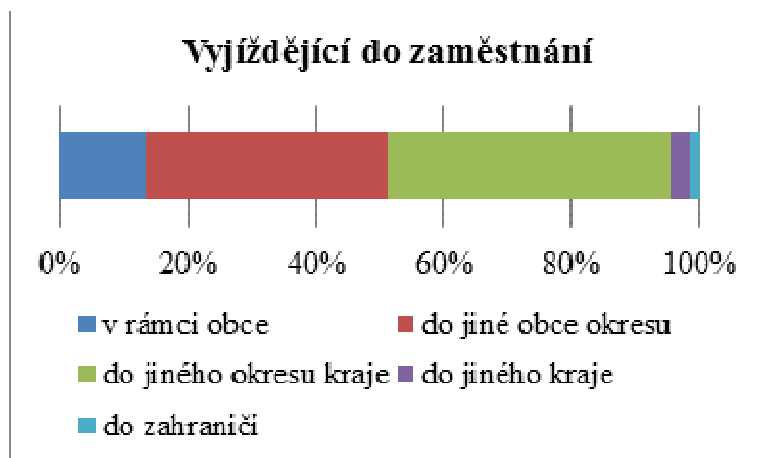
Spádový obvod ORP Hustopeče

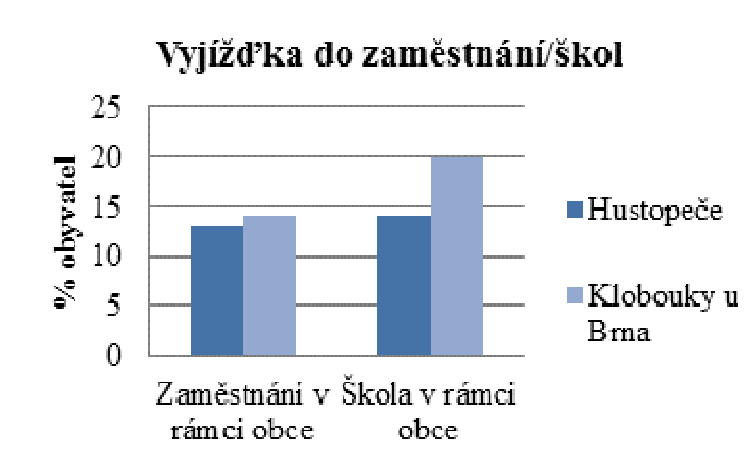
Graf 24: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Hustopeče (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 25: Srovnání migračního salda během 2009-2014 v POÚ Hustopeče a Klobouky u Brna (data ČSÚ, vlastní zpracování)

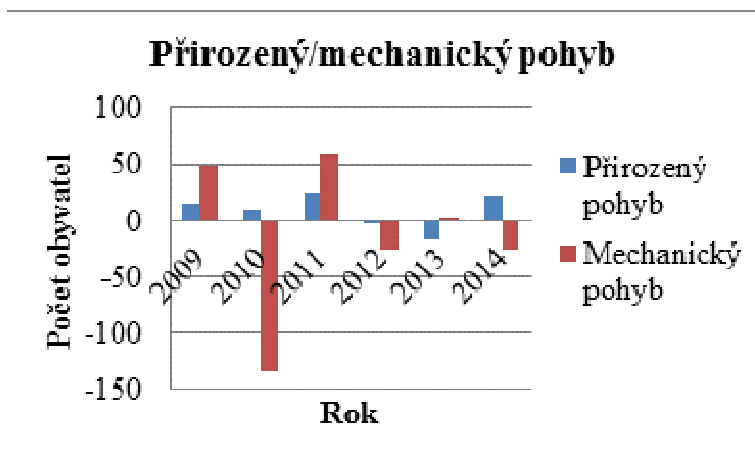

Graf 26: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Hustopeče (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

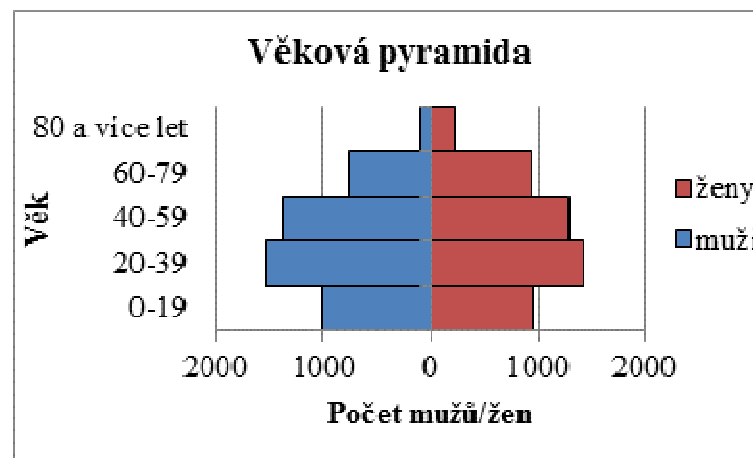

Graf 27: Srovnání vyjíždky do zaměstnání a škol v rámci obce v POÚ Hustopeče a Klobouky u Brna (data ČSÚ, vlastní zpracování)

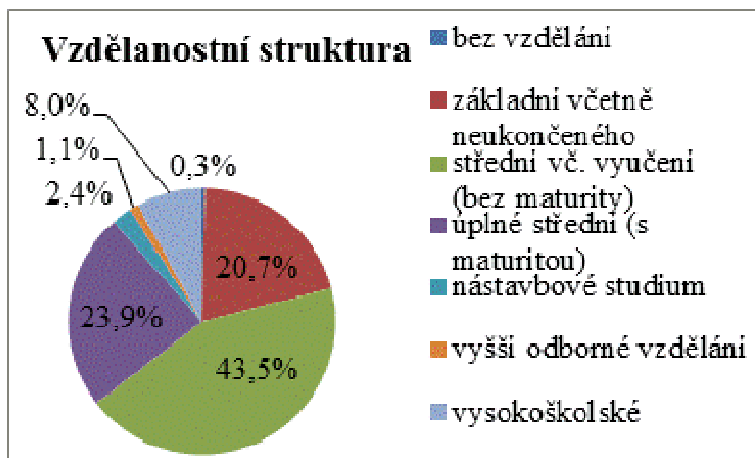
Spádový obvod ORP Ivančice

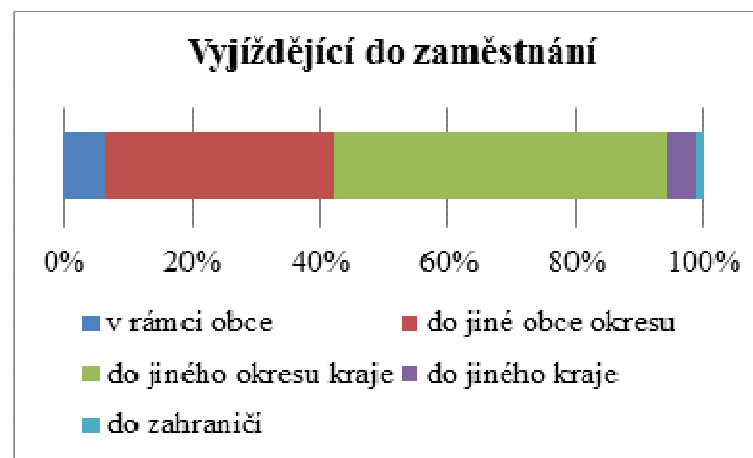
Graf 28: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Ivančice (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 29: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Ivančice (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

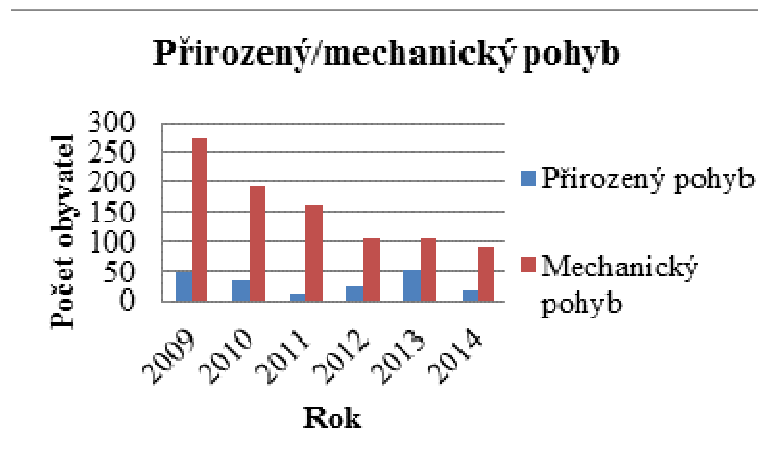

Graf 30: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Ivančice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

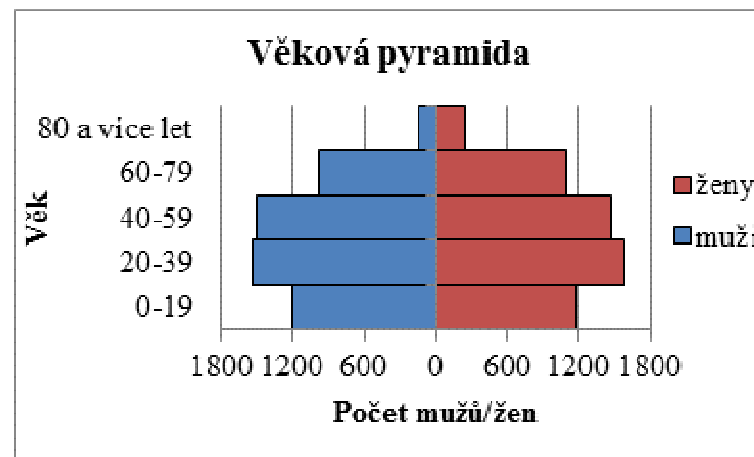

Graf 31: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Ivančice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

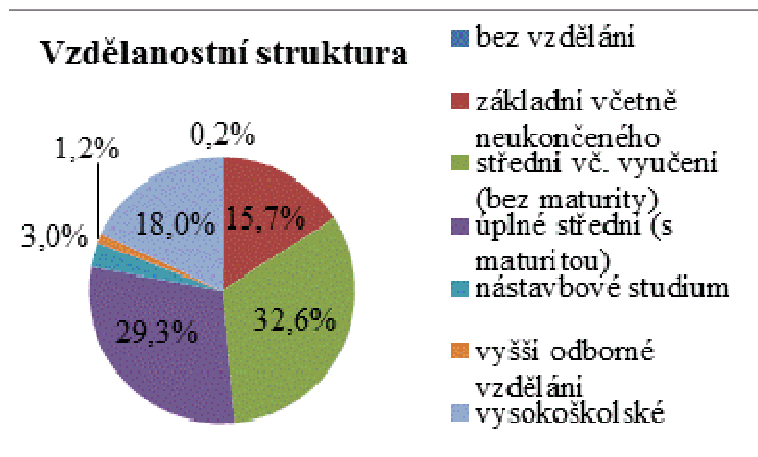
Spádová oblast ORP Kuřim

Graf 32: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Kuřim (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 33: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Kuřim (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

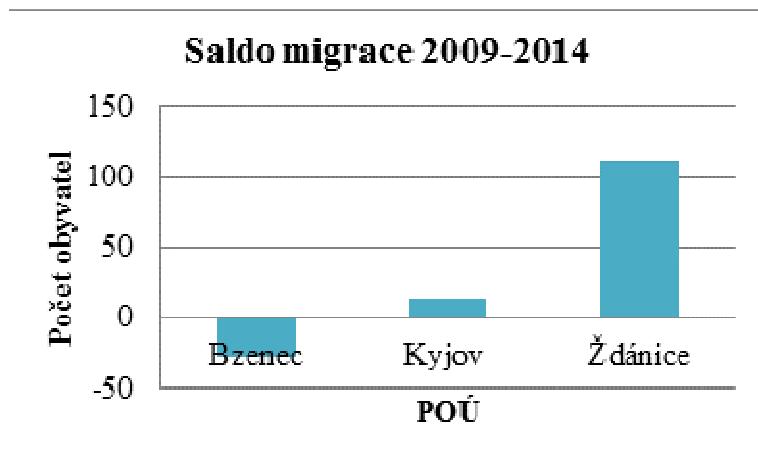

Graf 34: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Kuřim (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

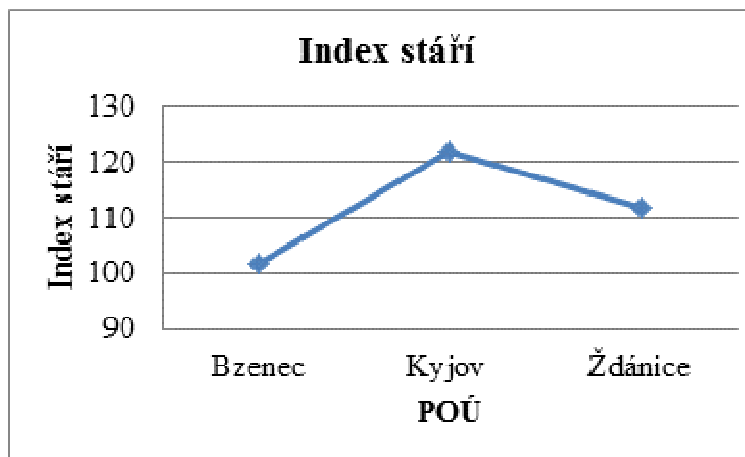

Graf 35: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Kuřim (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

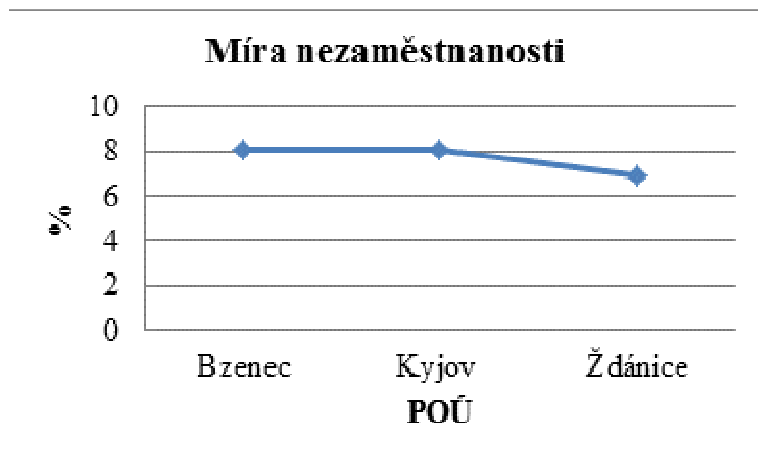
Spádový obvod ORP Kyjov

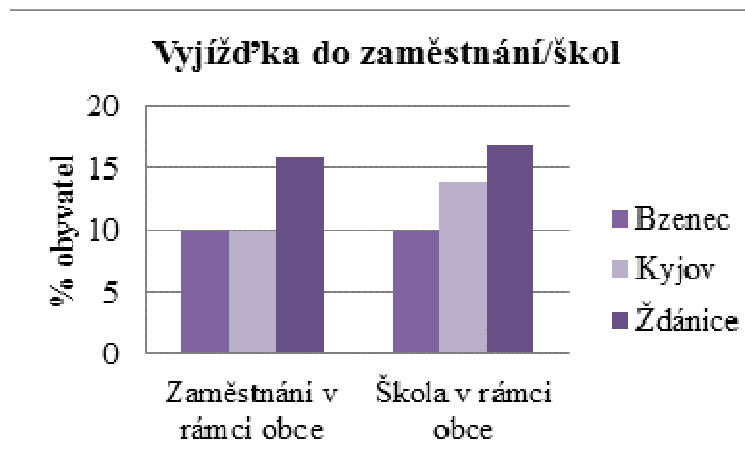
Graf 36: Srovnání migračního salda obyvatel v obvodech POÚ v ORP Kyjov (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 37: Srovnání indexu stáří v obvodech POÚ v ORP Kyjov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

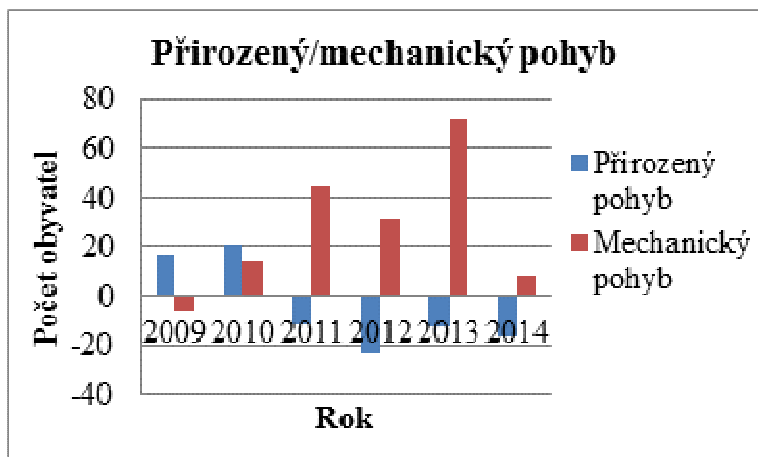

Graf 38: Srovnání míry nezaměstnanosti v obvodech POÚ v ORP Kyjov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

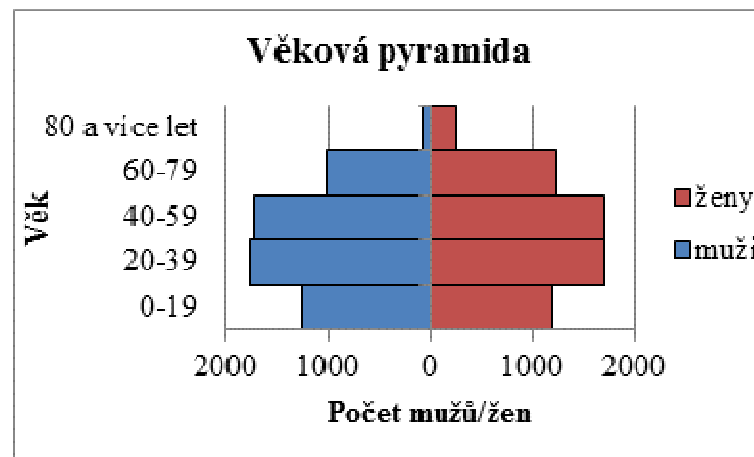

Graf 39: Srovnání vyjíždky do zaměstnání a škol v rámci obce v obvodech POÚ v ORP Kyjov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

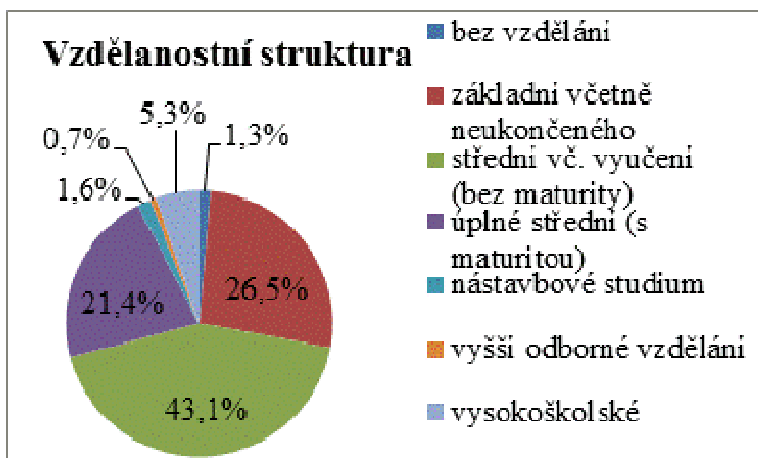
Spádový obvod ORP Mikulov

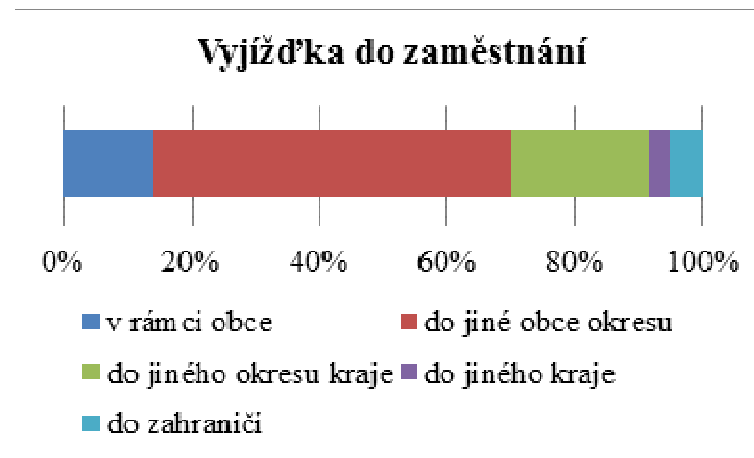
Graf 40: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Mikulov (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 41: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Mikulov (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

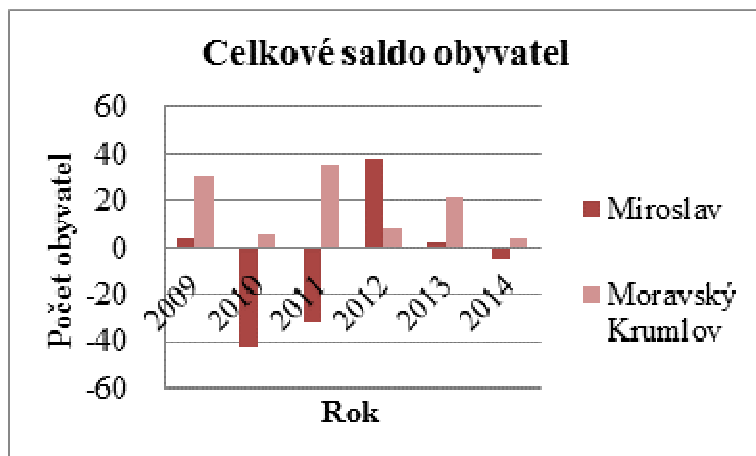

Graf 42: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Mikulov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

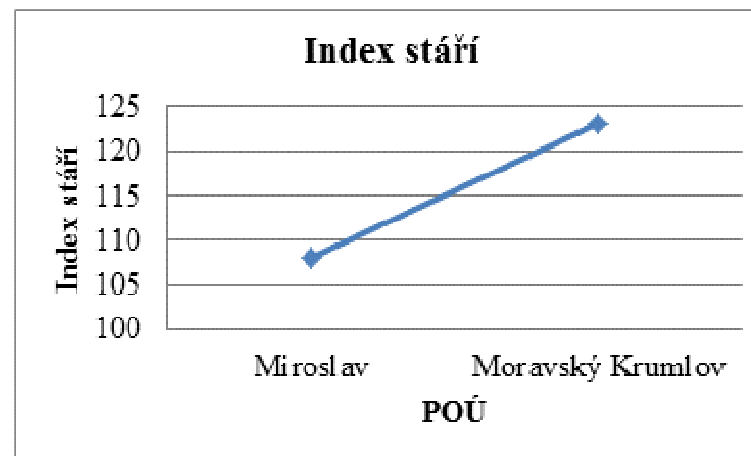

Graf 43: Vyjížďka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Mikulov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

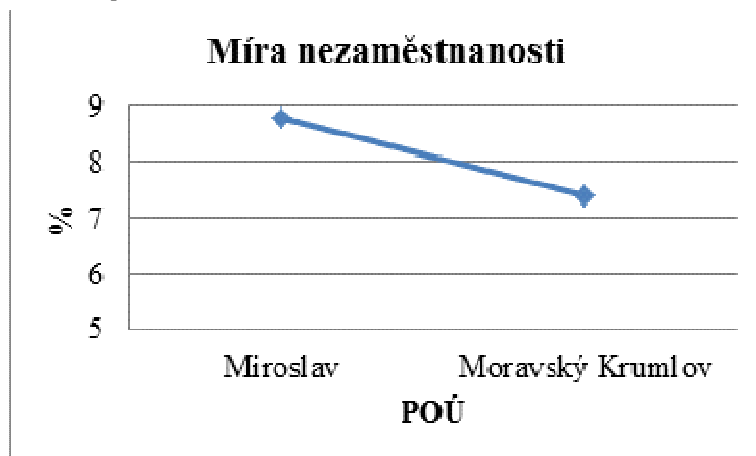
Spádový obvod ORP Moravský Krumlov

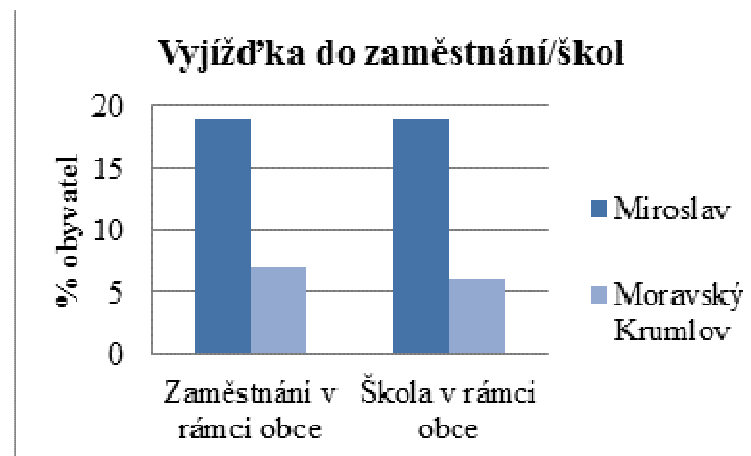
Graf 44: Srovnání celkového salda obyvatel za 2009-2014 v obvodech POÚ v ORP Moravský Krumlov (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 45: Srovnání indexu stáří v obvodech POÚ v ORP Moravský Krumlov (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

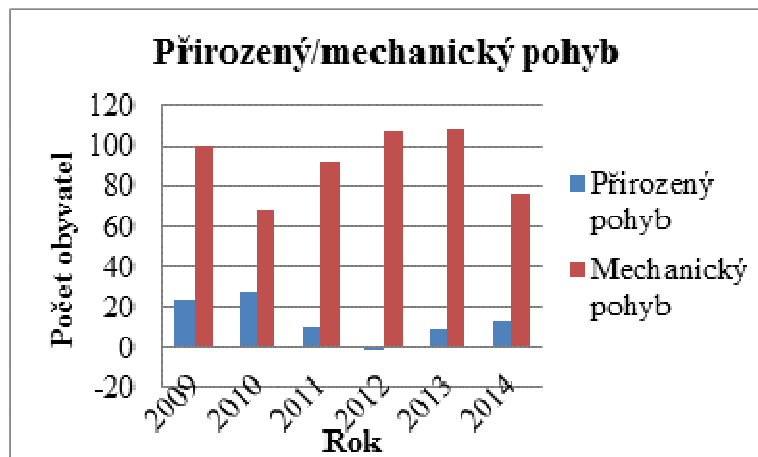

Graf 46: Srovnání míry nezaměstnanosti v obvodech POÚ v ORP Moravský Krumlov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

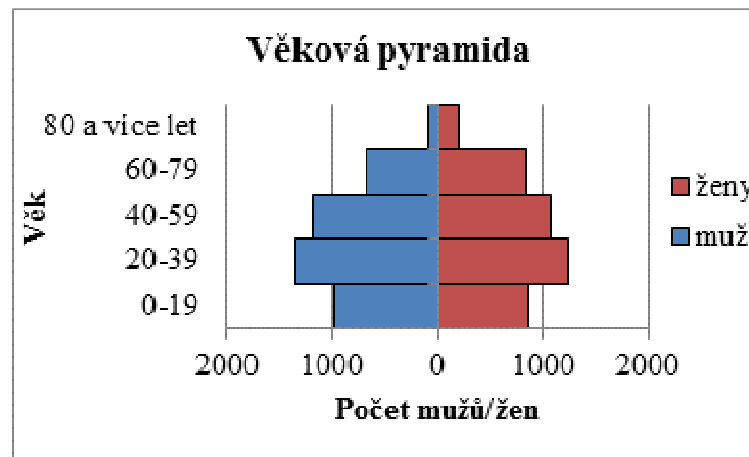

Graf 47: Srovnání vyjíždky za prací a doškol v rámci obce v obvodech POÚ v ORP Moravský Krumlov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

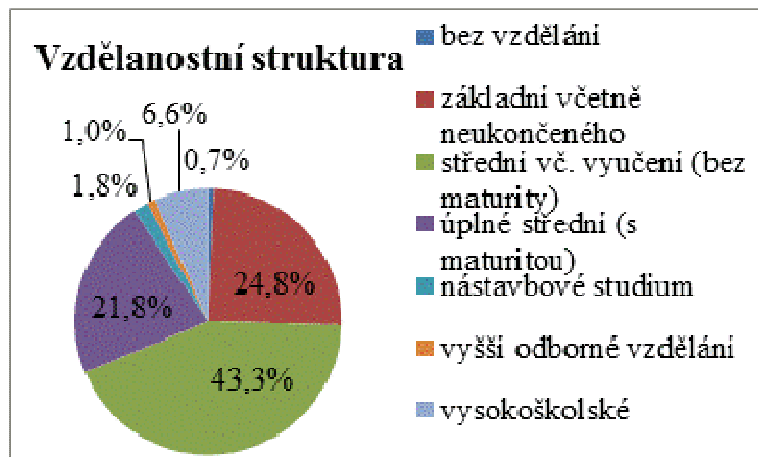
Spádový obvod ORP Pohořelice

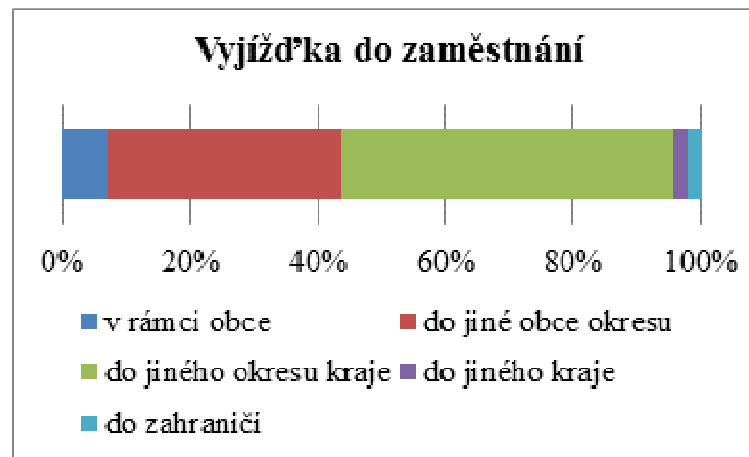
Graf 48: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Pohořelice (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 49: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Pohořelice (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

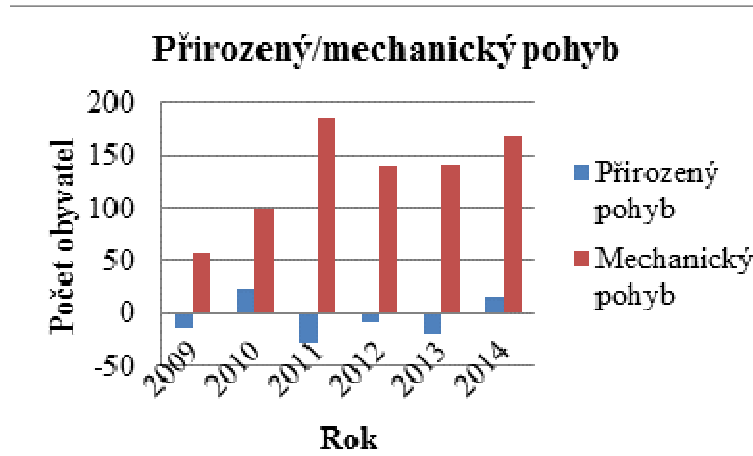

Graf 50: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Pohořelice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

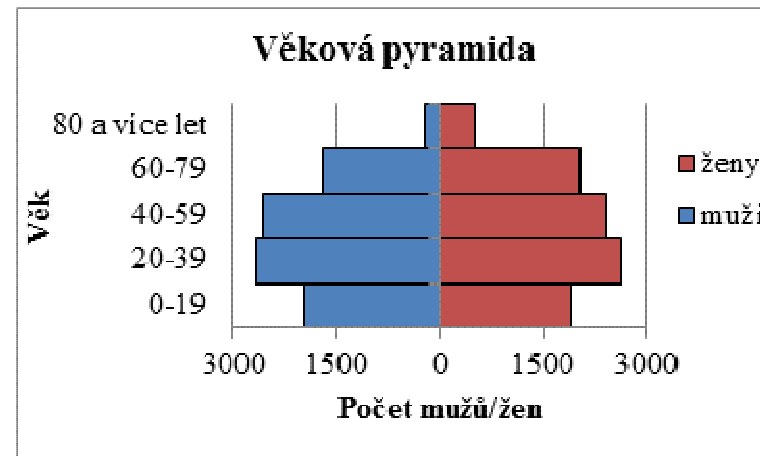

Graf 51: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Pohořelice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

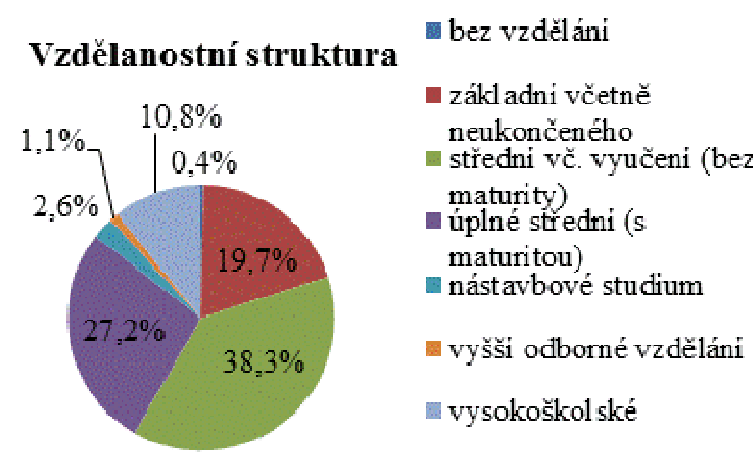
Spádový obvod ORP Rosice

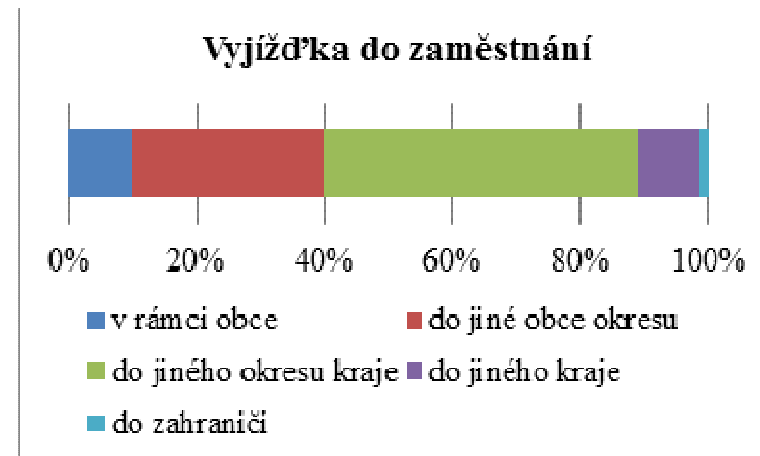
Graf 52: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Rosice (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 53: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Rosice (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

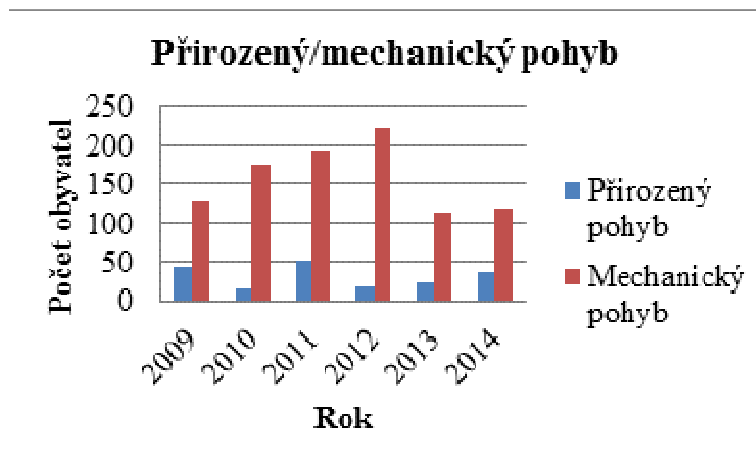

Graf 54: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Rosice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

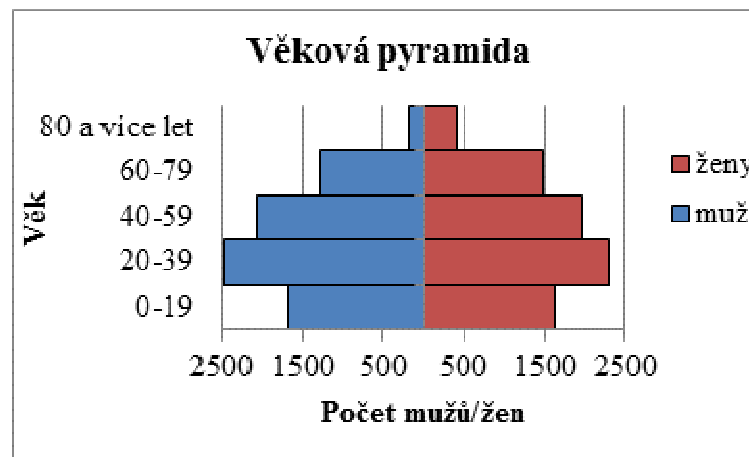

Graf 55: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Rosice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

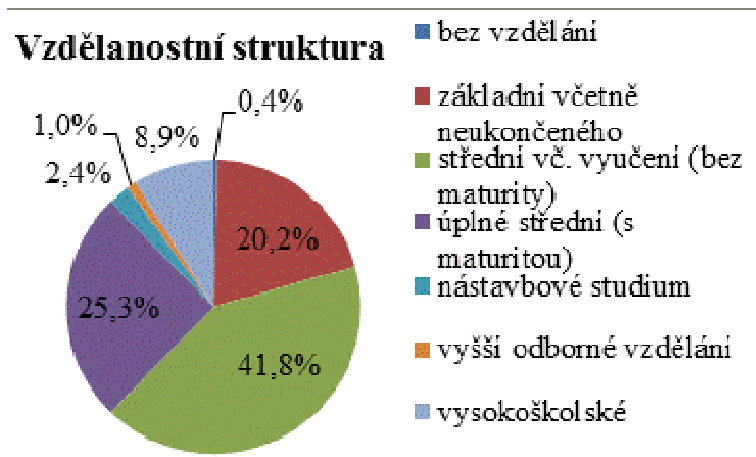
Spádový obvod ORP Slavkov u Brna

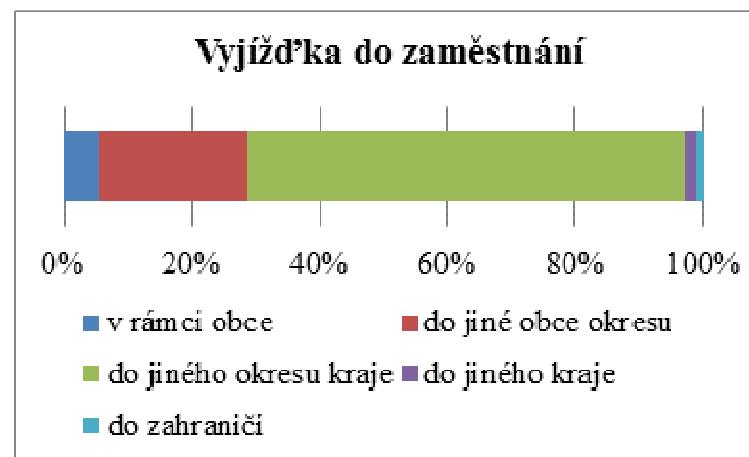
Graf 56: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Slavkov u Brna (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 57: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Slavkov u Brna (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

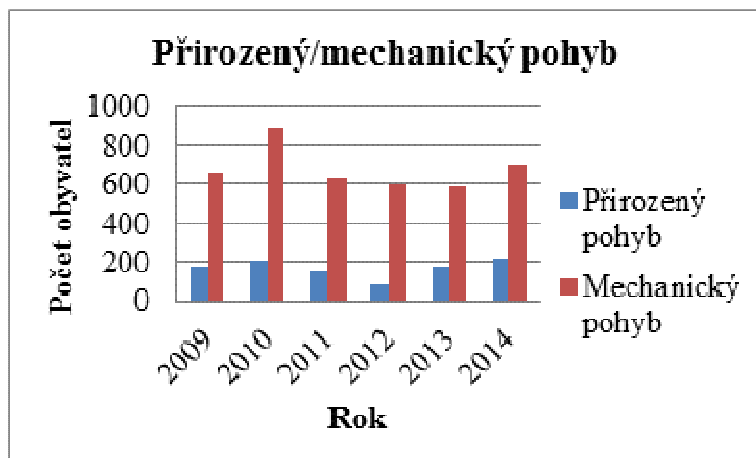

Graf 58: Vzělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Slavkov u Brna (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

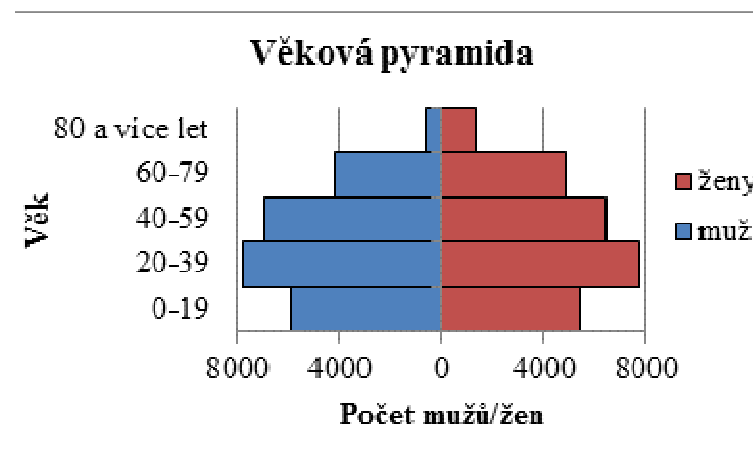

Graf 59: Vyjízďka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Slavkov u Brna (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

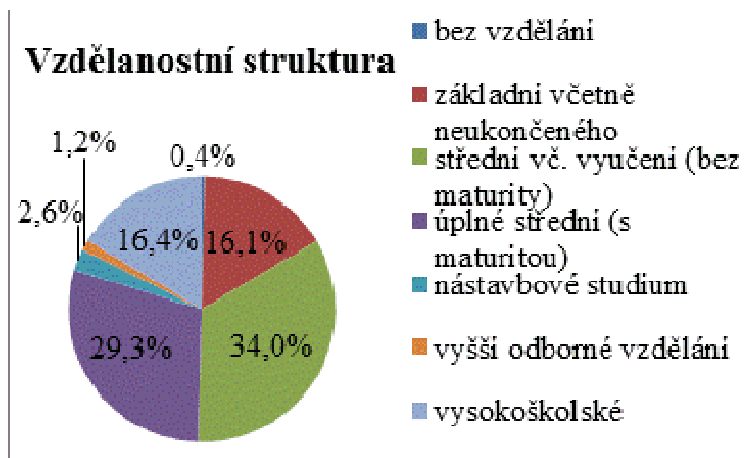
Spádový obvod ORP Šlapanice

Graf 60: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Šlapanice (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 61: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Šlapanice (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

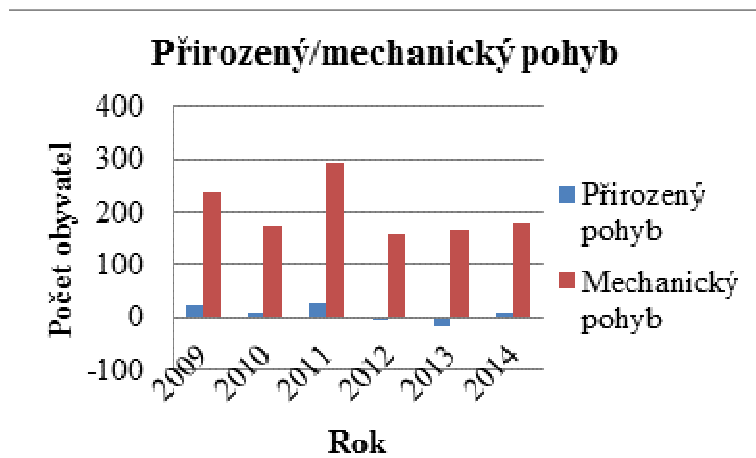

Graf 62: Vzělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Šlapanice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

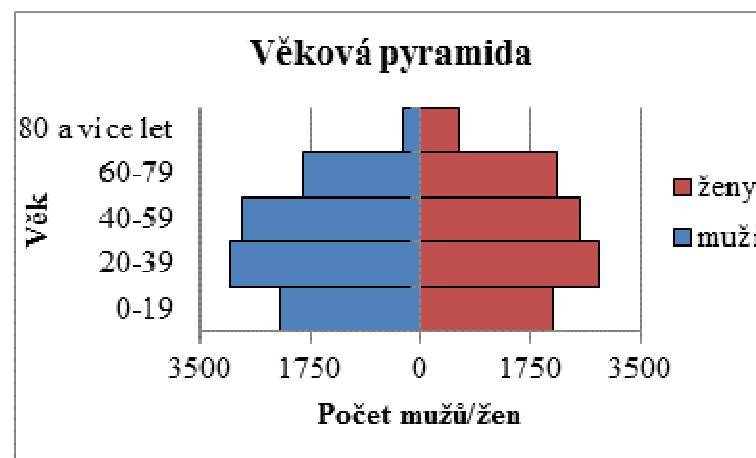

Graf 63: Vyjíz'dka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Šlapanice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

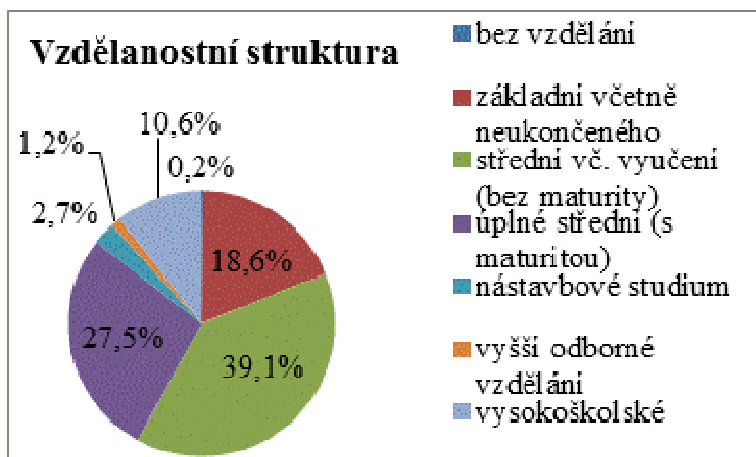
Spádový obvod ORP Tišnov

Graf 64: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Tišnov (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 65: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Tišnov (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

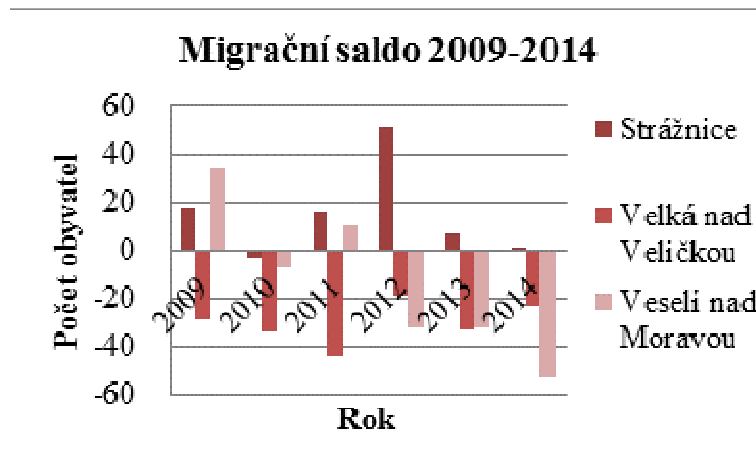

Graf 66: Vzdělanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Tišnov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

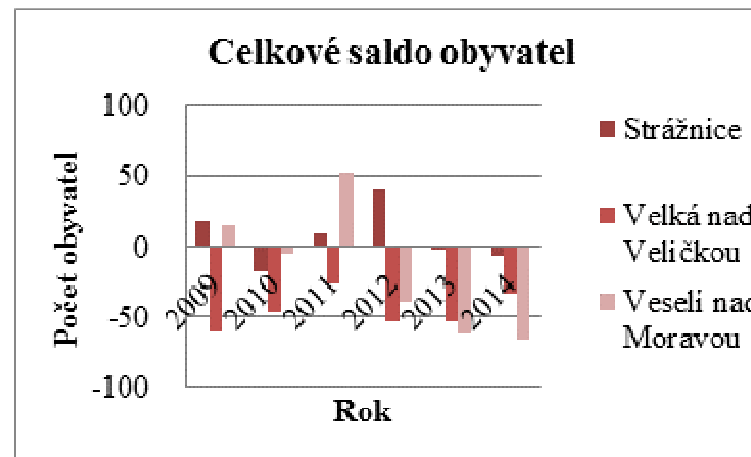

Graf 67: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Tišnov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

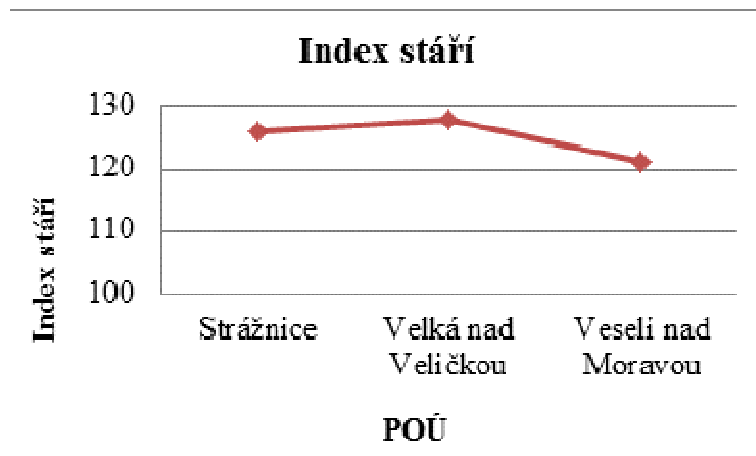
Spádový obvod ORP Veselí nad Moravou

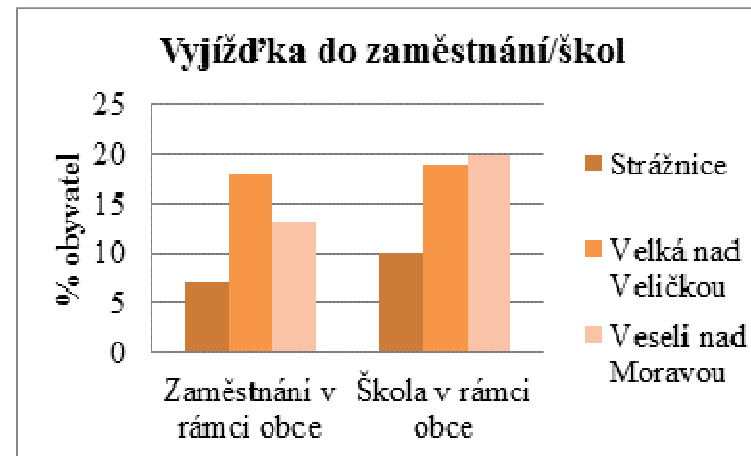
Graf 68: Srovnání migračního salda za 2009-2014 v obvodech POÚ v ORP Veselí nad Moravou (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 69: Srovnání celkového salda obyvatel za 2009-2014 v obvodech POÚ v ORP Veselí nad Moravou (data ČSÚ, vlastní zpracování)

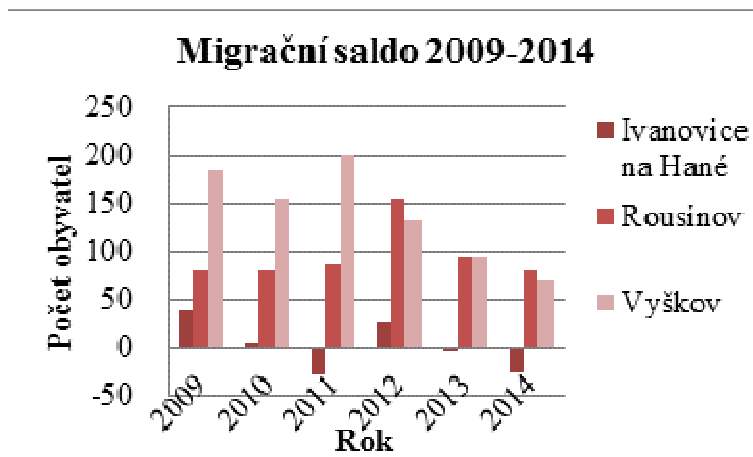

Graf 70: Srovnání indexu stáří v obvodech POÚ v ORP Veselí nad Moravou (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

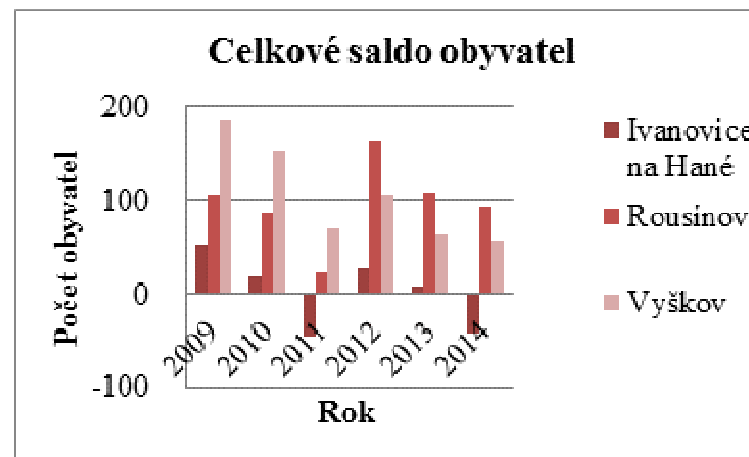

Graf 71: Srovnání vyjíždky do zaměstnání a škol v rámci obce v obvodech POÚ v ORP Veselí nad Moravou (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

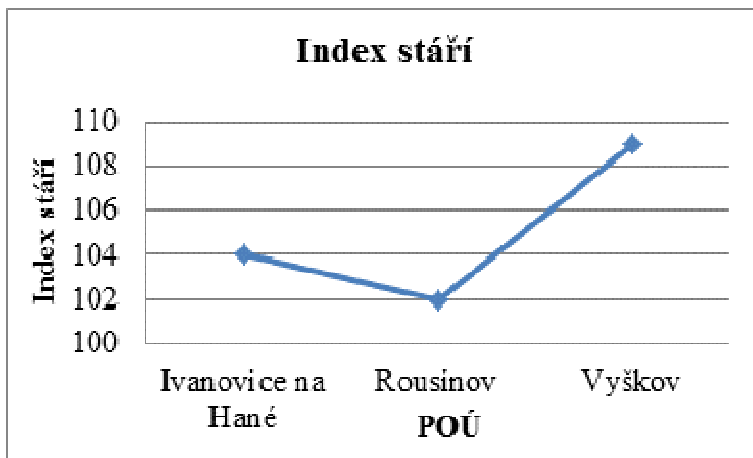
Spádový obvod ORP Vyškov

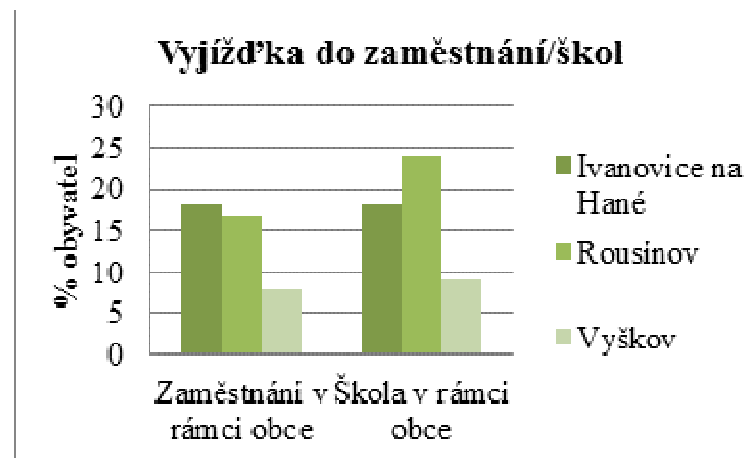
Graf 72: Srovnání migračního salda za 2009-2014 v obvodech POÚ v ORP Vyškov (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 73: Srovnání celkového salda obyvatel za 2009-2014 v obvodech POÚ v ORP Vyškov (data ČSÚ, vlastní zpracování)

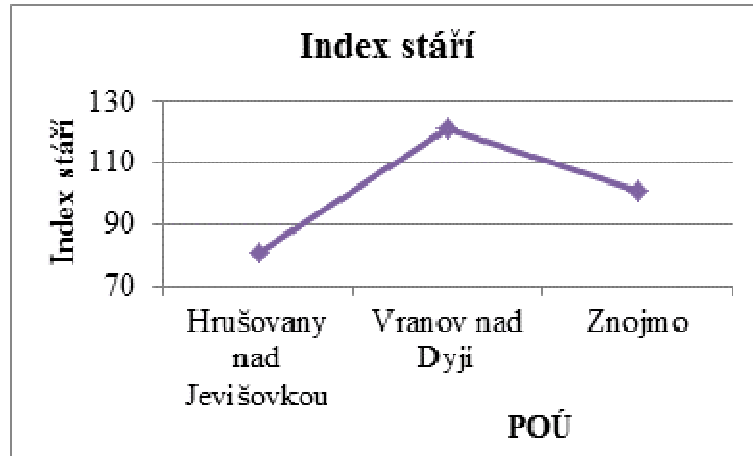

Graf 74: Srovnání indexu stáří v obvodech POÚ v ORP Vyškov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

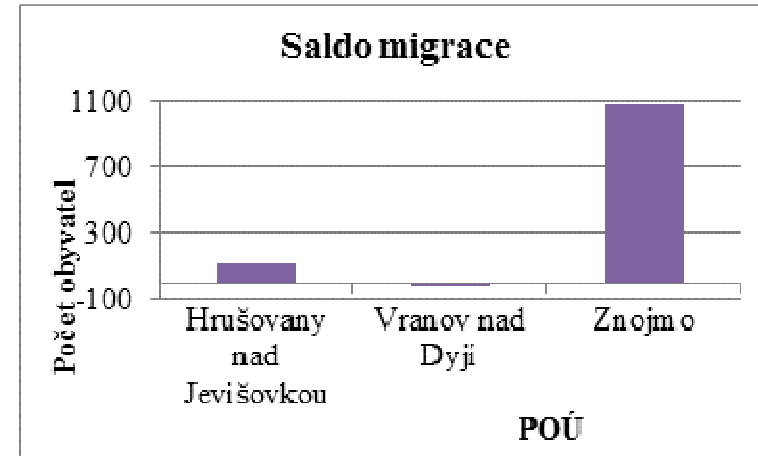

Graf 75: Srovnání vyjíždky do zaměstnání a škol v rámci obce v obvodech POÚ v ORP Vyškov (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

Spádový obvod ORP Znojmo

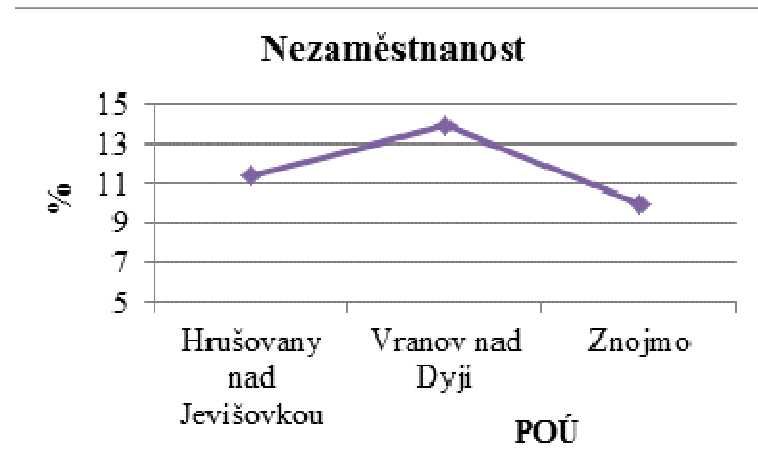
Graf 76: Srovnání celkového migračního salda během 2009-2014 v obvodech POÚ v ORP Znojmo (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 77: Srovnání indexu stáří v obvodech POÚ v ORP Znojmo (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

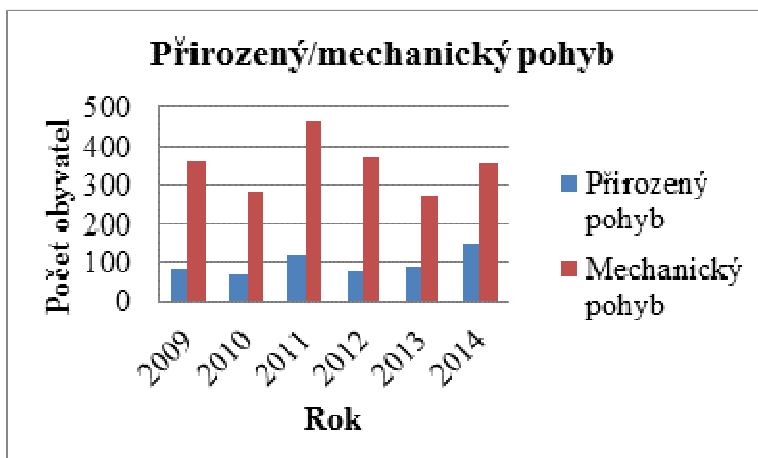

Graf 78: Srovnání míry nezaměstnanosti v obvodech POÚ v ORP Znojmo (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

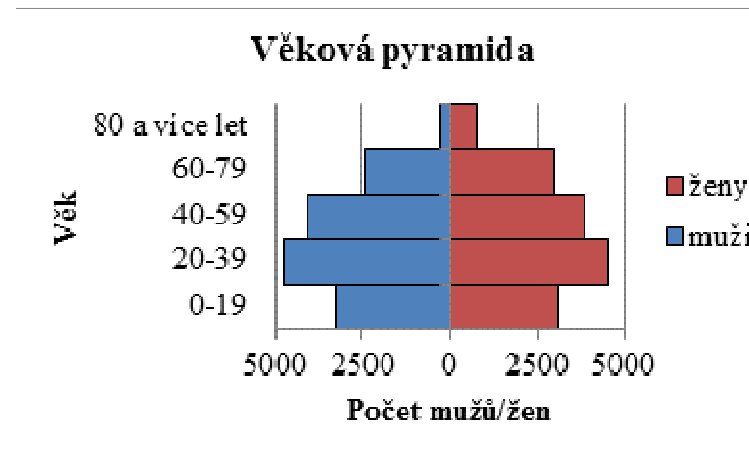

Graf 79: Srovnání vyjíždky za prací a do škol v rámci obce v obvodech POÚ v ORP Znojmo (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

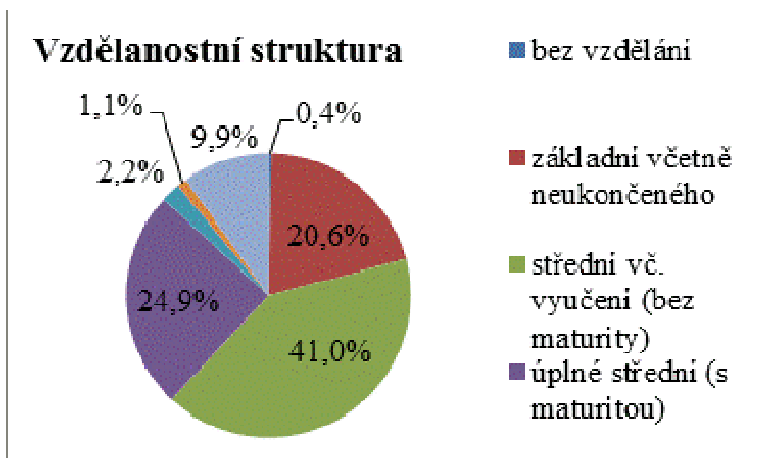
Spádový obvod ORP Židlochovice

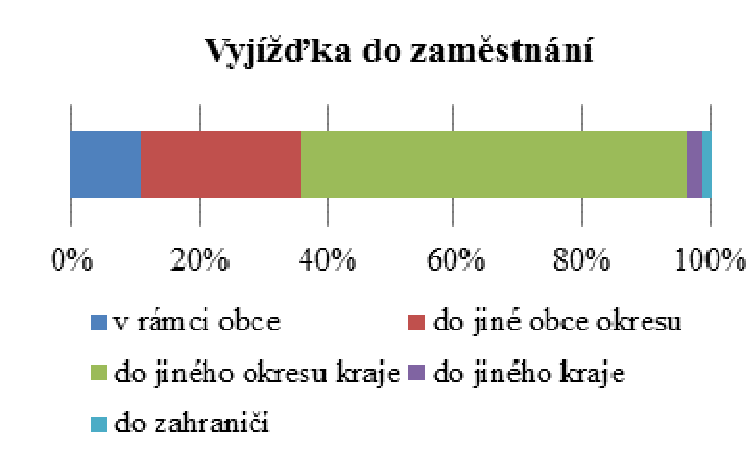
Graf 80: Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva ve spádové oblasti ORP Židlochovice (data ČSÚ, vlastní zpracování)

Graf 81: Věková pyramida obyvatel na venkově ve spádové oblasti ORP Židlochovice (data SLBD 2011, vlastní zpracování)

Graf 82: Vzđelanostní struktura obyvatel na venkově spádových oblastí ORP Židlochovice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)

Graf 83: Vyjíždka do zaměstnání obyvatel z venkova - spádové oblasti ORP Židlochovice (data SLDB 2011, vlastní zpracování)